

Pohod na slovenski bančni vrh

Stanovanjska komunalna banka (SKB) takoj za LB - materjo najmočnejša v državi, bo letos za 40 odst. povečala obseg poslovanja - Slabosti LB so njene prednosti

ČATEŽ OB SAVI - SKB banka se je v začetku leta 1990 osamosvojila in iz specializirane banke za stanovanjsko kreditiranje pri ljubljanski banki postala splošna banka. Od takrat naprej je uspešno poslovala, kar dokazuje s svojo ugodno finančno strukturo in velikim lastnim kapitalom.

Kot ocenjujejo v vodstvu banke, jim je trenutno edina resna tekunica le Ljubljanska banka, medtem ko so ostala podjetja, hčere LB, precej manjša. Za razliko od njih namreč SKB posluje enotno na celem območju Slovenije. Dolenjsko in Posavje pokriva z novomeško poslovno enoto, ki ima še dve ekspanziji in pet agencij, in s poslovanjem preko pošte. SKB banka se je očitno z vsemi štirimi pogajala v boj za stranke, ki jim ponuja vrsto različnih storitev in ugodnejše kredite. Poleg standardnih so pred kratkim začeli dajati tudi hipotekarne kredite, zaradi slabe prodaje nepremičnin pa razmišljajo tudi o lombardnih kreditih na osnovi zastavljenega blaga ali vrednostnih papirjev.

Kot je na nedavni tiskovni konferenci v čateških Termah povedal direktor Ivan Nerač, je banka v minulemu letu obseg poslovanja realno povečala za 36 odst., medtem ko naj bi bilo letošnje povečanje 40-odstotno. Od kod vodstvu banke tak

optimizem? Po besedah direktorja imajo kar nekaj prednosti pred drugimi bankami. Prva izmed njih je gotovo ta, da SKB ne bo vključena v sanacijo bank in tako ne bo

• Banka računa, da si je pridobila že precej zaupanja med strankami, a si kljub temu prizadeva položaj na tržišču še utrditi z novo mrežo bankomatov in plačilnih kartic, ki jih namerava uvedti še letos, ter z drugimi ugodnostmi in novimi storitvami. Upa tudi, da bo, kljub konkurenci pri LB, uspelo zažveti njihovo novo podjetje, ki naj bi delovalo po vzoru iz tujine kot nadbančna organizacija in opravljala določene storitve za vse banke.

podvržena raznim omejitvam, npr. pri kreditiranju. Podjetja so danes že spoznala, da se pri poslovanju ne smejo vezati na eno samo banko. SKB je očitno zelo primerna alternativa LB, katere hčere iz posameznih

regij se bodo prisiljene združevati ali pa popolnoma osamosvojiti. Tudi ta proces bo priložnost, da SKB pridobi nove stranke. Njena prednost je še v poslovanju na območju cele države in v 180 milijonih mark deviznih rezerv, kar ji omogoča nemoteno mednarodno poslovanje. B. DUŠIČ-GORNIK

KRKAŠI SE IZOBRAŽUJEJO

NOVO MESTO - Različnih oblik izobraževanja se je lani udeležilo kar 3.181 delavcev novomeške Krke. Vsako se je povprečno izobraževal 25 ur, stroški izobraževanja pa so znašali povprečno 200 mark na vsakega delavca. Največ krkašev se je izpopolnjevalo z znanji s področja marketinga, financ, vodenja, informatike, kadrovske-pravne dejavnosti itd. V izobraževanju o kakovosti je bilo lani vključenih 1.022 krkašev, v seminarje in predavanja o vodenju in organizaciji dela 384, v tečaje računalništva in informatike 519, v tečaje tujih jezikov pa 591 delavcev.

Žene ohranjale slovenstvo

Jeseni 16. oktobra bodo v Dobrniču obeležili 50-letnico 1. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze

LJUBLJANA - "Jubilejno, 50. leto 1. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze (SPZZ), ki je bil v Dobrniču na Dolenjskem 16. in 17. oktobra 1943, je priložnost, da javnost seznanimo z dosežki slovenskih žena in opozorimo državne organe na to, da je treba pridobljene pravice žena ohraniti in se zavzemati za vse tiste pravice, ki pripadajo ženskam glede na njihovo delo in znanje," je opozorila predsednica osrednjega odbora za proslavo 50-letnice SPZZ, Angelca Žiberna, na novinarski konferenci pretekli četrtek v Ljubljani na sedežu republiškega odbora ZZZB in udeležencev NOB Slovenije.

Še pred osrednjo proslavo 16. oktobra letos v Dobrniču, na kateri naj bi govoril predsednik Slovenije Milan Kučan, bo odbor seznanil najširšo javnost z delom žensk skozi

čas, da bi spodbudili pristojne dejavnike in združenja žensk k nadaljnjim prizadevanjem pri uresničevanju njihovega boljšega položaja v družini in družbi. Tudi urad za žensko politiko podpira to proslavo v Dobrniču in ohranjanje tradicije. Ob tej priložnosti pripravlja več študij oz. projektov. Do konca maja naj bi že bilo nared poročilo za komisijo OZN za proučevanje vseh oblik diskriminacije žensk o družbenem položaju žensk pri nas. Trebanjski odbor naj bi se 10. maja sestal z republiškim odborom, posvetil pa se bo predvsem položaju kmečkih žensk. V Dobrniču bodo uredili spominsko sobo 1. kongresa SPZZ.

Slovenske žene, posebej še kmečke, imajo po mnenju Mare Rupena

• Letos bodo študentje višjih in visokih šol pripravili raziskave o prehrani prebivalstva in o vplivih na družinske odnose. Take raziskave potekajo na Dolenjskem v Šmarjeti, gradivo pa bo hkrati prispevek k mednarodnemu letu družine, ki bo leta 1994.

Osolnik največ zaslug, da je slovenski narod obstal na teh tleh, in so sodelovale tudi v boju proti okupatorjem. Še danes je pretresljivo pričevanje Ivančičeve matere, ki je na 1. kongresu v Dobrniču povedala, da je izgubila štiri sinove. Danes pa je zlasti za skromne in marljive suhokrajinske kmečke ženske veliko priznanje, da je FAO projekt Trebnje postal najboljši med 29 podobnimi programi celovitega razvoja podeželja, ki so jih izdelali v 10 državah. Vse to kaže tudi na kremenitost duha slovenskih žena, ko so bile na najhujših preizkušnjah ali pa pozneje, ko so jih povezali v skupnem naporu ponujeni konkretni koraki za hitrejši napredek. P. PERC

Bančne nagrade za šolarje

LB Dolenjska banka tudi letos nagradila literarne prispevke osnovnošolcev - Srečanje mladih likovnikov

NOVO MESTO - V soboto popoldne je bila v mali dvorani Dolenjskega muzeja v Novem mestu slovesnost, na kateri so sedmim učencem dolenjskih in belokranjskih osnovnih šol ter dvema novinarskim krožkom podelili letošnje nagrade in priznanja za najboljši literarni izdelek.

Ljubljanska banka Dolenjska banka Novo mesto je tudi v tem šolskem letu razpisala tekmovanje dolenjskih in belokranjskih osnovnih šol za najboljši literarni izdelek. Učenci so se lahko razpisali o najlepši stavbi v domačem kraju ali nasploh, o najljubši televizijski oddaji in o tem, kaj je zanje poštenost. V tekmovanje se je vključilo 23 osnovnih šol s 140 literarnimi prispevki. Nagrade in priznanja za svoje spise pa so prejeli: Darja Kapš iz OŠ Štari trg ob Kolpi, Katja Jarm iz OŠ Trebnje, Simona Smrekar iz

Begunski pouk ob izposojeni tabli

Šolo v begunskem centru obiskuje okrog 150 otrok

ČRNOMELJ - Okrog 150 begunskih otrok, ki začasno bivajo v črnomaški občini, obiskuje osem oddelkov osnovne šole po skrajšanem programu, ki ga je pripravila posebna svetovalka za šolstvo iz BiH, ki dela na Zavodu za šolstvo Republike Slovenije v Ljubljani. Ker so v Črnemlju s poukom pričeli šele 30. novembra lani, so nedavno povečali število ur, da bi lahko do konca šolskega leta zaključili program.

V šoli imajo težave s kadrom, saj je pravih učiteljev le pet, ostalih pet pa ima kakšno drugo sredojo, višjo ali visoko šolo ali pa so študenti. Ko so uredili v zbirnem centru učilnice, je postalo delo v šoli znošnejše. Težave pa so z učnimi pripomočki. Zvezke in osnovne učbenike sicer imajo, a slednjih ni dovolj. Drugih učil, razen kredo in izposojene table, ni. V primerjavi s šolo, ki jo obiskujejo črnomaški vrstniki, je šola begunskih otrok izredno skromna. Tudi po določilih Unesca še ne gre za pravo šolo, saj ni uzakonjena.

Razumljivo je, da so s šolo stroški. Vendar ministru za šolstvo in šport poravnava le prevzome in druge manjše stroške ter nagrade učiteljem. Ta denar priteka predvsem iz humanitarne pomoči. A v črnomaški občini opozarjajo, da se delo učiteljev ter drugih delavcev v centru razlikuje. Gre za resen učni proces, četudi je skromen. Zato bi tudi občina potrebovala vsaj nekaj denarja za različne izdatke v tej šoli. Vendar je vprašanje, kje ga dobiti. Sedaj občina nima nikakršnih virov, črnomaškemu šolstvu pa tudi ne more vzeti, saj mu tako rekoč nima česa. M.B.-J.

TEŽAVE ZAČASNEGA FINANCIRANJA

RIBNICA - Začasno financiranje javne porabe na podlagi lanskoletne porabe poraja v Ribnici z vsakim dnem večje težave. Še posebno pereči so problemi na področju šolstva, kjer prihaja do zaostankov pri pokrivanju materialnih izdatkov šol. Ker še ni sprejet proračun, tudi ne morejo odobriti kreditov za pospeševanje razvoja malega gospodarstva in ne financirati izgradnje skupne mlekarne na Poljanah, do večjih ali manjših težav pa prihaja tudi na vseh ostalih področjih, ki se financirajo iz proračuna. Sklepnost skupnega zasedanja vseh treh zborov ribniške občinske skupščine, sklicanega za prihodnjo sredo, bi bila zato več kot dobrodošla.

OBLAČIL JE ŽE PREVEČ

ČRNOMELJ - Odkar je v Črnemlju zbirni center za begunce, deluje tam tudi Rdeči križ. Dekleta, ki so zaposlena preko javnih del, delijo oblačila, dietno hrano in še kaj. Koliko oblačil je bilo razdeljenih, pove že podatek, da od lanskega maja delajo dekleta po osem ur na dan. Največ humanitarne pomoči je prišlo v begunski center iz Avstrije; kar dvanajstkrat so jo pripeljali po trije do sedem avtobusov. Veliko oblačil, obutve, otroške hrane in igrače pripelje Karitas, prostovoljci iz Italije, a tudi številni posamezniki. Lani so ocenili, da je bilo v centru za 10 milijonov tolarjev humanitarne pomoči. Vendar še vedno primanjkuje pripomočkov za osebno higieno in pralnega praška, medtem ko je oblačil zelo veliko. Zato v centru celo razmišljajo, da bi za nekaj časa prenehali z delitvijo, saj so kontejnerji polni odvrženih oblačil.

naša anketa

Lastninska samopostrežba

Udarila je kot strela z jasnega. Afera HIT namreč. Kaj vse se je v slovenskem igralništvu dogajalo, bo sedaj skušal odkriti posebna parlamentarna komisija. Očitno se je marsikaj, če je nekdanji direktor Varnostno-informativne službe dr. Miha Brejc do ustanovitve te komisije "spravil" obsežno dokumentacijo, ki so jo na temo HIT zbrali v času njegovega direktorovanja, ker je sumil, da bi zaradi omenjenosti številnih vodilnih slovenskih političnih in drugih osebosti v njej lahko sicer dobila noge. Začelo pa se je razmeroma preprosto, namreč z razkritjem gradiv SDK v parlamentu s strani Marjana Podobnika, ki naj bi predvsem dokazovala, kako so se v HIT-u divje olastnili oz. družbeno lastnino v velikem delu spremenili v privatno lastnino. Ne glede na to, koliko grdega bo odgrinjanje zadeve HIT pokazalo, je treba vzeti na znanje, da so hitovci - pa ne le oni, saj je podobnih primerov v Sloveniji gotovo še precej - kar se lastninjenja tiče, naredili tisto, kar jim je dovoljeval veljavni Markovičev zakon. Posebej moralna stvar ni, kljub temu pa nezakonita tudi ne. Stvar naj bi sedaj popravile revizije lastninskih postopkov. Ni treba biti posebej pameten za ugotovitev, da je z urejanjem česar koli za nazaj precej težko.

MARJAN ZUPAN z Bizeljskega: "Delavci ne poznamo tako dobro zakonov in lukenj v njih, da bi lahko spremljali divje lastninjenje ali celo nadzirali svoje nadrejene in opozarjali na nepravilnosti. Tudi če delavci v nekem podjetju slišijo za kakšno prilasčanje in špekulacije vodilnih, so brez moči. Najbolje je, da so tiho in delajo naprej, drugače lahko kaj hitro letijo iz službe."

STANKO AJDOVNIK, obratovodja v Imperialu Krško: "Če delavec vzame lopato, je to kraja. Če kdo izprazni banko, je rop, če pa direktor ukrade podjetje, je lastninjenje. Pri lastninjenju se dopušča marsikaj, ker to nekaterim ustreza. Veliko se govori o divjem lastninjenju, dokazanih nezakonitosti pa je malo. Šodišča ne pridejo stvarno do dna, ljudje pa večino sploh ne vedo, za kaj pri vsem tem gre."

DAMJAN DJURČIČ, trgovec iz Stare Cerkev pri Kočevju: "Če bi bil interes države dovolj velik, bi se divje lastninjenje dalo ustaviti. V prvi vrsti bi morali pooprstiti nadzor in za kršitve določiti visoke denarne kazni, kršitelje pa kazensko preganjati. Odgovornost za storjeno bi morali nositi tudi politiki, ki so za to vedeli, da niso ukrepali. Če hočemo Evropi dokazati, da smo pravna država, bi te zadeve morali urediti."

MATEJA GRADIŠAR, natakarcia v Kava baru v Ribnici: "Divjega lastninjenja se ne bo dalo učinkovito ustaviti. Če bi ga hoteli, bi morale biti razmere v naši državi takšne, da bi vsem ljudem omogočale normalno življenje. Družbena podjetja propadajo in ljudje so se prisiljeni znati, kakor vedo in znajo, zato bo tega še več. Prav ni, vendar ljudje pač moramo živeti in zasebni sektor je sedaj tisti, ki ljudem omogoča boljše življenje."

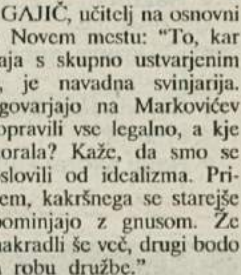
MARTIN MEGLIČ, obrtnik iz Trebnje: "Ne vem, zakaj se zdaj nekateri zaradi lastninjenja tako jezijo na tiste, ki so pač izkoristili veljavno Markovičev zakonodajo, čeravno to govori o čudni morali. Divjega lastninjenja ne bi bilo, če bi v našem parlamentu pravočasno sprejeli ustrezno zakonodajo. Vseh grehov pa ne bo mogla odkriti niti parlamentarna preiskovalna skupina, ki pa se je nekateri očitno precej bojijo."

SLAVKO ZAKŠEK, vršilec dolžnosti direktorja na sevniški Žagi: "Pri nas je neumestno govoriti o reviziji lastninjenja, saj je dvotretjinski delež Žag v pričakovanju nove zakonodaje na licitaciji kupil TOK našega GG. Tudi to zdaj čaka na lastninjenje. Mislim, da bi morali pohiteti tako z zakonodajo o gozdovih kot o lastninjenju, da ne bi prihajalo do divjega lastninjenja."

DRAGAN GAJIČ, učitelj na osnovni šoli Center v Novem mestu: "To, kar se sedaj dogaja s skupno ustvarjenim premoženjem, je navadna svinjarija. Hitovci se zgovarjajo na Markovičev zakon in so opravili vse legalno, a kje je njihova moralna? Kaže, da smo se dokončno poslovili od idealizma. Prihaja kapitalizem, kakršnega se starejše generacije spominjajo z gnusom. Če bogati bodo nakradli še več, drugi bodo pozabljeni na robu družbe."

ROMAN PANJAN, dipl. inž. strojništva iz Dragovanje vasi pri Črnemlju: "Menim, da so bili tisti, ki so se divje olastnili, povezani s politiko, zato so tudi odlašali s sprejetjem zakona, ki bi jasno določal, kako in kaj. Mislim pa, da še ni prepozno, da bi tako pridobljeno lastnino dobili nazaj. Seveda je veliko odvisno od uspešnosti in učinkovitosti dela parlamenta ter od tega, ali bo znale stopiti na prste "divjim" lastnikom."

JANEZ KOMPARE, poslovodja v trgovini Kios v Metliki: "Pri vseh, ki so se divje lastnili pred sprejetjem zakona, bi morali narediti revizijo. Sicer pa je država prepočasna. Pravila in natančne zakone, po katerih bi se pravično lastnili vsi, bi morala sprejeti prej. Ker je bilo veliko nejasnega, so tisti, ki so imeli priložnost, lastnili. Lastninjenje so si seveda razlagali po svoje in seveda v prid."

ZELENI JURIJ PRED LJUBLJANSKIM MAGISTRATOM

LJUBLJANA - Ljubljanska turistična zveza je v sodelovanju s turističnim društvom Vinica tudi letos 23. aprila pripravila tradicionalni prihod zelenega Jurija pred ljubljanskim magistratom. Učenci 8. razreda viniške osnovne šole in člani tamkajšnje folklorne skupine so ljubljancem prikazali izvorni običaj prihoda Zelenega Jurija ter s tem tudi pomladi v našo deželo. Okrog 60 plesalcev, tamburašev in godcev sta pozdravila tudi predsednik države Milan Kučan in ljubljanski župan Jože Strgar.

VOJAŠKO TEKMOVANJE V ORIENTACIJI

CERKLJE OB KRKI, ČATEŽ - Včeraj dopoldne je cerkljanski Učni center organiziral prvenstvo TO Slovenije v orientacijskem teku, prvenstvo je bilo hkrati tudi izbirno tekmovanje za udeležbo na 26. svetovnem vojaškem prvenstvu v orientaciji, ki bo na Madžarskem.

Ohranimo Zemljo zeleno!

Ob dnevu Zemlje so se lotili zahitve projektne naloge

NOVO MESTO - Pod tem naslovom so se domala vsi učenci in učitelji na osnovni šoli Center lotili projektne naloge, posvečene 22. aprilu, dnevu Zemlje. Tega dne popoldan so odprli vrata šole tudi za starše in jih povabili na ogled razstave svojega dela. V dveh mesecih so na nižji stopnji razpredali o skrbi za čisto okolje, o vodi, elektriki in papirju ter o tem, kako ohraniti gozdove. Na višji stopnji so pri slovenskem jeziku pisali naloge z ekološko vsebino, pri angleškem in nemškem jeziku so govorili o izumrlih živalih in gozdu, pri biologiji jih je zanimala onesnaženost potokov v okolici Novega mesta. Izdelali so lišajsko karto Novega mesta in okolice. Pri kemiji so merili vpliv pralnega praška na okolje in ugotovili, da je prašek brez

sulfatov še bolj strupen. Pri fiziki so širili znanje o planetih našega osončja, pri gospodinjstvu jih je zanimala priprava bio hrane, pri zemljepisu pa ekološki problemi v alpskem svetu Slovenije ter poraba energije v novomeški občini in Sloveniji. Pri predmetu zgodovina so se lotili kulturnih spomenikov in njihovega sporočila, pri likovni vzgoji pa so risali na temo, kako lepšati kraj. Zdrav duh v zdravem telesu! je bilo geslo pri delu športne vzgoje, pri tehničnem pouku so pripravili očistevalno akcijo, raziskovalno nalogo Intarzijske, pri računalništvu so opisali okolju prijazne tehnologije, v knjižnici pa so pripravili razstavo z ekološko tematiko, ki so jo učitelji in učenci uporabljali pri projektni nalogi. J. P.

RAZSTAVA RAZISKOVALNE NALOGE - Ob dnevu Zemlje so jo pripravili na osnovni šoli Center. Z vsem, kar so ugotovili v dvomesečnem delu učenci in učitelji, so si ogledali tudi starši učencev in bili nad raznimi ugotovitvami presenečeni. (Foto: J. Pavlin)

Z NOVOMESKE TRZNICE

S prihajajočimi toplimi dnevi se je tudi ponudba zelenjave na tržnici povečala. Vedno več je velikih prodajalcev, ki zasedajo kar po več miz in jih obložijo z južnim sadjem, solato in podobnim. Za branjeve s smetano ostaja vedno manj prostora. Tokrat smo izpisali petkovo ponudbo: radeč 300 tolarjev, suho sadje 200, jajca 13, jabolka 40, semenski krompir 100, fižol 120, sirček 300, skodelica smetane 200 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so prodajali: paradiznik po 269, cvetačo po 219, kivi 123, banane 126, pomaranče 76, mladi krompir 100, zeleni gomolj 159, solato 199 in zelje po 109 tolarjev. Deladini je ponujal: banane po 100, pomaranče po 60, fižol 160, suhe slive 250, grozdje 450, orehe 800, čebulo 40.

PREDAVANJE

SEMIČ - V torek, 4. maja, ob 18. uri bo v hotelu Smuk v Semiču strokovno predavanje o obnovi vinogradov, kletarjenju ter o možnostih prodaje domačih vin. Sodelovala bosta predsednik skupščinskega odbora za kmetijstvo mag. Jože Protner in kmetijski minister dr. Jože Osterc.

VRTAČIČEV ATA NIKOLI NI MANJKAL - Z osmini križi je prijahal s kobilom Ledu tudi na nedeljsko Jurjevo slavo k cerkvi svetega Jurija. Župnik Jože Tori, ki je imel tokrat s seboj tudi mlada bogoslovca, je vsem konjenikom podelil podobico in svečo. (Foto: J. Pavlin)

Kmetijski nasveti
Zakaj nazaj k naravi

Razdrobljena, na njivice (ne njive) razparcelirana zemljiška posest je najbolj pogubna za slovensko kmetijstvo in poglavitni vzrok za njegovo nekonkurenčnost, ima pa v sebi tudi eno dobro plat. Ob taki kmetijski sestavi, kakršno imamo, je lažji prehod k tako imenovanemu integriranemu, ekološko sprejemljivejšemu pridelovanju hrane. Tako vsaj lahko sklepamo po tem, kar se ta čas dogaja v intenzivnem evropskem kmetijstvu, ki je doslej zaupalo le kemiji, zdaj pa je vnovič prisiljeno iskati naravne poti za bolj zdravo pridelavo hrane.

Zanimivo je, kaj piše nemški strokovni tisk, ki spet v mnogo večji meri priporoča naravne zakonitosti in naravno ravnovesje. Porabo insekticidov je mogoče zmanjšati ob spodbujanju raznoševanja naravnih sovražnikov, ki jih imajo kulturnim rastlinam škodljive žuželke. "Z živo mejo nad škodljivce!", priporoča Pflanzenschutz-Praxis in navaja, česa vsega so sposobni plenilci insektov, predvsem za letenje nesposobni hrošči krešiči, pikapolonica, ki je najvažnejši naravni sovražnik listnih uši, zlasti sedempikčasta, muhe trepetalke, teničarica, katere ličinka požre do 500 listnih uši, preden se zabubi, itd. Toda na velikih poljih, obdelanih do zadnje pedi, za te naravne sovražnike škodljivih žuželk ni prostora, bi pa bil v živih mejah, ki bi te parcele obdajale in prepredale. V njih bi naši naravno okolje in skrivališča tudi ptici in druge koristne živali.

Pa ne samo nasaditev živih mej, naravovarstveno bolj sprejemljivo biološko kmetovanje priporoča celo umetno zasaditev cvetnic (lahko bi rekli tudi plevelov) ne le ob robovih obdelanih njiv, temveč tudi v pasovih znotraj parcel. Na velikih ameriških in zahodnoevropskih njivah preprosto ni več prostora za koristne živali, ki se hranijo s škodljivci in vzdržujejo naravno ravnovesje. Tak življenjski prostor jim je potrebno umetno ustvariti z zasejanjem pasov različnih cvetnic, ki velike njivske parcele razdelijo na več manjših, koristnim živalim bolj dostopnih. Kot poroča Landwirtschaft-Schweiz, je najbolj smiselna in ekonomična razdalja med pasovi 24 m, kar pomeni, da naj bi bila obdelana njiva široka največ toliko. Pridelek se zaradi tega za malenkost zmanjša, so pa koristi neprimerno večje. To je tudi pot, ki jo bodo verjetno izbrali za omejevanje pridelkov in obliko subvencioniranja kmetijstva.

Inž. M. LEGAN

Za siliranje nikoli prezgodaj

Najpomembnejša strokovna navodila za siliranje, ki je najbolj priporočan način spravila krme na naših kmetijah - Potrebna samo dva dneva lepega vremena

Spomladi raste trava izredno hitro in pogosto pride čas spravila krme bolj zgodaj, kot smo načrtovali. Spravilo krme naj poteka čim hitreje, s kar najmanj truda in s čim manj izgubami hranilnih snovi. Zato se poslužujemo siliranja trave kot najhitrejšega, najcenejšega in tudi glede izgub najugodnejšega načina spravila prvega odkosa. Tak način spravila krme bi morali uvesti na vseh kmetijah, ki imajo možnosti za pridelovanje travne silaže, tudi zato, ker potrebujemo za izvedo siliranja le dva dni lepega vremena.

Siliramo lahko le mlado travo v fazi bilčenja do začetka letenja. Da dosežemo večjo koncentracijo hranilnih snovi in s tem boljše mlečnokislinsko vrenje, moramo travo delno posušiti, tako da vsebuje 30 - 40 odst. suhe snovi. V koritaste silose lahko siliramo travo, ki vsebuje do 40 odst. ali več suhe snovi, če so izpolnjene naslednje zahteve; da je dovolj velik dnevni odvzem silaže, da je možno temeljito tlačenje in brezhibno pokrivanje s folijo, da silos napolnimo v enem dnevu, da je vreme ob siliranju lepo in travo lahko dovolj hitro posušimo.

Kmetom, ki imajo s siliranjem manj izkušenj, priporočamo, da travo sušijo na 30 - 35 odst. suhe snovi. Travo, ki ima 30 - 35 odst. suhe snovi, bomo spoznali po naslednji značilnosti: od šopka trave, ki ga z rokami močno zvijemo, ne sme kapljati, med prsti pa čutimo vlažnost. Takšno ovelost trave dosežemo pri nas ob enkratnem obračanju trave v enem dnevu ali tudi prej. Najkvalitetnejšo travno silažo pridelamo iz primerno ovele dovolj mlade trave brez kakšnih dodatkov. Zgodi pa se, da imamo pokočene vse travnike in v naslednjem dnevu

obstaja nevarnost slabega vremena. Kaj storiti? Vemo, da se siliranje sveže trave ne obnese, mi pa trave ne moremo dovolj posušiti. V takem primeru lahko izvedemo siliranje s silirnimi dodatki. Za najbolj neugodne pogoje siliranja (vlažna silirna masa, veliko detelj, močno gnojena trava z dušikom) lahko uporabimo organske kisline. To so mravljična kislina in pripravka Ensimax in Alfamax. Za silirno maso, ki je manj neugodna za siliranje, lahko uporabimo silirne dodatke na osnovi mlečnokislinskih bakterij, kot so Plantanaze, Sil-All in druge. Priporočljivo je, da damo poleg pripravkov, ki vsebujejo mlečnokislinske bakterije, še nekaj sladkorja, ki je prava hrana bakterijam. Na našem

● **Priporočamo, da posilirate travo že ob prvem lepem vremenu, kajti za siliranje trave ni nikoli prezgodaj. Celoletni pridelek ne bo na zgodaj košenih površinah nič manjši, ker bo več naslednjih odkosov. Vedno silirajte mlado travo, ki jo primerno posušite, dobro stlačite v silos in natančno pokrijte s folijo! Če bo trava res mlada, bo krma kvalitetna in ne boste imeli težav z gretjem in plesenjem silaže. Dobro travno silažo krave z veseljem jedo in tudi dobro molzejo.**

trgu je še pripravek Mold-Zap, ki se uporablja tudi za preprečevanje gretja silaže.

Ti dodatki še daleč ne omogočajo izvedbe siliranja v kakršnih koli pogojih. Zato naj velja, da je uporaba silirnih dodatkov na naših kmetijah le izhod v sili, ne pa tehnologija, ki bi dajala odlično silažo. V praksi imamo lahko tako neugodne razmere, da nam noben silirni dodatek ne more zagotoviti niti zadovoljive silaže, zato je bil že marsikateri kmet neupravičeno razočaran nad njim.

V primeru, da moramo silirati svežo travo, nimamo pa silirnega dodatka, si lahko pomagamo s kornuznim zdrobom ali pesnimi rezanci.

Inž. STANISLAV BEVC strokovni sodelavec za živinorejo

V modi so noji

Reja te ptice se širi tudi k nam - Prvi Jože Zakšek iz Sremiča

Prav nič prepovedanega, kaj šele bogokletnega, ni v iskanju dopolnilnih kmetijskih dejavnosti, pa četudi imajo prizvok modnosti. Spomnimo se toliko opevane lumbrikulture, to je gojenja kalifornijskih deževnikov, pa reje japonskih prepelic ali polžev, ki Italiji prinašajo tolikšne dohodke. Kdor je sposoben in zna, pač uspe tudi v ekonomskem smislu, in tako bo tudi z novo, lahko bi tudi rekli modno rejo afriških nojev, ptic, ki smo jih nekdanj poznali le iz živalskih vrtov in otroških risank, zdaj pa so se reje lotili ne le varčni Gorenci, marveč tudi naši ljudje, prvi Jože Zakšek iz Sremiča nad Krškimi.

Noje gojijo zaradi mesa in jajc. Odrasla žival, stara vsaj 14 mesecev, da do 70 kg perutninskega mesa, kar je za ptico res zajetna količina. Še večji vtis naredijo nojeva jajca, saj tehtajo od 1100 do 1600 gramov, samica pa jih znese do 80 na leto. Za primerjavo naj navedemo, da tehta kurje jajce okrog 60 gramov in da dobra nesnica znese blizu 300 jajc na leto. Preračunano v skupno težo, nojevka nekajkrat pretehta kokoš, ne pa tolikokrat kot jo po svoji telesni teži. Temu primerne so tudi potrebe po hrani.

Odrasel noj potrebuje na dan do 2 kg piče, pri čemer ni izbirčen. Je vse od krapja, od trave, brstičja, žuželk in različnih sadežev do zrnja in majhnih živali, denimo žab. V farnski reji krmijo noje tako kot drugo perutnino, z briketirano lucerno in koruzo ter drugimi škrobnimi in beljakovinskimi hranili. O krmiljenju in nasploh o reji nojev je mogoče najti strokovne napotke zaenkrat le v tuji literaturi, predvsem v posebnem časopisu, ki izhaja v Ameriki, v reviji The Ostrich News (Nojeve novice).

sejmišča

BREŽICE - 24. aprila so pripeljali prodajalci na sejmišče 265 do tri mesece starih in 23 starejših prašičev. Prvih so prodali 182 po 280 do 300 tolarjev, drugih pa 16 po 160 do 180 tolarjev kilogram žive teže. In še to: v soboto zaradi praznika dela sejma ne bo.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Ogledi vinogradov

Nadaljevanje iz prejšnje številke Dol. lista

Svetovalna služba posreduje navodila o delu v vinogradu na več načinov: v tej rubriki, ob vašem obisku v pisarni, lahko pokličete po telefonu, kjer dobite bodisi svetovalca ali odzivnik. V nujnih primerih in če je splošna potreba, bodo obvestila posredovala tudi radio. Da bi se izognili nesporazumom, je najboljše posvetovati se ob terenskih ogledih v vinogradu.

Pregled časovnega razporeda terenskih ogledov

Občina Brežice
Dnevi: 3. maj, 31. maj in 5. julij. Štajersko območje na krajih po dogovoru od 8. do 15. ure. Dolenjsko območje na krajih po dogovoru od 15. do 19. ure. Dogovor na tel. (0608)61-165 in 68-103.

Občina Krško
Dnevi: 5. maj, 2. junij in 7. julij. Dolenjsko območje na krajih po dogovoru od 8. do 13. ure. Štajersko območje na krajih po dogovoru od 13. do 19. ure. Dogovor na tel. (0608)22-352.

Občina Metlika
Dnevi: 10. maj, 7. junij in 12. julij. Kjerkoli po dogovoru od 8. do 14. ure. Dogovor na tel. 58-585.

Občina Črnomelj
Dnevi: 10. maj, 7. junij in 12. julij. Semič in okolica na krajih po dogovoru od 14. do 18. ure. Dogovor na tel. 51-265. Dnevi: 14. maj, 11. junij in 16. julij. Ostala območja na krajih po dogovoru od 10. do 16. ure. Dogovor na tel. 51-265.

Občina Trebnje
Dnevi: 19. maj, 16. junij in 21. julij. Sentrupert in okolica na krajih po dogovoru od 8. do 12. ure. Ostala območja na krajih po dogovoru od 12. do 16. ure. Dogovor na tel. 44-942.

Občina Sevnica
Dnevi: 24. maj, 21. junij in 26. julij. Kjerkoli po dogovoru od 10. do 17. ure. Dogovor na tel. 82-725.

Občina Novo mesto
Dnevi: 12. maj, 9. junij in 14. julij. Sentjernej z okolico na krajih po dogovoru med 8. in 12. uro. Dogovor na tel. 42-169.

Škocjan z okolico na krajih po dogovoru med 12. in 16. uro. Dogovor na tel. 76-234. Dnevi: 17. maj, 14. junij in 19. julij.

Koloka Novega mesta na krajih po dogovoru med 8. in 13. uro. Mirna Peč z okolico na krajih po dogovoru med 13. in 17. uro. Dogovor na tel. 21-480. Dnevi: 26. maj, 23. junij in 28. julij.

Straža z okolico na krajih po dogovoru med 11. in 16. uro. Dogovor na tel. 84-602. Žužemberk in okolica na krajih po dogovoru med 16. in 19. uro. Dogovor na tel. 87-610.

Za dodatna pojasnila in nasvete se obračajte na območne svetovalce osebno ali na zgoraj navedene telefonske številke, ob četrtkih pa tudi name osebno na kmetijski šoli pod Trško Goro ali na tel. 28-063 med 8. in 13. uro. Izključno za varstvo trte pred boleznimi in škodljivci pa tudi na inž. Smiljano Tomše, svetovalna služba Krško, tel. (0608)22-352. Dogovorjeni kraji ogleda bodo objavljeni na telefonskem odzivniku. Tel. št. odzivnika v Metliki je 58-151. Inž. JOŽE MALJEVIČ

Če niso za zadrugo, gre v stečaj

Občni zbor članov KZ Brežice - Je potreba po organiziranosti močnejša od zamer iz preteklosti? - Premoženja dovolj za pokritje dolgov

BREŽICE - Brežiški kmetje so ravno v času, ko sta jih kriza in vladna politika pritisnila k tlem, ostali brez vsakršne opore v pristojnih ustanovah. Po dolgih mesecih agonije je zadruga prišla do novega vodstva in do izrednega sklica zbora združnikov. Na obnem zboru, ki je bil minuli teden, naj bi se dokončno pokazalo, kakšno zadrugo člani želijo, če jo sploh želijo. Novi v. d. direktorja KZ Brežice Bojan Jevšvar je prepričan, da je to treba ugotoviti še pred kakršnikoli drugim ukrepom.

Zadruga je že dalj časa v popolni poslovni blokadi, saj se utaplja v dolgovih do kmetov in do dobaviteljev.

● **Zaradi neposredne povezanosti z zadrugo je v težavah tudi Hranilno-kreditna služba. Kmetje ji niso sposobni odplačati kreditov, ki so jih vlagali proizvajalci, saj še danes nimajo plačanih pridelkov, ki so jih oddali zadrugi. Ker se ustanoviteljice med sabo niso mogle dogovoriti, čigava je HKS, ta služba ni mogla dobro služiti nobeni: niti KZ ne Agrarii in tudi ne kmetom. Pretekli petek so na upravnem odboru HKS spregovorili o nadaljnji usodi in perspektivah te ustanove.**

Že dolgo več ne opravlja svojega osnovnega poslanstva - ne prodaja za kmete, saj blago le prevzema, ne da bi ga tudi plačala, poleg tega pa jih zaradi slabega imena pri dobaviteljih ni sposobna oskrbovati niti z repromaterialom po ugodnejših cenah. Trenutno združuje samo 150 kmetov, ki so zaradi preteklih slabih odnosov z zadrugo zelo pasivni.

Pred združniki sta dve osnovni možnosti bodoče organiziranosti sedanje zadruge. Lahko se povezujejo po kraju bivanja ali pa po dejavnosti. Posamezne zadruge se bi lahko povezovala v eno skupno zadrugo, s tem da bi imela vsaka svoj ziro račun in samostojno poslovanje, možne pa so tudi povsem samostojne zadruge, ki bi se pozneje povezale v neko krovno organizacijo. Vsekakor bo neke vrste povezava manjših zadrug na ravni občine nujna, če bodo kmetje želeli

preživeti na nestabilnem trgu. Če tudi zdaj kmetje ne bodo jasno povedali, kaj želijo, bo po mnenju v. d. direktorja Jevšvarja sledil stečajni

postopek, v katerem bo KZ Brežice s svojim premoženjem poplačala dolgove. "Prepričan pa sem, da stečaj ni potreben, če kmetje zadrugo zares še hočejo imeti," trdi Jevšvar. Ostaja pa vprašanje, ali okleščeno članstvo zadruge res lahko zastopa interese večine brežiških kmetov in ali so glasovi tistih, ki se zavedajo prednosti dobre organiziranosti, že dovolj močni.

B. DUŠIČ-GORNIK

HELENA MRZLIČAR gospodinjski kotichek

Več kuhajmo s sirom

Pri pripravi sirov imajo največji pomen mlečne bakterije, ki spreminijo mlečni sladkor iz mleka ali smetane v mlečno kislino. Mleko pa lahko sesirimo tudi z dodanim umetnim fermentom ali sirilom. Takšno mikrobnost sirilo omogoča hitro in kakovostno širjenje mleka že v tridesetih minutah. V 10 litrov mleka, segretega na 35° C, dodamo 2 žlički z vodo razredčenega sirila, dobro premešamo in pustimo stati 30 do 40 minut. Za ovčje, kozje in prekuhanano mleko moramo dodati dvojno količino mikrobnega sirila.

Prvotno so vse sire delali iz surovega mleka, danes pa se uporablja pasterizirano mleko predvsem za mehke sire, ki so bolj dozvetni za škodljivce bakterije. Vse vrste trdih sirov pa tudi danes še pripravljajo samo iz surovega mleka. Za mnoge narode je sir obvezen dodatek hladnim in toplim jedem ter kot samostojna predjed ali poobedeck. Pri nas ima potrošnik na voljo dokaj dobro izbiro. Za zdravo prehrano pa so pomembni tudi dietni siri, to so nemastni in neslani.

Osnovna začimba za sir je sol, lahko pa so dodane še zeliščne

začimbe, kot so žajbelj, peteršilj, kumina, koprce, šampinjoni, paprika, orehi, grozdje in podobno. Pri izbiri sira upoštevamo poleg videza tudi vonj, okus in skorjo. Sveži sir mora imeti sladkast vonj in blag okus. Sir, ki je preveč ohlajen ali globoko zamrznjen, nima vonja in izrazitega okusa. Tudi skorja je znamenje kakovosti. Vsi siri, ki imajo obarvano sintetično skorjo, so slabše kakovosti, ker je dihanje sira med zorenjem onemogočeno. Pogosto opazimo pri sirih tudi plesen, vendar zdravju ni škodljiva, pač pa vpliva na okus. Plesnivi del izrežemo do 2 cm globoko in zavrzemo.

Kako sir shranjujemo? Za zel sir je potrebno, da je shranjen pri 10° C, ki mu onemogoča nadaljnje zorenje. Narezan sir ohlapno zavijemo in za tri dni shranimo v hladilnik. Sveže sire tesno zavijemo, predvsem sveži sirček, ki ga hranimo v dobro zaprti posodi v hladilniku. Cel trdi sir zavijemo v vlažno krpo, posamezne kose pa v prozorno folijo. Nespremenjeni ostanejo do teden dni. Sir zamrznemo največ za mesec dni, sicer izgubi značilen okus in postane zrnat. Uporabljamo ga le za kuho.

Črna gradnja že obratuje

Revozova lakirnica dela brez gradbenega dovoljenja - Kako to, da novinarji vedo več od upravnih organov?

NOVO MESTO - "Za lakirnico dejansko nimamo gradbenega dovoljenja. Vsakič, ko smo prinesli papirje, so zahtevali še kaj. Mi smo svoje naredili in ne vidimo razloga, da gradbenega dovoljenja ne bi dobili. Dokumenti so vloženi in čakamo, da bo novomeški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora dal kaj od sebe."

To so na petkovi tiskovni konferenci povedali predstavniki novomeškega Revoza v zvezi s trenutno največjo črno gradnjo v Sloveniji. Čeprav je še brez gradbenega dovoljenja, nova Revozova lakirnica že stoji in v teh dneh je začela tudi obratovati. V Revozu zagotavljajo, da bo močno zmanjšala negativne vplive na okolje, saj bodo zaradi uporabe sodobnejših tehnologij samo izgube lakov v proizvodnji petkrat manjše kot doslej. V naprave za varovanje okolja pa so vložili 23 odst. od 340 milijonov francoskih frankov, kolikor je v celoti stala nova lakirnica. Da bi šlo za "odpisano" tehnologijo, ki bi v Franciji ali kje drugje v razvitem svetu, kjer so ekološke zahteve vse strožje, ne mogla dobiti dovoljenja za obratovanje, v Revozu zanikajo.

Kako na (ne)izdajo gradbenega dovoljenja za gradnjo lakirnice v Revozu gledajo v sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora novomeške občine, pa smo zvedeli iz odgovora na delegatsko vprašanje Andreja Bartlja, poslanca v novomeški skupščini.

Pred dobrim letom, natanko 26. marca 1992, je bilo Revozu izdano lokacijsko dovoljenje za gradnjo lakirnice, 14. maja lani pa gradbeno dovoljenje za postavitev temeljev in ogrodja jeklene konstrukcije za novo lakirnico. Hkrati mu je bilo povedano, da si mora za dokončanje objekta, za vgraditev opreme in za zunanjo ureditev pridobiti posebno gradbeno dovoljenje. Revoz je zanj zaprosil 26. avgusta. V sekretariatu pravijo, da je bila vloga

Novoles ne more brez zaupanja

Novi v. d. generalnega direktorja Andrej Kosec kot osnova za zagon omenja zaupanje zaposlenih in poslovnega okolja ter spremembo terjatev v lastniške vloške

STRAŽA - Posebno po odhodu direktorja Milana Bajžlja je bilo marsikaj slišati o položaju v Novolesu, med drugim to, da je dejanska lanska izguba več kot dvakrat večja od prikazane. V Novolesu, kjer je s 15. aprilom kot vršilec dolžnosti prevzel posle generalnega direktorja Andrej Kosec, vztrajajo, da njihov podatek o (le) 238 milijonih tolarjev izgube povsem drži, kar bo vidno tudi iz otvoritvene bilance, ki jo bodo pripravili za postopek lastninjenja.

Z izgubo je Novoles lani posloval kljub temu, da je proizvodnja povečal za eno, produktivnost za dve in izvoz za tri petine, neposredne fiksne stroške pa zmanjšal za 15 odst. Udarile so jih dražje surovine in visoke obresti. Letos se težave v Novolesu ne zmanjšujejo. V prvih treh mesecih so sicer izvozili že tri četrtine proizvodnje in s tem zaslužili 8,5 milijona mark, medtem ko so uvozili le za 8 odst. svojega izvoza. Ta podatek je pomemben, saj v Novolesu ocenjujejo, da je večji del izgube, ki je je bilo za 2 milijona mark, nastal zaradi precejenega tolarja. Pesti jih tudi pomanjkanje lastnih obratnih sredstev. Obresti za posojila so bile tako v Novolesu v prvem četrtletju večje od izgube in od plač zaposlenih. Te v Novolesu izplačujejo redno in v skladu s kolektivnimi pogodbami, vendar Andrej Kosec napoveduje spremembe pri njih. "Izražene v markah povprečne plače v Novolesu še niso bile tako visoke. Tega ni mogoče držati, če hočemo biti konkurenčni na tujih trgih," je dejal Kosec na nedavni tiskovni konferenci v Novolesu v Straži.

Andrej Kosec napoveduje tudi programsko utrditve Novolesa. Firma naj bi se močneje usmerila v program polihitvenih polizdelkov, ki naj bi jih prodajala v zahodni Evropi, finalne izdelke (masivni pro-

gram) pa naj bi še naprej prodajala v ZDA in v državah srednje Evrope. Ali bo poslovni sistem Novoles, ki se je že preoblikoval v več manjših in prilagodljivejših tovarnih, preživel ali ne, bo po Koševih ocenah odvisno predvsem od tega, ali bo imel zaupanje poslovnega okolja in ali bo notranje zaupanje zaposlenih v Novoles.

Andrej Kosec, novi v. d. generalnega direktorja Novolesa

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 31. marca do 14. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Šiško iz Rebrj, Jožico, Mojca Suštarč iz Primostka - Mojca, Mojca Kranjc s Sel - Jerico, Terezija Muhič iz Orklevca - Majo, Marjeta Gabriel iz Trebnjega - Veroniko, Vida Vrančič iz Rosalnice - Petro, Zlata Guštin iz Draščev - Moniko, Stanka Dvojmoč iz Ledec vasi - Roka, Ružica Ladika iz Kamanja - Ano, Irena Pučihar iz Trebnjega - Urha, Jožica Renko iz Tržišča - Katjo, Vilma Muhič iz Smolenje vasi - Jurija, Stanka Tramte iz Dol. Globodola - Aleša, Jožica Piškur iz Rakovnika - Jožico, Smiljka Vlašič iz Metlike - Mateja, Martina Slobodnik iz Slame vasi - Rudija, Nevja Črnič iz Grabrova - Mateja, Jožica Kralj iz Trebnjega - Luka, Marija Pekolj iz Sevnice - Mitjo, Ilijana Pavlin iz Semiča - Petro in Heleno, Dragica Pejič iz Straže - Luka, Zdenka Kočman iz Družinske vasi - Simona, Ivica Herak iz Metlike - Ano, Anka Davidovič iz Krškega - Mateja, Amalija Vjdmar iz Šadinje vasi - Tino, Vanda Jugelj iz Curil - Mateja, Bojana Zagorjan-Ravnakar iz Zagorice pri Veliki Loki - Marušo, Vera Rupar iz Štrita - Katjo, Mojca Gorenc s Sel - Tri Šentjermeju - Sento, Dušana Faleškini iz Straže - Mašo, Nada Štukelj iz Črnomlja - Sabino, Martina Kastelic iz Gorenje vasi pri Šmarjeti - deklico, Martina Škrjanec iz Kostanjevice - deklico, Stanislava Kaplec z Malih sel - deklico, Teja Klemenčič iz Šentjermeja - Miha.

IZ NOVEGA MESTA: Vanja Pergar iz Kristanove 30 - Neja, Apolonija Glavan iz Cesarjeve ulice 78 a - Marka, Mateja Zelič, Ob potoku 7 - Davida, Jadranka Marinč, Nad mlini 21 - Ano, Maja Mišjak, Ob Težki vodi 58 - Mašo, Elizabeta Bojanec z Ljubljanske ceste 32 - Teo, Marjanca Rozman, Ob Težki vodi 58 a - Eriko. Čestitamo!

ŠENTJERNEJSKA CVIČKARIJA

ŠENTJERNEJ - To soboto bo na hipodromu Šentjernejske cvičkarije, ki jo bodo pričeli ob 15. uri s povorko vinogradnikov po mestu. Predstaviti vinogradništva bo ob 15.30 sledila uradna otvoritev, kjer bo slavnostni govornik dr. Dušan Terčelj iz Kmetijskega inštituta iz Ljubljane. Cvičkarijo bodo nadaljevali z pokušnjo najbolje ocenjenih vin in z zabavo ob sodelovanju ansambla Spomin. V nedeljo bo vinogradniki zajtrk, ob 10. uri bodo predstavili vinogradniško in kletarsko opremo, temu pa bo sledila nova pokušnja vin in zabava z ansambлом Slavček. Cvičkarijo organizira Društvo vinogradnikov Šentjernej.

Najbolj sporna stanovanja

Novomeška komisija je lani reševala 23 pritožb občanov

NOVO MESTO - Občinska komisija za vloge in pritožbe se lani ni ravno pretregnila od dela. Skupno je obravnavala 23 vlog občanov. Med njimi so bile tudi vloge, ki so jih ljudje naslovili na predsednika skupščine ali celo neposredno na republiko službo za vloge in pritožbe, ker so verjetno pričakovali, da bodo tako izsilili pozitivno rešitev svojega problema.

okolja in urejanje prostora. Precej vlog se je nanašalo tudi na pridobitev gradbene dokumentacije. Ker se ta problematika pojavlja kot zelo pereča iz leta v leto, komisija meni, da je treba temu področju posvetiti večjo pozornost in predvsem hitreje urejati občinski prostor.

Največ vlog in pritožb je bilo s stanovanjskega, komunalnega in gradbenega področja. Vloge so se nanašale predvsem na reševanje stanovanjskih problemov, socialno ogroženosti, ki jih je komisija poskušala reševati v sodelovanju z za to pristojnim sekretariatom za varstvo

Komisija za vloge in pritožbe se je srečevala tudi s vlogami zaradi medsebojnih sporov. Ker ni pristojna za reševanje takih zadev, je stranke napotila na ustrezne organe, sodišče, Upravo inšpekcijskih služb itd. Prav tako je pristojnim organom odstopala zadeve, za katere niso bili niti začeti ali pa ne končani postopki po sodni ali upravni poti.

Zavore za vračanje premoženja

Ker še ni slovenskega odškodninskega sklada, je denacionalizacija počasnejša, kot so upravičenci pričakovali - V občini pravomočno rešenih 91 od 410 zahtevkov

NOVO MESTO - Upravičenci do vračila nacionaliziranega premoženja so doslej v novomeški občini vložili 410 zahtevkov za vračilo. Največ zahtevkov, 313, se nanaša na vračilo kmetijskih zemljišč, gozdov in zasebnih kmetijskih gospodarstev, 89 na vračilo hiš, poslovnih prostorov in stavbnih zemljišč, 8 pa na vračilo podjetij oz. kapitalskih deležev v nekdanjih kapitalistih družbah. Zaenkrat je pravomočno rešenih 91 zahtevkov.

Upravičenci do vračila nacionaliziranega premoženja so seveda nestrpni in nemalokrat nezadovoljni z delom upravnih organov, ki pa hitijo, kolikor morejo. V sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo so doslej opravili 149 ustnih obravnjav in izdali 102 poročila o ugotovljenem dejanskem stanju ter 83 odločb o vračilu premoženja. Pravomočnih je 76 odločb, od tega pa je 67 že izpeljanih v zemljiški knjigi. Sekretariat je prejel 9 pritožb na odločbe. Večinoma gre za pritožbe zavezanca za vračilo premoženja. Drugostopenjski organ je doslej rešil pet pritožb in v vseh primerih potrdil odločbo iz Novega mesta. Doslej je bilo po zakonu o denacionalizaciji v novomeški občini vrnjenih 382,4 hektara gozdov in 217 hektarov kmetijskih zemljišč.

urejanje prostora je dobil v reševanje 89 zahtevkov za vračilo odvzetih hiš, poslovnih prostorov in stavbnih zemljišč. Zavezanca za vračilo so se doslej strinjali le s petimi zahtevki upravičencev za vračilo podzavrtjenih nepremičnin, v vseh ostalih primerih pa se z vračilom ne strinjajo. Poravnava je bila sklenjena v treh primerih. Denacionalizacija poteka nemoteno le, ko s podržavljenimi nepremičninami razpolaga občina.

Komisija je izdala 17 odločb o denacionalizaciji, od katerih je 14 pravomočnih. Izdane so bile tudi tri odločbe o začasnih prepovedi razpolaganja z nepremičninami in 10 odločb za zavarovanje zahtevkov v procesih lastniškega preoblikovanja podjetij. Oviro za denacionalizacijo predstavljata tudi zakon o odškodninskem skladu, ki še ni začel, zaradi česar ni možno

odločiti o odškodnini upravičencem. Težave so tudi pri ocenjevanju povečanja vrednosti nepremičnin. Upravičenci za denacionalizacijo ocenjujejo tovrstno metodologijo za neustrezno.

Sekretariat za družbeni razvoj obravnava osem popolnih vlog za vračilo podjetja ali kapitalskega deleža. Deloma je zaključena ena vloga. V drugem delu je njena rešitev povezana s slovenskim odškodninskim skladom, ki ga še ni, prav tako pa tudi večina ostalih vlog. V začetku aprila je bila izdana ena začasna odločba o prepovedi razpolaganja z nepremičninami, ki naj bi bile vrnjene. Podobne zahteve so tudi v zvezi z ostalimi vlogami, vendar morajo najprej razčistiti, kdo je dolžan vrniti podržavljeno premoženje. Sekretariat je bil tudi obveščen, da je bila vložena ena zahteva za revizijo postopka lastniškega preoblikovanja podjetja, ki bo moralo vrniti premoženje. Ugotovitve revizijskega organa bodo odločujoče za postopek denacionalizacije.

ROMSKI PREDVOLILNI BOJI - Prebudili so se tudi Romi v novomeški občini in se pričeli bolj zanimati zase in za svojo usodo. Zaradi izvolitve predstavnikov Romov v komisijo za zaščito romske etnične skupnosti pri vladi Republike Slovenije so pripravili prave predvolilne bitke. Društvo Rom je določilo dva kandidata: Rajka Šajnoviča in Bojana Tudija. Slednji je tik pred volitvami v sredo pred stavbo občinske skupščine skorajda izkval pretep med Romi, saj je nekaj več kot petdeset Romov hotel prepričati, da je njega občina že določila za predstavnika in da volitve niso potrebne. To seveda ni bilo res in Romi so prvič v svoji zgodovini pripravili volitve ter jih s pomočjo delavcev občine in svojih predstavnikov tudi pravično izpeljali. Ko so presteli glasove, je Bojan Tudija le zmagal. (Foto: J. Pavlin)

KULTURA - V soboto je bila v novomeški športni dvorani pod Marofom velepredstava "Boš videl, kaj dela Dolenci", ki jo je prenašala celo osrednja slovenska televizija. Organizatorji so zadevo pripravili kot največjo dolenjsko občet, ki pa se je na koncu skoraj izkazala tudi za največji kulturni dogodek. Nabito polna dvorana je uživala in se zabavala do zgodnjih jutranjih ur, čeprav je bila očitno povsem trezna. Prodali so le okrog 300 litrov vina, kar so za novomeške razmere zamenjave količine, v celem dolgem večeru pa ni šel v črepinje en sam samcat kozarec. Brez dela so bili tudi redarji in moške postave. Slednji so posredovali le enkrat. Še takrat so imeli opravka z gospodom - vztrajal je, da je njihov upokojeni kolega - ki je v bližnjem grmu omagal že na poti na prireditev.

KULTURA II - Kultura gor ali dol, marsikdo od tistih, ki so se jo šli na slavnostni akademiji ob 500-letnici Kolegiatega kapitlja v Novem mestu, bi se gotovo počutil mnogo bolje v športni dvorani. Tam vsaj ni bilo nobenega dvoma, kdaj je treba zaploskati izvajalcem poskočnih viž. V domu kulture zadeva z manj poskočnimi vižami očitno ni bila tako preprosta. Tako se je spet zgodilo, da so umetniki na odru - instrumentalni trio Mirka Bizjaka - ravno hoteli spet oziroma še potegniti po strunah, ko se je iz dvorane razlegel aplavz. Morda bi bilo zaradi takih nerodnosti v prihodnje dobro na vidno mesto postaviti uradnega ploskača, katerega obnašanje bi bilo znano za publiko, ali je skladbe že konec ali še ne.

GOLF - Kapitejski proš Jožef Lap kar naprej dokazuje, da zasluži neskromno darilo, novega golfa, ki so mu ga ob nedavnem srečanju z Abrahamom na pol kupili njegovi farani. Gospod Lap si je v soboto, sredi prireditve ob 500-letnici Kolegiatega kapitlja, vzel čas in bil celo uro z dolenjskimi in belokranjskimi šolarji, udeleženci tradicionalnega srečanja mladih likovnikov, ki ga organizira LB Dolenjska banka. Je pa res, da so mladi slikali Kapitelj.

GAULOISES - Veliki reklamni panoji so se v večjem številu pojavili pred decembrskimi volitvami, da bi nam kajpak vtisnili v zavest in podzavest tiste, ki so najboljši, najlepši, najpametnejši in jih je zato treba nujno voliti. Potem nam je dedek Mrz z njih voščil Happy New Year, sedaj pa nam ponujajo najpijše, avtomobile in celo najboljšo družbo. Katera je to? Tista vendar, ki "danes počne, kar se ji ljubi - nič" in ki med tem naj početjem kajpak kadi - cigarete Gauloises Blondes. Tisti, ki naj bi reklamirali škodljivost takega početja, verjetno to nimajo denarja. Tako krasna gesla niso poceni.

Ena gospa je rekla, da so revozovci ponosno pokazali novinarjem novo lakirnico. Tako bo občinska oblast vsaj iz druge roke zvedela, da tisto, kar ne bi smelo niti stati, ker tega ni dovolila, že obratuje.

ZVONILO BO BREZ MEŽNARJA

TRŠKA GORA - Danes bo na tej slavni gorici pričel peti elektrificiran zvon. Oglasil se bo vsak dan natančno ob sedmi, dvanajstih in 19. uri, ob petkih tudi ob petnajstih, v soboto pa uro kasneje. Otoški župnik za to modernizacijo potrebuje pomoč. Denarne prispevke bodo pobirali od vseh, ki poslušajo zvonjenje (tudi vikendarji). Iz te cerkve pa še ena novica: pred dnevi so odpejali orgle v mariborsko škofijo, kjer jih bodo o orgelski delavnici dobobra obnovili.

DEŽURNE TRGOVINE

V nedeljo, 2. maja, bodo odprte naslednje prodajalne žil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: M-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg 4
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 8. do 13. ure: market Saša, K. Roka 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita, Šmilhel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Pračna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Slopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

JEZIKI - Otroci iz črnomaljskega begunskega centra obiskujejo tečaj tujih jezikov. Vodja centra, ki ji je postalo dovolj, da se mora v svobodni in neodvisni Sloveniji pogovarjati z gosti v srbohrvaščini, če govorita, da jo sploh razumejo, je predlagala, naj bi med učenje tujih jezikov uvedli tudi slovenščino. Reakcija je bila zelo burna. A ne med begunci, temveč med tistimi "na vrhu". Predlagateljici so dali brez ovinkarjenja vedeti, da se begunci lahko učijo vseh jezikov, samo slovenščine ne.

SMETI - Včasih ima človek občutek, da črnomaljsko občino občasno obiskujejo bitja iz vesolja. Ta najbrž tudi puščajo vsepovsod smeti. In ko jih čez čas zemljani opazijo (smeti namreč), sprašujejo na občini, kdo jih bo odstranil: ali delavci v okviru javnih del ali bo to morebiti breme krajevnih skupnosti? Zato vesoljčkom predlagamo, naj drugič spustijo smeti na Zemljo o pravem času, da bodo krajevne skupnosti še lahko sporočile na občino, naj nesnago počistijo v okviru javnih del. Lanskega 1. decembra so namreč pošiljali z občine dopis, v katerem so prosili za podatke o črni odlagališčih, da bi lahko pripravili letošnji program javnih del. A so od vseh KS in štirih turističnih društev v občini dobili podatke in hkrati sporočili o pripravljenosti za sodelovanje le od KS Dobljice in Stari trg ter turističnih društev Adlešiči in Stari trg - Poljanska dolina.

PLAKATI - Nekateri v Črnomlju tako motijo ostanki plakatov, ki so propagirali minule volitve, da so predlagali, naj stranke do takrat, dokler jih ne odstranijo, ne dobijo denarja, do katerega so sicer upravičene. Najbrž bi bila takšna poteza tudi edina, ki bi bila učinkovita.

Sprehod po Metliki

V OSNOVNI ŠOLI PODZEMELJ je bilo belokranjsko tekmovanje iz matematike za učence šestih, sedmih in osmih razredov. Prijavilo se je 64 tekmovalcev, največ priznanj, kar sedem, pa so prejeli učenci Osnovne šole Podzemelj, priznanje manj so odnesli v Osnovno šolo Loka, Metličani in učenci črnomaljske Osnovne šole Mirana Jarca pa so se morali zadovoljiti s štirimi srebrnimi Vegovimi priznanji. Med šestarji je bil najboljši Andrej Pavličič, Loka Črnomelj, med sedmarji sta se odlikovali Tina Kobe in Gabi Kočevar, OŠ Podzemelj, najboljši osmar - matematik pa je bila Vanja Tomc iz metliške Osnovne šole. Prvi trije iz sedmega in osmega razreda se bodo udeležili državnega tekmovanja, ki bo v Ljubljani.

METLIŠKA FOLKLORNA SKUPINA Ivan Navratil je uspešno nastopila na travniku Arboretuma v Volčjem Potoku pri Domžalah. Med drugim je bil namen nastopa tudi ta, da povabijo številne gledalce na Vinsko vigo, ki bo v Metliki 21., 22. in 23. maja. Metliška Vinska klet pa je predstavila, res samo z besedami in brez ozvočitve, svoja vina. Nedeljske obiskovalce Arboretuma je prijetno presenetil jugoski gostilničar Peter Badovinac. Mnogim gledalcem je postregel s kozarčkom karampanpolija, pijače, ki jo varijo v tej belokranjski gostilni že več desetletij.

Trebanjske iveri

IGNORANCA - Predsednikom 49 slovenskih občinskih skupščin in vlad (med temi so bili tudi Trebanjci), ki so se zbrali v Škofji Loki, da bi se dogovorili, kako pritisniti na gospode v Ljubljani, da bi se manj mačehovsko obnašali do slovenskega podeželja pri delitvi proračunskega denarja, se je zdelo silno zamalo, da se nihče od republikancev ni upal ali smel prikazati na vročem srečanju najvišjih predstavnikov "drugorazrednih Slovencev".

PREIMENOVANJE - Krajanje z ulice 15. divizije v Trebnjem so zbrali podpise, da bi njihovo ulico preimenovali v Kresno ulico. Radi pa bi, da bi pristojni pohiteli s postopkom, ker bi radi novo ime ulice imeli v novih listinah. Za to so pripravljeno nositi tudi vse stroške. Krajevna skupnost je z občinsko geodetsko upravo že uredila vse potrebno. Toda na skupščini KS so menili, da ne kaže preveč hiteti s preimenovanjem, predvsem pa kaže zbrati čim več predlogov, da bi jih KS uskladila in uveljavila brez zbiranja podpisov krajanov. Dejstvo je namreč, da ponekod preimenovanja ne bi bila tako preprosta. Zlasti krajanje Ulice 2. grupe odredov se niso "uskladili". Stane Sitar zatrjuje, da že kakšno leto ljudje govorijo, da je to Jurčkova pot.

BESEDE - Obrtnik Nace Škoda velja za človeka brez dlake na jeziku. Zato dostikrat njegovi nastopi v javnosti sprožajo polemike, kjer pa Nace redkokdaj ostane brez odgovora. Morda je bilo nekoliko drugače na skupščini KS, kjer je Škoda vneto zagovarjal, da je treba začeti graditi dom starejših občanov. Župan Ciril Pungartnik je Nacetu hladnokrvno odgovoril, da je nekaj drugega besedno zavzemanje pri puncu kot pri gradnji.

IZ NAŠIH OBČIN

Nekateri namenoma zavlačujejo Denacionalizacija

ČRNomeLJ - Do 10. aprila je bilo v črnomaljski občini vloženi 161 zahtevkov za denacionalizacijo, od tega 73 letos. Pozitivno je bilo rešenih 6 zahtev za vrnitev lastniške pravice na stavbnem zemljišču in prav toliko za vrnitev poslovnih prostorov, en zahtevek za vrnitev stanovanjske hiše ter 18 zahtevkov za vrnitev kmetijskih in gozdnih zemljišč. Vrnjenih je bilo 173 hektarov gozdnih zemljišč ter dobrih 44 hektarov kmetijskih.

Prav tako so zaključili z obravnavo 10 zadev in bodo kmalu izdane odločbe o vrnitvi nepremičnin. Nekdanji lastniki bodo dobili poslovni lokal, poslovni objekt, dobrih 10 hektarov kmetijskih in skoraj 30 hektarov gozdnih zemljišč. 14 zahtevkov so v črnomaljski občini rešili z delnimi odločbami. Za pet zahtev za vrnitev arondiranih zemljišč v okolici Dragutaša so razpisane obravnave, medtem ko so jih prav toliko zavrnili, ker niso bile v skladu z zakonom.

V komisiji za denacionalizacijo težko rečejo, kdaj bodo rešene posamezne zahteve za vrnitev premoženja, saj je to v veliki meri odvisno od skladov, ki še ne delajo, ter od odgovorov zavezancev za vrnitev nepremičnin. V črnomaljski občini opozarjajo, da ti zavezanci velikokrat z odgovori zavlačujejo postopke ali pa so njihova mnenja negativna. Med takimi je bila najpogostejše Kmetijska zadruga Črnomelj, nobenega odgovora še niso dobili od Gozdnega gospodarstva Kočevje, medtem ko GG Novo mesto redno odgovarja na dopise komisije. Pogosti so tudi primeri, da uporabniki poslovnih prostorov zavlačujejo postopke, ker so negativno nastrojeni do vrnitve premoženja. Na izvršnem svetu so sklenili, da bodo našli strokovno usposobljene ljudi, ki bodo priskočili na pomoč.

M.B.-J.

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

Dražji vrtec, a prekratek proračun

Ekonomska cena se ni spremenila že leto dni

ČRNomeLJ - Črnomaljski Vzgojno-varstveni zavod Otona Župančiča z enotami v Loki, na Čardaku in v Semiču je pred kratkim dal občinskemu izvršnemu svetu predlog za povišanje ekonomske cene vrtcu in jaslih, ki se ni spremenila že od lanskega aprila. Od 1. maja naprej naj bi torej po njihovem predlogu znašal največji prispevek staršev 9.895 tolarjev za otroka do treh let starosti ter 7.640 tolarjev za starejše otroke.

Res je sicer, da se tako najvišji prispevek staršev poveča glede na dosedanjega kar za 50 odst., vendar - kot že rečeno - zaradi zaostajanja cene, ki so jo zaračunavali staršem v preteklem letu in s katero niso sledili povečevanju stroškov v vrtcu. Občinski izvršni svet je takšno povišanje ekonomske cene sicer sprejel, a hkrati dodal, da denar v občinskem proračunu še ni zagotovljen, saj tudi republiški proračun še ni sprejet. Polno ceno oskrbe namreč plačujejo starši le za okrog 40 otrok ali za približno 8 odst. varovancev, ostalo razliko pa mora pokriti občina iz svojega proračuna.

Sicer pa so že izračunali, da bi skupni stroški tekočega poslovanja treh enot vrtca v letošnjem letu po ceni, kakršno je sprejel izvršni svet, znašali 85 milijonov tolarjev. Če bodo starši s svojim prispevkom pokrili enak delež stroškov kot lani, torej 20 odst., bi v občinskem proračunu potrebovali 68 milijonov tolarjev ali 9 milijonov tolarjev več, kot je v proračunu za ta namen predvideno sedaj. Poleg tega v preteklem letu zaradi pomanjkanja denarja niso vzdrževali stavb in obnavljali opreme, zato se letos ne bodo mogli izogniti vsaj trem milijonom tolarjev stroškov za obnovu opreme, in sicer kombija za vse tri enote ter peči za centralno ogrevanje v vrtcu na Čardaku.

M.B.-J.

Regijsko smetišče? Ne, hvala!

Takšno je mnenje metliške vlade o belokranjskem odlagališču smeti v Bočki - Črnomaljska vlada meni, da bi se o predlogu obeh Komunal morali še dogovarjati

METLIKA, ČRNomeLJ - Direktor metliške Komunale Jože Mihelčič in črnomaljske Bojan Košir sta marca na sestanku, da je podan skupni interes obeh javnih podjetij za gradnjo regijske, torej belokranjske deponije komunalnih odpadkov. O njihnih zaključkih sta razpravljala tudi oba občinska izvršna sveta, ki pa sta imela precej različno mnenje.

Direktorja sta ugotovila, da bodo morali črnomaljsko deponijo komunalnih odpadkov pri Vranovičih v skladu s sklepom občinske skupščine konec letošnjega leta zapreti, toda lokacija za novo deponijo v rudniški kadunji še ni potrjena. Vendar pričakujejo predlog spremembe sklepa skupščine občine, in sicer naj bi bilo vranoviško odlagališče odprto še najmanj 10 let. Metliško odlagališče v Bočki pa je s sanacijo, ki pravkar

poteka, predvideno kot občinsko do leta 2010. Glede na vse to sta direktorja ugotovila, da se deponija v Bočki lahko razširi v regijo. Vendar bi se o regijski deponiji morala dogovoriti oba izvršna sveta. Direktorja pa se zavedata, da brez soglasij obeh skupščin in krajanov ne bo šlo.

Direktorja sta prav tako predvidevala, kakšen bi bil delež vlaganj obeh občin pri gradnji deponije. Odločilna bi bila količina zbranih in deponiranih odpadkov. Seveda bi v skupna vlaganja šteli tudi osnovna sredstva, kot so kompaktor, buldožer in še kaj. Po njihnih ocenah bi bila vrednost naložbe 1,5 milijona DEM za hektar deponijskega prostora, a potrebovali bi ga pet hektarov. Regijsko deponijo bi vzdrževala in z njo upravljala Komunala iz tiste občine, v kateri bi bilo odlagališče. Sicer pa sta menila, da bi projektant moral predvideti takšen način deponiranja, da bi predvidena površina zadostovala za odlaganje smeti za najmanj 20 let, da pa bi jo lahko tudi razširili in izkoristili stranske produkte, kot je na primer deponijski plin.

Mihelčič in Košir sta navedla vrsto prednosti regijske deponije; poleg že omenjenih še delitev stroškov pri

SINDIKALNA PRIZNANJA OB PRAZNIKU DELA

ČRNomeLJ - Jutri, 30. aprila, bo ob 12. uri v Črnomlju v skupščinski dvorani seja sveta Območne organizacije ZSSS za Belo krajino. Po končani seji bodo podelili sindikalna priznanja za letošnje leto in počastili praznik dela.

IZLET UPOKOJENCEV IN INVALIDOV

TREBNJE - Društvo invalidov občine Trebnje organizira 4. maja z odhodom iz Trebnjega ob 6. uri izlet Celje - Ptuj - Maribor - Gor. Radgona - Avstrija. Izleta se lahko udeležijo upokoenci in invalidi. Prijavite se na tel. 44-251 ali 44-0931!

GASILSKA VESELICA V MOKRONOGU

MOKRONOG - Gasilsko društvo Mokronog priredi v soboto, 1. maja, ob 19. uri gasilsko veselico z bogatim srečelovom. Igral bo ansambel Lojzeta Slaka. Vabljeni!

• *Revolucije ne nastanejo takrat, kadar gre ljudem slabo, ampak kadar so pričakovanja izjalovljena. (Rupel)*

• *Imeli bomo uspešno gospodarstvo, ampak to ne bo slovensko gospodarstvo. (Bajt)*

Nič več niso imuni na izgube

Primanjkljaj v metliškem gospodarstvu sicer ni velik, a tudi nepomemben ne - Vse več zasebnih podjetij - Plače za četrtino pod republiškim povprečjem

METLIKA - Medtem ko so v mnogih občinah izgube v gospodarstvu tako rekoč vsakdanja stvar, pa se v metliški leta niso srečevali z njimi. Lansko leto pa je s primanjkljajem zaključilo 12 podjetij. Na občinski vladi sicer pravijo, da izguba ni katastrofalna, ni pa za tako majhno občino nepomembna. Zato bo izvršni svet z večjimi izgubarji pripravil sestanek, da bodo natančneje ugotovili, kakšni so vzroki za težave in kako se je moč izvleči iz njih.

V preteklem letu je metliško gospodarstvo pridelalo za 178,6 milijona tolarjev izgub, od tega štiri družbena podjetja 177 milijonov tolarjev, medtem ko je bilo dober poldrug milijon tolarjev primanjkljaja v sedmih zasebnih in enem mešanem podjetju. Kar 55 podjetij pa je imelo bruto dobiček, in sicer skupaj 157 milijonov tolarjev. Med njimi je devet družbenih podjetij, dve mešani, eno

zadružno ter 43 zasebnih podjetij. Za uspešno poslovanje so jih pohlivali tudi na izvršnem svetu.

Zanimivo je, da se je število zaposlenih v preteklem letu v primerjavi z letom poprej v metliški občini povečalo kar za 8,9 odst., in sicer v družbenih podjetjih za 257 delavcev ter v zasebnih s 104 na 187 delavcev. Nasploh se je precej povečalo tudi število zasebnih podjetij, saj jih

je bilo leta 1991 60, lani pa že 85. Vendar jih je zaključni račun oddalo le 53. Medtem ko jih je 12 predložilo izjave, da niso imeli prometa, pa jih 20 ni oddalo ne izjav ne zaključnih računov. Glede na število letnih obračunov je delež zasebnih podjetij v metliškem gospodarstvu kar 77 odst., po ustvarjenem dohodku je delež 10 odst., po številu zaposlenih pa je dobrih 5 odst. 28 zasebnih podjetij namreč sploh nima zaposlenih.

M. BEZEK-JAKŠE

Pot do doma ostarelih in bazena

Na trebanjski skupščini krajevne skupnosti o naložbi v dom starejših - Kako zbrati vsaj pol denarja za prvo fazo gradnje doma? - Izvolili tudi novo vodstvo KS

TREBNJE - Ne le trebanjska, marveč tudi druge krajevne skupnosti v občini bi potrebovale dom za ostarele. To je po mnenju trebanjskega župana Cirila Pungartnika verjetno tudi edina naložba, ki bi na morebitnem občinskem referendumu za samoprispevek še dobila ustrezno podporo. Brez samoprispevka pa se, kot kaže, ne bo nič spremenilo, ostalo bo le tarnanje o nesposobnosti in zamujenih priložnostih. Gotovo pa tudi tako zbran denar še zdaleč ne bi pomenil čudodelne paličice, da bi Trebanjci zlahka prišli do toliko željene pridobitve.

Po besedah predsednika Pungartnika na četrtkovi seji skupščine KS Trebnje bi z enoodstotnim občinskim samoprispevkom zbrali kvečjemu okrog 3,5 milijona mark, z denarjem od prodaje stanovanj in še z nekaterimi potezami bi Trebanjci prišli kvečjemu do polovice potrebnega zneska za prvo fazo izgradnje doma za 100 do 110 ljudi, za kar bi potrebovali 8 do 9 milijonov mark. S tem, da bi od republike dobili 20 do 30 odst.

potrebnega denarja, kot je bilo to svojčas normalno za podobne naložbe po Sloveniji, si v Trebnjem ne delajo utvar.

V vodstvu krajevne skupnosti Trebnje so mnogi prepričani, da bi morali razpisati najprej nov samoprispevek prav v najmlajšem slovenskem mestu in da bi njihov zgled gotovo potegnil za sabo še druge krajevne skupnosti. Menijo, da so z zbranim denarjem (17,3 milijona tolarjev) zadnjega 4-letnega krajev-

nega samoprispevka, ki se je iztekel konec januarja letos, umno gospodarili in uresničili vse zastavljene cilje. Brez tega denarja bi razvoj v KS Trebnje zastal. Že na zboru krajanov decembra lani se je večina razpravljalcev opredeljevala za podaljšanje samoprispevka. Polovico zbranega denarja s tem samoprispevkom naj bi porabili za sofinanciranje doma starejših občanov, drugo polovico pa za gradnjo plavalnega bazena. Tega pogrešajo zlasti mladi, ki se žal ne morejo niti ohladiti v onesnaženi Temenici, kot so to še ne tako davno z veseljem počeli njihovi roditelji. Če bi se odločili za referendum, naj bi bila stopnja samoprispevka spet 2-odstotna.

KROMPIR ZA DOMAČO PORABO - 58-letni Ignac Zajc iz Biča pri Velikem Gabnu je pretekli četrtek takole sadil krompir na 30 arov veliki njeni. Pravi, da bo zase in za očeta, ki navkljub 84 letom in po nedavni prometni nesreči še močno opešanjem zdravju noče zapustiti kmetije otrokom, posadil krompir na 40 arov zemlje. Čeprav je v bližnji Pristavici kar nekaj velikih pridelovalcev semenskega krompirja, Zajčevi sadijo zavoljo ekstenzivne pridelave le merkantilni krompir zase. (Foto: P. Perc)

NOVO VODSTVO - Na konstitutivni seji skupščine KS Trebnje so pretekli četrtek pozno zvečer s tajnim glasovanjem le izvolili novo vodstvo KS: za predsednika skupščine Milana Rmana, za njegovega namestnika Bogdana Breznika in za mandatnarja za sestavo sveta KS Cirila Pungartnika (na posnetku od desne proti levi). Pa še to: udeležba na volitvah v skupščino KS (za mandat štirih let) 28. marca je bila 66,9-odstotna. Najboljša udeležba je bila v Dolu (100 odst.) in Vini Gorici (96 odst.), najslabša pa na voliščih Trebnje I (35,2 odst.) in Stari Trg I (43 odst.)

Srečanje štirih

Z občnega zbora kočevskih gasilcev - Sodelovanja s štirimi društvi

KOČEVJE - Člani kočevskega gasilskega društva so minulo soboto ocenili svoje delo v preteklem štiritletnem obdobju, v katerem so sodelovali na 165 gasilskih in drugih intervencijah. Značilno za vse akcije je, da jih izvajajo brez vključevanja sirene, ker se operativni člani odzovejo na akcije prek posebnega signala. To omogoča, da prebivalcev ne vznemirjajo toliko kot v preteklosti. Ocenili so tudi stroške gasilskih akcij in ob tem ugotovili, da so precejšnji, čeravno operativni člani kakor tudi ostali člani vsa dela izvajajo prostovoljno. V društvu so navdse zadovoljni, ker jim je uspelo v svoje vrste vključiti precejšnje število mladih članov. Na zboru, ki je bil zelo dobro obiskan, so sklenili, da bodo v bodočem mandatnem obdobju: predsednik Vilko Ilc, poveljnik Anton Komat in predsednik nadzornega odbora Anton Zuran. Sestanku so prisostvovali predstavniki GD Škofja Loka, Zabrnica in Salka vas. Načelno so se z njimi dogovorili o srečanju štirih gasilskih društev, ki ga bodo priredili pred gasilskim kongresom, ki bo konec junija v Slovenj Gradcu.

V. D.

KONCERT GODBE IN ZBOROV ZA PRAZNIKE

SEVNICA - V počastitev 27. aprila, dneva upora proti okupatorju, in 1. maja, mednarodnega praznika dela, priredi sevniška Zveza kulturnih organizacij v petek, 30. aprila, ob 19.30 na sevniskem gradu in grajskem dvorišču najprej promena koncert Delavske godbe na pihalu pri GD Sevnica, ob 20. uri pa bo v Lutrovi kleti še koncert Mešanega pevskega zbora Jutrjanke in Mešanega pevskega zbora župnije Boštanj, ki ju uspešno vodi Ciril Udovc.

BURI NEIZDELANA ZAKONODAJA O LASTNINJENJU - Na razgovoru med člani sevniške vlade in sevniskimi gospodarstveniki (sodelovali so tudi direktor Posavske banke dr. Dejan Avsec, direktor krške zavarovalnice Triglav Zoran Šoln in v.d. direktorja območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje Anton Koren) so kritično ocenili poslovanje v preteklem letu in gibanja v letošnjih prvih mesecih. Direktorji (na posnetku) so poudarili, da jih moti neizdelana lastninska zakonodaja, ki zlasti spričo ajere Hit buri delavce. Mlada slovenska država je doslej bore malo storila, da bi spremenila in poenostavila jugoslovanske predpise, ki urejajo uvoz in izvoz. Gospodarstveniki je z zagatami požarnega varstva, posebej še z nesprijemljivim ukinitvjem čuvajških služb, seznanil medobčinski požarni inšpektor Alojz Fon. (Foto: P. Perc)

Premalo cenimo napore delavcev

Polemika s sklepi oz. stališči odbora za gospodarjenje v sevniški skupščini

SEVNICA - Obrtna zbornica Sevnica je pozvala sevniško občinsko skupščino, naj da pobudo republikli, da ustvari možnosti za nov investicijski ciklus. Država bi za to morala sprostiti del deviznih rezerv, ta ciklus pa bi moral zajeti tudi nekatera javna dela, sicer bo ob koncu tega leta podoba gospodarjenja veliko bolj klavna kot v letu 1992.

Predsednik sevniške obrtne zbornice Slavko Vilčnik je iz poslanskih klopi na zadnjem skupnem zasедanju vseh treh zborov občinske skupščine, ko so obravnavali lanskolnetno poslovanje sevniškega gospodarstva, polemiziral s sklepi odbora za gospodarstvo pri občinski skupščini in menil, da bi moral odbor bolj spremljati pereče gospodarske razmere in nastavljanje pobude na naslove, kjer stvarno lahko kaj spremenijo. Poslanec Karel Vehovar je ponzoril, da se bodo slovenski otroci lahko čez 10 let le pasli, če se bodo sedanja gibanja nadaljevala.

Slovensko gospodarstvo se je 45 let razvijalo za jugoslovanski trg in ne za Evropo, je poudaril poslanec Drago Perc in izrazil prepričanje, da bi morali napore delavcev v sedanjem kriznem času bolj ceniti. Perc je dejal, da se ne strinja s sklepi oz. stališči odbora za gospodarstvo, katerega član je, ker po njegovem ti ne odražajo smisla razprave.

Opozoril je, da bi morali plače zamrzniti januarja 1992, ko je bilo slovensko povprečje 377 mark, in ne šele marca letos, saj so se že decembra lani povpele na 650 mark. Ob tem je vprašal, katera država je sposobna dvigniti storilnost v tako kratkem času za 40 odst. Perc je še menil, da mnoga sevniška zasebna podjetja ne bodo preživela niti tri let, saj so, denimo, le zaradi ugodnega tečaja izvozila samo za 330.445 dolarjev, uvozila pa kar za 2.071.000 dolarjev.

Predsednik zbora združenega dela Štefan Teraž je v prispevku orisal pomen ter soodvisnost malega in velikega gospodarstva, rekoč, da je še premalo podrastaj, malih dreves bo erozija vse pobrala. Poslanec Albin Ješelnik se je tudi obregnil ob poročilo omenjenega odbora, čes da to diši preveč po represiji. Vprašal je, kje je denar, ki so ga dobila zasebna podjetja iz občinskih virov

OPOREKANJE PRAVILNIKU

KOČEVJE - Na predlog sekretarke kočevske občinske skupščine, Slavke Janša, je kočevski izvršni svet na svoji nedavni seji dal mnenje k pravilniku o dodeljevanju občinskih službenih stanovanj, ki ga je pripravila posebna skupščinska komisija. Člani izvršnega sveta so menili, da je pravilnik pripravljen zelo nestrokovno. Označili so ga za "navadno skrupalco, ki se norčuje iz izvršnega sveta". Poudarili so, da ne omogoča prehajanja na čim večje število profiitnih stanovanj, ki so edina, ki bi omogočala, da bi občina lahko vzdrževala obstoječi stanovanjski fond in morda zgradila še kakšno novo stanovanje. Menili so, da pravilnik ni v skladu z zakonom in stanovanjsko politiko občinske vlade, ter poudarili, da zato ne želijo, da bi bil izvršni svet z njim kakorkoli povezan.

PONOVITEV RAZSTAVE

KOČEVJE - Jutri ob 20. uri bodo v kočevskem muzeju odprli razstavo z naslovom "Idejno arhitekturne rešitve nove cerkve v Kočevski Reki". Gre za ponovitev razstave, ki je bila že pred časom v Kočevski Reki. Med šestimi razstavljenimi idejnimi projekti in maketami cerkva si bodo obiskovalci lahko ogledali tudi na anonimnem natečaju za najboljšo idejno arhitekturno rešitev nove cerkve v Kočevski Reki izbrani projekt Domus ecclesiae, delo arhitekta Janeza Gomboca.

NOVA TRGOVINA

KOČEVJE - Minuli četrtek, 22. aprila, je Kočevje dobilo novo trgovino. Delikatosa in mesnico je odprl na Trgu Zbora odposlancev domačin Peter Movrin. Otvoritev so izpeljali zelo svečano in udeležence pogostili. Pred leti je Kočevje imelo le dve mesnici ZKGP, nato so jo odprli še v Nami, zdaj pa sta v centru Kočevja še dve zasebni.

Za celovitejšo pomoč zasebnikom

Center za razvoj Kočevske bo nudil obrtnikom, podjetnikom in kmetom različne oblike pomoči - Vse na enem mestu - Zavod se bo le delno financiral iz proračuna

KOČEVJE - V kočevski občini so pripravili že skoraj vse potrebno za ustanovitev posebnega centra, ki bo nudil zasebnikom različne oblike pomoči. Če bodo poslanci na majskem zasedanju občinske skupščine sprejeli odlok o ustanovitvi Centra za razvoj Kočevske, ki ga predlaga izvršni svet, bo pričel z delom še letos.

Za ustanovitev samostojnega centra se je kočevski izvršni svet odločil v okviru prizadevanj za pospeševanje razvoja Kočevske. Gre za izboljšanje nudenja tistih oblik pomoči, ki jih je obrtnikom, podjetnikom in kmetom v zadnjih nekaj letih nudila služba za revitalizacijo pri kočevskih upravnih organih. Ta svojega dela ne more več dovolj učinkovito opravljati. Pomanjkljivosti je čutili predvsem na področju svetovanja, kar pa je ena od pomembnih nalog novega centra.

Pri iskanju najprimernejše organizacijske oblike novega podjetniškega oz. razvojnega centra se je posebna komisija, ki jo je imenoval izvršni svet, po temeljitem premislu odločila za ustanovitev centra kot javnega zavoda, ki ga ustanovi skupščina občine Kočevje. "Občina bo kot ustanoviteljica zagotovila denar za pričetek dela centra, kasneje pa na

podlagi letnega programa del in razvojne politike, ki jo bo zavod moral določiti že do konca letošnjega leta, le denar za izvedbo določenih delov programov, za katere bo občina zainteresirana," pojasnjuje način

Marta Briški

financiranja centra načelnica kočevskega oddelka za gospodarstvo Marta Briški. "Občina bo denimo zasebnikom omogočila brezplačno svetovanje pri njihovem prvem obisku centra, pri drugem bodo polovico že morali sprejeti sami, pri tretjem še več, pri vseh nadaljnjih pa bodo usluge centra morali sami plačati. Tako bomo iz proračuna na podlagi pogodbe, ki jo bomo s centrom podpisali, financirali tudi nekatere druge programe centra," pravi Briškijeva in pove, da se bo moral novi zavod, ki bo zasebnikom pomagal pri ustanavljanju in preoblikovanju podjetij, pripraviti podjetniških programov in pridobivanju kreditov, v veliki meri financirati sam.

Med pomembnejšimi nalogami centra, ki bo sodeloval tudi pri pripravljanih programov usposabljanja in izobraževanja, bo tudi organiziranje promocijske dejavnosti v okviru skupnega nastopa kočevskega gospodarstva. Vse to bo center sprva opravljal le z dvema zaposlenima.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Po pomoč, ker ne dobivajo plač

Na ribniški center za socialno delo se obrača vse več Rikovih in Konfektinih delavcev in delavk, ki že več mesecev niso prejeli plač

RIBNICA - Od februarja, ko so bile izplačane prve pomoči po novem zakonu o socialnem varstvu, se v ribniški občini število upravičencev nenehno povečuje. Po mnenju delavcev ribniškega centra za socialno delo bo njihovo število še naraščalo, saj je sicer prizadel nekatere kategorije prebivalstva, po drugi strani razširil krog upravičencev za pridobitev denarne pomoči, svoje pa k temu prispevajo tudi obstoječe gospodarske in s tem nastale socialne razmere.

Po določilih novega zakona o socialnem varstvu so na ribniškem centru za socialno delo pri pregledu vseh dotedanjih upravičencev sedmim uknili denarno pomoč kot dopolnilni vir preživljanja, saj te pravice po novi zakonodaji ni več. Zaradi številnih novih upravičencev do denarnega dodatka pa imajo delavci centra skoraj iz dneva v dan več dela. Trenutno imajo že okoli 100 upravičencev do denarne pomoči, kar je več, kot jih je bilo v preteklih letih skozi vse leto. Po pomoč pa prihaja tudi vse več delavcev, ki že nekaj mesecev niso prejeli plač.

"Problematica sta predvsem Riko in Konfekta. Mnogi njihovi delavci, ki so sedaj prisiljeni zaprositi za denarno pomoč, pomoči ne bi potrebovali ali pa bi bili upravičeni do nižjega dodatka, če bi plače dobivali redno izplačane," pojasnjuje delavka ribniškega centra za socialno delo Nuša Andoljšek. Prav zaradi tega delavcem, ki že nekaj mesecev niso prejeli plač, dodeljuje družbeno pomoč le za krajše obdobje, in ne polnih šest mesecev, kolikor je najdaljše obdobje za dodeljevanje pomoči.

Med tistimi, ki so že na zavodu, je izredno malo takšnih, ki so upravičeni tudi do denarne pomoči. Zaradi nizkih zneskov, ki jih

prejemajo, mnogi mislijo, da bi morali dobiti tudi denarno pomoč, zato skušajo uveljavljati obe pravici. Čeprav bi morali najprej uveljavljati pravico na zavodu in šele nato do denarne pomoči oz. dodatka, jo mnogi skušajo uveljavljati istočasno. V takšnih primerih center za socialno delo dodeljuje denarni dodatek le izjemoma.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Vaški spori zapirajo vodo

Zakaj so bili Mencinovi teden dni brez vode?

STRAŽBERK - "Ne morem razumeti, kako si nekateri vaški veljaki pri nas lahko dovolijo toliko samovolje, da nam popolnoma neupravičeno zapirajo pitno vodo. In to se ni zgodilo prvič! Dobro, če sem že predsedniku vaškega vodovodnega odbora Ladislavu Kovaču nekoč zabrusila, da so tukajšnji moški dostikrat slabši kot kakšne tercialke, ker vtikajo nos povsod, to še ne bi smel biti razlog, da nam vzamejo vodo. Kovaču sem tisto rekla tudi zato, ker je na primer nedavno morala naša družina požreti očitek, čemu pošiljamo na sestanek zaradi asfaltiranja vaške ceste sina "dolgo-lasca!" Za ta asfalt Gabrijele - Stražberk, ki ga ni od nikoder, so gospodinjstva že prispevala po 1.500 mark, za telefon 1.000 mark. Zanimivo je, da nekateri nočejo telefona za 3.000 mark, raje imajo mobilni, ki stane 6.000 mark.

Za letošnje polletje smo že plačali 5.500 tolarjev vodarine, medtem ko marsikdo še celo za lani ni plačal vode, pa mu je niso zaprl. Spornih naj bi bilo 7 mark v tolarjski protivrednosti, kolikor naj bi dobil Kovač za prečrpavanje vode iz krmeljskega v naš, vaški vodovod, vsake pol leta; nekateri so jih namreč plačevali Kovaču kar na roke, mi pa hočemo to

honorar za prečrpavanje, ne bosta več pobirala vodarine. In res je sosed Anton Brlogar, ki se ne razume najbolje z Močnikovima, nesel denar kar sam h Kovaču in zaradi tistih približno 500 tolarjev Močnikova nista prišla pobrat niti k nam.

Kadar pride še mož iz Nemčije, je v naši hiši 10 ljudi, med temi sta tudi dojenčka. Sama sem ob gradnji vodovoda in ob 5 otrocih naredila vse potrebno, mož pa je veliko prispeval. Zdaj, ko ne trosimo več mark po hribu, je pa narobe! Redimo tudi 3 govodi in ne moremo živeti brez vode," je

Simona Mencin

ogorčeno pripovedovala Marija Mencin, njeno zgodbo pa je dopolnjevala snaha Simona s Stražberka 53, kjer so bili Mencinovi skoraj ves teden brez vode. O tem so Mencinovi obvestili tudi medobčinsko tržno inšpekcijo.

Predsednik sveta krajevne skupnosti Jože Knez nam je pojasnil, da ima vaški vodovod Stražberk premalo svoje vode, zato so ga priključili na osrednji krmeljski vodovod, od koder po potrebi prečrpavajo vodo. Uredili so črpalnice v zgornjem in spodnjem delu Stražberka, sredi hriba pa vodohram. Pri črpanju pa so imeli težave, ker noče nihče tega delati zastonj. Zato so se Stražberčani sami dogovorili, naj bi poleg vodarine pobirali še 7 mark za prečrpavanje. Predsednik Knez je povedal, da bo svetu KS predlagal, naj bi poslej uradno s strani KS Krmelj določili osebo za pobiranje vodarine in prispevka 7 mark.

P. P.

Marija Mencin

plačevati urejeno in dobiti za to ustrezno potrdilo. Tako sta zahtevala tudi zakonca Pavla in Viktor Močnik, ki sta pobirala vodarino v 48 gospodinjstvih dela Gabrijele in za Stražberk. Zagrozila sta: če se bo še dogajalo, da bo kdo plačeval Kovaču na roke

Drobne iz Kočevja

STANOVANJA ZA VSE - Posebna strokovna služba pri kočevskem izvršnem svetu za stanovanjsko gospodarstvo meni, da bi bilo potrebno vsa stanovanja, ki so v lasti kočevske občine, prekategorizirati v socialna stanovanja, vsa boljša stanovanja pa določiti za profiitna ali službena. Predlog utemeljuje s tem, da mora občina vsem občanom kočevske občine omogočiti, da bodo lahko prišli do stanovanj. Ker so razmere takšne, da velika večina ljudi ne more sama reševati svojih stanovanjskih problemov, menijo, da bi bilo potrebno zagotoviti zadostno število socialnih stanovanj, tistim, ki bi si to lahko privoščili, pa bi bila namenjena profiitna stanovanja. Za profiitna predlagajo, da bi najemniki plačevali zanje najmanj 4 marke za kvadratni meter.

ZAKLONIŠČA - Po novem občinskem odloku o graditvi in vzdrževanju zaklonišč, ki bo, za razliko od predhodnega, ki je veljal za zelo široko območje mesta Kočevje, zadeval le vse na novo zgrajene objekte na najožjem delu mesta, bo gradnja zaklonišč obvezna za šole in vrtnice, za vse druge gradnje pa bo obvezno ojačanje prve gradbene plošče. To bo veljalo tudi za gradnjo stanovanjskih hiš, ki bodo zaradi tega dražje, kot bi bile sicer. Za koliko, pove približno podatek, da bi bila, denimo, gradnja nove šole zaradi določil novega odloka dražja za četrtno.

Ribniški zobotrebci

ŠPORTNA TRGOVINA - Od sobote je Ribnica bogatejša še za eno trgovino s športno opremo. Ponudba Mista, ki je sicer v Kočevju že uveljavljeno ime trgovine s športno opremo, bo odslej na voljo tudi Ribničanom. Trgovina je v centru mesta, tik ob Videocentru in kava baru Ribna.

PREVIDNEJŠA VOŽNJA - Pomladanska poljska dela so že v polnem teku. Zaradi tega je na cestah v ribniški občini ponovno veliko traktorjev pa tudi vozov s konjsko vprego. Na magistralni cesti Ljubljana-Kočevje, še posebno na njenem odseku od Prigorice do Jasnice, bo zato potrebna previdnejša vožnja.

SKLEPČNOST - Prihodnje sredo ob 9. uri se bodo v domu TVD Partizan v Ribnici ponovno zbrali poslanci vseh treh zborov ribniške občinske skupščine. Osrednja točka dnevnega reda bo obravnava odloka o občinskem proračunu za letošnje leto. Sklepčnost je zaradi tega zelo zaželjena, veseli pa je ne bodo samo občinski močje, ampak tudi ribniški krščanski demokrati. Poleg stališča, ki naj bi ga zavzeli do spominskega obeležja v Hrovaci in predvidene obravnave osnutka odloka o poslovnem času naj bi poslanci v sredo razpravljali tudi o preimenovanju Trga Veljka Vlahoviča in nekaterih drugih ulic v Ribnici. Preimenovanje je predlagala ribniška SKD, razprava o tem pa je bila že nekajkrat preložena.

Sevniški paberki

ZAPLANKANOST? - Nekateri stanovalci "Rdeče kاپice", bloka, kateri so tudi pisarne območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje, so ogorčeni, ker je vodstvo zavoda ogradilo "svojo" zelenico z visokim plotom, da ne bi otroci, ki po tej bližnji največkrat hitijo v bližnjo osnovno šolo, pomendrali posajenega rastlinja. Starši otrok, ki ne morejo več po nekajletnih stečinah, dajo zavodu za zgled ravno sevniško šolo. Tam so učencem, ko so opazili, da ubirajo bližnjico čez zelenico, to pot celo tlakovali. Seveda so tudi v tem primeru popolnoma različni pogledi na isto stvar. Toda tisti, ki zatrjujejo, da jim je do lepše podobe Sevnice, menijo, da bi morali podobno zaščititi tudi lepo vzdrževane zelenice pri sevniški pošti, kjer jih ljudje vedno znova uničujejo, predvsem starejši. Hudo zagreti varuhi narave predlagajo celo zaščito z električnim tokom.

AVTOMOBIL - Predsednica upravnega odbora Tehnoloških sistemov Sevnica Jasna Bačac, zaposlena na republiškem skladu za razvoj, je sredi aprila obvestila boštanjško podjetje Zagorec, da so "na osnovi dopolnjenih ponudb za nakup podjetja TSS dali prednost drugemu ponudniku. Če ne bi prišlo do ustreznega dogovora in sklenitve pogodbe z g. Senico, smo še vedno pripravljene nadaljevati pogajanja z vami". Tak odgovor poraja številna vprašanja, tudi moralna, če se seveda na skladu sploh ugnejejo vprašati, kaj je moralno. Jasna Bačac zanika, da bi imel Milan Senica prednost, ker se je na pogovore v Ljubljano pripeljal v veliki limuzini, ki si jo je sposobil pri podjetniku v Radečah.

PEPEL - Tisti pepel, ki ga vozijo iz Vidma na Krško polje, malce smrdi. Ko so zbirali ponudbe ljudi, ki bi zadevo tovorili iz tovarne nekam v čisto naravo, se je javilo kar nekaj avtomobilskih prevoznikov. Vidmovi šefi so poslali najdražjemu. Nič zato, če so se ponudili mnogo cenejši, in nič zato, če ima celo Videm tovarnjake, ki bi lahko vozili pepel, saj nimajo delati kaj drugega. Pepesti vozne so odstopili Malusu iz druge države. Če je kdo v Vidmu pri tem kaj postrani zaslužil, se ne ve. Sicer pa Vidmovi šefi niso bili nikoli pretirano varčni z denarjem, in to ne samo pri prevažanju pepela. Na to prisegajo celo natakariče v Saint Tropezu in okolici.

USPEHI - Gospodarska zbornica je dala priznanja za izjemen prispevek k razvoju krškega gospodarstva. Kaj torej nagradjuje? Krško gospodarstvo je namreč popolnoma na kolenih.

V BRESTANICI, NA SENOVEM - Tovarno embalaže TES so preimenovali v Tespack. Odkar jo imajo v rokah Evropejci, ni tudi čisto nič več senovska. Reče se ji namreč Tovarna embalaže Brestanica. Senovčani so čisto gotovo slutili tak razplet. Zakaj bi sicer ob otvoritvi tovarne že pred mnogo leti direktor senovskega rudnika kot glavni investor raje užaljeno ostal doma, kakor da bi šel v Brestanico pozdravit slavnostni dogodek?

NI ŠLO KOT PO OLUJU - Agrokombinatov direktor je po neuspešni kandidaturi za župana dobil za tolažbo vsaj zbornično priznanje. Iz vrst kmetov so ga seveda takoj naskočili. Rekli so takole: direktor Agrokombinata dobiva priznanja za dobro delo, njegove trgovine pa nimajo niti olja foliol, ki ga vsi tako potrebujemo.

VRTEC - Otroci v določenih vrtcih so menda zelo zainteresirani za spiritalistične seanse, saj včasih prižigajo sveče. Bolj stvarni, ki na duhove ne dajo dosti, pa pravijo, da bodo sveče menda kmalu sploh prenehali prižigati, češ da se namen lahko doseže že z razpelom v kotu ali s priročnim oltarjem.

VEŽICA IN KAPELICA - Na Senovem pospešno gradijo pokopališki objekti, v katerem bo našla prostor mlitška vežica in kapelica. Po naročilu krajevne skupnosti Senovo jo je projektiral Savaprojekt. Z deli se precej mudi, kajti zdaj na Senovem ni mlitške vežice. Zato ležijo pokojniki do groba v Brestanici, potem ko mrtvaškega odra krajanom ne smejo več postavljati v senovskem Domu 14. divizije. (Foto: M. L.)

Novo v Brežicah

V KROGU - Ko bo HKS samostojna bančna ustanova (in ne bo več prepletena z zadrugo kot sedaj), bo pošteno premislila, preden bo dala kredit posameznemu kmetu. Danes se zgodba s krediti vrti v krogu. Kmet najame kredit za nakup koruznega semena. Koruzo poseje in pobere ter z njo hrani prašiče. Prašiče odda zadruzi in zanje ne dobi plačila. Tako ne more vrniti kredita HKS in HKS ne more dajati novih kreditov.

DRUGI LJUDJE - Najmanj tri ženske duše na Zavodu za zaposlovanje v Brežicah se bodo oddahnile, ko bo mimo september. Takrat se bo iztekla pravica do nadomestila za brezposelnost še zadnjim delavcem nekdanjega Tehnično-remontnega zavoda. Trenutno jih nadomestila prejema še okrog 350, a glede na to, kako hrupni in zahtevni so, koliko pojasnil vedno znova iščejo, bi človek rekel, da jih je najmanj dva tisoč. Medtem ko so slovenski delavci zadovoljni, če so sploh upravičeni do nadomestila, sosedom Hrvatom ni nikoli dovolj. In to kljub dejstvu, da za brezposelnost dobivajo tako visoko nadomestilo, da ga s svojo plačo ne doseže noben hrvaški direktor.

TEŽKO - V Velikih Malencah so morali nekaj, kakor govori ljudsko izročilo, kar dobro paziti, koga zaprosijo za grobarja. Menda je bilo zelo težko izklopavati luknje za grobove, kar je samo dokaz več, da so stari Rimljani znali dobro graditi. V grčku, na katerem je namreč danc cerkev sv. Martina s pokopališčem, je nekaj stala podeželska vila. Tisti, ki so kdaj kopali po pokopališču pravijo, da so oboki rimske centralne kurjave še trdni in so se dobro ohranili skozi stoletja. Do prvih pokopov na griču, seveda.

P. PERC

IZ NAŠIH OBČIN

Ob Kostanjevici po severni strani

Kostanjevica je zdaj že bliže obvoznici - Meščani so enoglasno zavrnilo južno različico, češ da bi ogrozila šolarje - Most kot sporen objekt

KOSTANJEVICA - V krški občini je v javni razpravi osnutek sprememb in dopolnitev dolgoročnega in srednjeročnega plana občine krško, drugače rečeno, družbenega plana. O tem načrtu, zlasti o prostorskih sestavinah tega plana, so se precej pogovarjali tudi Kostanjevičani, ki so imeli priložnost za pohvale in kritike na nedavni javni razpravi.

Mesto na Krki bo s sprejemom krškega občinskega družbenega načrta naposled dobilo pravi odgovor, kje bodo cestarji speljali kostanjeviško obvoznico. Doslej je namreč samo nemočno poslušalo, kako se različni načrtovalci brezuspešno menijo o najprimernejši trasi omenjene ceste, ki naj bi mesto, predvsem pa lesena mostova, razbremenila prometa, zlasti tranzitnega kamionskega. Pri tem je bila Kostanjevica zaradi predlaganih tras včasih tudi vznemirjena. Tovrstno razpoloženje meščanov, ki je občasno prešlo v odkrit odpor načrtovalskim predlogom, je doseglo vrhunec ravno v zadnjih dneh, ko so v Kostanjevici razgrnili grafični del družbenega načrta in ko se je začela javna razprava o planu kot celoti. Kostanjevičani so bili vznemirjeni predvsem zaradi predlagane južne obvoznice, ki so jo načrtovalci iz Ljubljane predvideli kot možnost poleg severne.

Južna obvoznica bi potekala po mnenju domačinov preblizu šole in domačini so jo v skrbi za svoj naraščaj, a tudi za odrasle meščane zato gladko zavrnilo. Namesto te je obveljala, tako nesporno kaže lokalno javno mnenje, severna obvoznica, ki naj bi pred mestom prečkala Krko, potekala po njenem levem bregu in se blizu bodoče industrijske cone priključila k sedanji cesti.

Obvoznica je bila v obeh različicah za arhitekta trd oreh. Po besedah prof. Braca Mušiča iz Ljubljane so pri načrtovanju arhitekti obravnavali

DVA DOGODKA V POSAVSKEM MUZEJU BREŽICE - V prostorih Posavskega muzeja sta praznično vduhuje na predvečer dneva upora proti okupatorju ustvarila kar dva dogodka. Posavski muzej, Muzej za novejšo zgodovino iz Ljubljane ter brežiška organizacija borcev in udeležencev vojne so pripravili predstavitev monografije mag. Tomaža Teropišiča Kozjanski odred I-II, obenem pa še otvoritev razstave "Rečevanje zaveznikov letalec med NOB na Slovenskem", ki je gostovala že tudi v Dolenjskem muzeju v Novem mestu. Za kulturni program ob tem dvojnem dogodku je poskrbel Oktet Jurij Dalmatin iz Sevnice.

DVA DOGODKA V POSAVSKEM MUZEJU

BREŽICE - V prostorih Posavskega muzeja sta praznično vduhuje na predvečer dneva upora proti okupatorju ustvarila kar dva dogodka. Posavski muzej, Muzej za novejšo zgodovino iz Ljubljane ter brežiška organizacija borcev in udeležencev vojne so pripravili predstavitev monografije mag. Tomaža Teropišiča Kozjanski odred I-II, obenem pa še otvoritev razstave "Rečevanje zaveznikov letalec med NOB na Slovenskem", ki je gostovala že tudi v Dolenjskem muzeju v Novem mestu. Za kulturni program ob tem dvojnem dogodku je poskrbel Oktet Jurij Dalmatin iz Sevnice.

Sklad je še zadeva zase

Skupščinsko (ne)zanimanje za delovanje občinskega sklada stavbnih zemljišč - Vporeden proračun?

KRŠKO - Javnosti vse do danes ni uspelo ugotoviti, kako priteka in odteka občinski proračunski denar. To se ji najbrž ne bo posrečilo kmalu, saj nekateri iz občinskega vrha verjetno želijo prikriti podrobnosti o tem, kako deluje občinska blagajna.

Zadnji dokaz za to domnevo so skladovi ljudje ob podpori vodstva parlamenta ponudili javnosti pred časom na zasedanju občinske skupščine. Tedaj je delegat Jože Stibrič dejal, da delegati ne morejo obravnavati predlaganega osnutka odloka o občinskem proračunu, če nimajo vpogleda v delovni načrt občinskega sklada stavbnih zemljišč. Z drugimi besedami povedano: parlament mora istočasno razpravljati o denarju v proračunu in o finančah, s katerimi razmeroma samostojno razpolaga sklad, da si ne bi kdo dovolil nenadzorovane porabe javnega denarja. Stibrič se je skliceval na navodila državnega finančnega ministrstva, vendar je pobudo skupščina zavrnila, in to na malce čuden način.

Po tej parlamentarni debati je ostalo brez odgovora vprašanje, zakaj v Krškem želijo ločeno načrtovati proračunsko porabo in porabo v skladu

Kostanjevico, zlasti otok z obrežjem in mostovi, kot izjemno vrednoto. Zato so s predvidenima obvoznicama izključili iz mesta tranzitni promet in speljali lokalni promet blizu, vendar ne preblizu otoka. Pri tem

Na obvoznici bo zaradi Krke tudi most. Verjetno so se načrtovalci motovili toliko časa prav zaradi mostu, saj menda dolgo časa ni bilo enotnega mnenja o tem, kako premostiti Krko, da bo most dovolj visok tudi za naraslo Krko in dovolj nizek, da ne bo skazil lepe ravninske kostanjeviške krajine.

so tudi južno obvoznico predlagali tako, da je "kljub lokalnim pomislekom strokovno dobra rešitev". L. M.

PRVOMAJSKO SREČANJE

KRŠKO - Krajevna skupnost in lovska družina Krško bosta organizirala v petek, 30. aprila, pri lovski koči na Trški gori tradicionalno prvomajsko praznično srečanje s kresovanjem. Ob 17. uri bodo postavljali mlaj, nakar bodo ob 20.30 prižigali kres. Za praznično razpoloženje bosta skrbel pihalni orkester Videm in ansambel Brodniki.

stavbnih zemljišč. Ali je odgovor ta, da politiki sklada stavbnih zemljišč nihče ne sme gledati pod prste? Toda kaj naj bi ljudje, ki vodijo sklad, sploh delali takega, za kar se ne bi smelo vedeti?

Zakonodajca, ki govori o tem, ali je denar sklada stavbnih zemljišč samo eden od proračunskih finančnih virov ali pa je lahko shranjen v posebni skladovi blagajni, je sicer deloma nejasna. Zaradi tega nihče v Krškem ne more izčrpi odločilnega mnenja o teh zadevah. Kot javna skrivnost pa se pojavlja domneva, da sklad razpolaga z velikimi denarji, ki jih poljubno daje v občinski proračun, pri čemer izvršnik pravzaprav prosi v imenu proračuna za skladov denar. Sklad se napaja večji del iz rente, ki jo Krškemu, ne čelemu Posavju, plačuje Nuklearna elektrarna Krško. Vprašanje, ki je bilo tudi v ozadju Stibričeve pobude, je, kolikšen delež prabivalstva ima korist od nemajhne nuklearne odškodnine, ali z drugimi besedami, kje se izgublja krški proračunski denar. Pri tem sploh ne gre za namigovanja, da si kdo polni zasebne žepce. Dovolj bi bilo že, če bi skladov menedžment po lastni izbiri določal, kdo naj izvaja dela, ki jih občina plača iz skladovih financ. M. LUZAR

DOBILI SO PRIZNANJA - Območna gospodarska zbornica je za vidnejše dosežke izročila zaslužnim gospodarstvenikom Merkurjeve palice. Na sliki (z leve) dobitniki: Milan Senica, Ivan Vučajnik, direktor zavarovalnice Triglav Zoran Šoln in Ivan Kozole. (Foto: L. M.)

Priznanja gospodarstvenikom

Za uspehe jih podeljuje gospodarska zbornica

SREMIČ - Območna Gospodarska zbornica Posavja je 20. aprila na priložnostni slovesnosti v gostišču Tri lučke podelila priznanja za izjemne gospodarske dosežke v letu 1992. Veliko priznanje so dodelili zavarovalnici Triglav, enoti Krško. Ta finančna hiša je v 45 letih delovanja pomagala zgraditi prenekatero cesto, šolo in druge objekte, k zavarovalnici so se obračali po pomoč tudi gasilci. Marsikje je pomagala z ugodnimi posojili.

Mala priznanja gospodarske zbornice so prejeli sevnjsko trgovsko podjetje Lucija, Ivan Kozole iz Krškega in Ivan Vučajnik iz Brežic. V obrazložitvi so poudarili, da predstavlja Lucija sodobno trgovsko podjetje. Lastnik

Milan Senica je znal poiskati pot ne samo na domači trg, na katerem posluje že nekaj lucijinih trgovin, ampak sodeluje tudi s tujimi partnerji. Ivan Kozole je dobil priznanje kot direktor krškega Mercatorja-Agrokombinata. Kot so navedli v obrazložitvi, gre za strokovnjaka, ki je v marsičem zagotovil razvoj M-Agrokombinata in ki si uspešno prizadeva za ustrežnejše vrednote njegove kmetijstva.

Podobno so ob podelitvi spoštali o Ivanu Vučajniku, direktorju Brežiške Agric-Proizvodnje in trgovine. Vučajnik je med drugim izpeljal obnovo sadovnjakov in hmeljišč ter gradnjo namakalno-oroševalnega sistema.

SREČANJE KOZJANSKIH BORCEV - Minulo nedeljo je bilo v vasi Sromlje, kjer je bil 27. aprila 1944 ustanovljen Kozjanski odred, srečanje borcev in aktivistov te pomembne partizanske enote. Obenem so proslavili tudi dan upora proti okupatorju. Slavnostni govornik na prireditvi, ki jo je popestril Pihalni orkester Videm in s priložnostnim kulturnim programom še artiški šolarji in domači pevci, je bil brežiški župan Teodor Oršanič. Tamkajšnji aktiv Društva kmečkih žena je pripravil tudi prodajno razstavo domačih dobrot. (Foto: B. D.-G.)

Gospodarstvo bo šlo k hudiču

Na potezi poleg občine še država - Kmalu polovica nekdanjih delavcev v gospodarstvu na borzi - Kritično še pri dveh izgubarjih s 500 delavci

BREŽICE - Večno tarnanje nad izgubo jugoslovanskega trga ne bo kaj dosti pomagalo brežiški občini, saj je že jasno, da ne seže državi do srca. Čeprav bi morala po nenapisanih pravilih za razvoj gospodarstva skrbeti država, se na njih ne gre preveč zanašati. Brežičani bodo še naprej živeli v svoji občini daleč stran od Ljubljane in bodo imeli le toliko, kolikor si bodo sami ustvarili in izborili.

Izguba tržišč, padec kupne moči ter preobremenjena proizvodnja z dajatvami, obrestnimi merami, likvidnostnimi težavami in nenazadnje s številnimi delovnimi invalidi so označevali tudi lanskoletno gospodarjenje v brežiški občini. Sredi aprila je bilo nezaposlenih 1750 oseb, okoli 1000 od teh jih je ostalo brez dela zaradi razpada države in vojske (delavci Tehnično-remontnega zavoda in letališča). Tej množici na Zavodu za zaposlovanje se v teh dneh priključuje še 180 delavcev bivšega Vidma, ne manjka pa prav veliko, da se jim pridruži še okrog 500 delavcev iz dveh industrijskih podjetij v občini, ki sta v največji krizi. O imenih uradna poročila ne govorijo, da ne bi z negativno propagando še dodatno zatolkli že umirajočih.

V podjetjih s področja negospodarstva je minulo leto izgubilo delo 33 delavcev, v gospodarstvu pa kar 351, torej je delovno mesto v negospodarstvu devetkrat bolj varno. Število zaposlenih se stalno zmanjšuje, kljub nastajanju številnih novih podjetij. Delni premik na tem področju pa se vendarle zazna, saj je še v letu 1990 kar 96 odst. zaposlenih v gospodarstvu delalo v družbenih podjetjih, medtem ko lani le še 86 odstotkov in že 11 odst. v zasebnih.

V brežiškem gospodarstvu realno padajo prihodki, več se izguba, manjša se prodaja na domačem trgu in delno povečuje prodaja v tujini. Izvoz dve leti ne dosega uvoza, vendar se je odstotek pokritosti vendarle zvišal od 78 (L1991) na 92 odst. Kljub vsemu je gospodarstvo

v tej občini v določeni prednosti pred ostalima dvema posavskima občinama. Ima manjše izgube, manj izgubarjev, boljše razmerje med izgubo in

Izgubo je v lanskem letu izkazalo 53 podjetij, od tega dve tretjini zasebnih, ki imajo tudi večjo izgubo na zaposlenega. Pri izgubarjih je zaposleno skoraj 40 odst. vseh zaposlenih v gospodarstvu. Povprečno je bilo lani blokiranih 15 pravnih oseb, kar govori o tem, da se povečuje število blokiranih podjetij, podaljšuje čas trajanja blokad in povečujejo zneski. V gospodarstvu občine Brežice so bile povprečne plače realno za 10 odst. nižje kot leto poprej, v negospodarstvu pa so bile realno višje.

akumulacijo ter edino izkazuje rast obsega industrijske proizvodnje (za 7,8 odst.). Ta primerjava s Posavjem je seveda le slaba tolažba, saj pomeni edino to, da sta ostali občini še na slabšem od brežiške. B. DUŠIČ-GORNIK

kultura in izobra- ževanje

DAN ŠOLE LOKA

ČRNOMELJ - Preteklo soboto so učenci in učitelji črnomaljske osnovne šole Loka pripravili odprti dan.

Obiskovalcem so na jurjevo pokazali Belo krajino v pesmi, besedi, plesu in sliki. Predstavili so pouk, pripravili razstavo ter odkrili stenško sliko.

NA MEJAH Z NEZNANIM - Še ena knjiga domačih avtorjev je ugledala luč sveta. Od leve proti desni na prvi predstavitvi: soavtorja slikar Janko Orač in pisatelj France Režun ter urednik založbe Franci Šali. Na orglice je igral Svetozar Guček, odlomke iz knjige pa je brala avtorjeva hči Milena Režun. (Foto: T. Jakše)

Marsikaj novega o starem Kapitlju

Znanstveni simpozij o Kapitlju je združil veliko raziskovalnih umov iz domovine in tujine - Zanimanje za domačo kulturno zgodovino so pokazali tudi mladi

NOVO MESTO - Kar je bilo na otvoritvi in tudi med dvodnevni potekom simpozija o Kapitlju, njegovi zgodovini in kulturozgodovinskih znamenitostih zlasti razveseljivo videti, je bilo veliko število mladih obrazov. To je na otvoritveni slovesnosti opazil tudi novomeški rojak in avtor ideje o znanstvenem simpoziju Stane Granda in na to posebej opozoril kot na dober znak na poti k obnovitvi humanističnega duha novomeške gimnazije, ustanove, ki bo čez tri leta tudi doživela častitljiv jubilej - 250-letnico ustanovitve.

"Novo mesto ima v sedanjih zgodovinskih tri velike mejnike: ustanovitev mesta, ustanovitev Kapitlja in ustanovitev gimnazije. Prvi dogodek predstavlja posodo, telo, ostala dva pa duha Novega mesta. Brez Kapitlja in gimnazije bi bila dolenska metropola popolnoma drugačna, rekli bi pustina in prazna, ne bi bila mesto, ki je pritegnilo v ta kraj ob Krki toliko dijakov, toliko velikih duhov, toliko znanstvenikov in umetnikov," je v uvodu povedal Stane Granda.

Simpozij je pozdravil tudi novomeški župan Franci Koncilija in se ob tem spomnil podobne, ki jo je Kapitelj kazal v času njegove mladosti, ko je bil še zelo zanemarjen in nespoštovan, za njim pa je besedo povzel prošt Jožef Lap, ki se je tudi spomnil Kapitlja, v kakršnega je prišel službovat. Veliko let potrpežljivosti, truda in vztrajnosti je bilo potrebnih, da je prostiški dom spet pridobil svojo nekdanjo podobno in svojo dostojanstvo, da so bili urejeni dragoceni arhivi in odprta knjižnica. Vse to tudi z mislijo na častitljivo obletnico, ki se je bližala. Delo je precej olajšal in mu dal novega poleta ter idej tudi bolj sproščen duh, ki je zavladal s prihodom demokracije in slovensko osamosvojitvijo.

"Vesel sem, da se se je prav s to petstoletnico zapolnila vrzel, ki je nastala med Stično, Kostanjevico in Pletterjami. Zadnji čas je, da zaharmonira duh stiških rokopisov, stiških opatov z novomeškimi prosti, saj je prav stiški opat vdihnil novomeškega prošta Jacoba Auersperga Turjaškega, in da se ta zgodovina preliva v Kostanjevico, Pletterje ter dobiva tisti veliki akord prave podobe Dolenske, govornice dolenskih grčev in tudi te stavbe," je med drugim na otvoritveni slovesnosti povedal novomeški prošt Jožef Lap.

Kako je ta zgodovina utripala, kako

se je spreminjala in kako je z njo utrpel Kapitelj in seveda Novo mesto, ki je s Kolegiatnim kapitljem, edino tako ustanovo na slovenskem, usod-

SIMPOZIJ ODPRT - Dvorana v kapitljskem domu je bila na otvoritvi simpozija o Kapitlju nabito polna. Navzoče je pozdravil tudi novomeški župan Franci Koncilija in se ob tem spomnil svojega otroštva, ki ga je preživel v njegovi senci. (Foto: T. Jakše)

Ustvarjalnost najmlajših

Petrolov likovni natečaj Otroci odraslim

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Ljubljanska firma Petrol postaja največji in najpomembnejši podpornik likovne ustvarjalnosti najmlajših. Objavili so že četrta letoletni likovni natečaj pod naslovom "Otroci odraslim". Najboljša dela z vsakoletnega natečaja, ki jih izbere strokovna žirija, prikažejo na razstavah po celi Sloveniji. Prejšnji petek so razstavo najboljših likovnih del z lanskega natečaja odprli v hotelu v Šmarjeških Toplicah.

"Lani je na naš natečaj prispelo kar 1.500 risb in drugih likovnih izdelkov iz 150 šol, 30 najboljših, ki jih je izbrala žirija, pa razstavljamo po številnih krajih v Sloveniji, pa tudi v sosednji Italiji in Madžarski, od koder šolarji iz slovenskih šol tudi sodelujejo na našem natečaju," je povedal Igor Mravlja, sicer direktor trgovske dejavnosti pri Petrolu, ki pa je ob svojem delu v glavnem v prostem času zelo zagret pri organizaciji te velike in pomembne likovne prireditve za najmlajše. Razpis in vse ostalo gradivo za natečaj pošlje Petrol na vse slovenske šole v domovini in zamejstvu in računajo, da se bo letos odzvala že polovica od skupaj okoli 500 slovenskih osnovnih šol. "Vsekakor je Petrolov natečaj prerastel v osrednjo likovno prireditev

osnovnošolcev," trdi Mravlja. Pri tej manifestaciji sodelujeta še Republiški zavod za šolstvo in Mednarodni grafični likovni center iz Ljubljane. Izbranih 8 mladih likovnikov je vsako leto septembra teden dni gost Petra na likovni koloniji v tem mednarodnem centru, kjer delajo pod vodstvom "ta pravih" grafikov in slikarjev. Desetim najboljšim šolam Petrol vsako leto podari televizor ali video rekorder ali video kamero, 30 učencem pa slikarski oziroma grafični material v vrednosti po 200 mark.

Seveda Petrol za ta likovni natečaj ne določa nobene teme in nikakor ne omejuje likovne ustvarjalnosti najmlajših. "Otroci vse sami najbolje vedo," pravi Mravlja, "zato je likovni natečaj Otroci odraslim najljubša Petrolova akcija." Med 30 najboljšimi likovnimi izdelki z lanskega natečaja je tudi Gospa s košaro Petra Kramarja iz novomeške OŠ Bršljin (mentorica Dunja Bukovec) in skupinsko likovno delo Jurjevo iz črnomaljske OŠ Loka (mentor Bogomir Jakša).

A. B.

REVIJA BELOKRANJSKIH PEVSKIH ZBOROV

DRAGATUŠ - Črnomaljska zveza kulturnih organizacij je pripravila za nedeljo v kulturnem domu v Dragatušu revijo odraslih pevskih zborov Bele krajine. Šest pevskih zborov je zapelo dvajset pesmi. Predstavili so se lovskih zbor zveze lovskih družin Bele krajine z zborovodjo Francem Milekom ter moški zbor Črnomelj z istim zborovodjo, moški zbor župnije Črnomelj pod vodstvom Mateje Jeršin in mešani zbor Črnomelj z zborovodkinjo Ani Jankovič-Söber. Iz metliške občine pa sta se predstavila oktet Vitis in dekliški zbor "Ivan Navratil", ki sta pod vodstvom Mateje Jakša najprej zapela pesmi vsak zase, potem pa še skupno.

OTROCI ODRASLIM - Najboljših 30 del z lanskega Petrolovega natečaja za najmlajše likovnike so prejšnji petek razstavili v Zdravilišču Šmarješke Toplice. (Foto: A. B.)

Režun in Orač na krilih domišljije

Prva javna predstavitev knjige "Na mejah z neznanim" pisca Franca Režuna in slikarja Janka Orača - Ena redkih knjig s sofinanciranjem kulturnega ministrstva

TREBNJE - "Dostikrat so me spraševali, zakaj pišem. Edini kratek odgovor je, da zato, ker moram. Zato ker če ne bi tistega, kar sem zares močno doživel, na nek način izrazil, izpovedal, potem bi se zadržal," je na predstavitvi svoje nove knjige "Na mejah z neznanim" povedal France Režun. "Moraš in tudi dolžan si, da resnično močno doživetje, odkritje, poveš tudi drugim. Morda bodo potem tudi oni iskali v to smer."

Knjiga je pred kratkim izšla pri Dolenjski založbi v Novem mestu, in sicer kot tretja v zbirki "Na krilih domišljije". Lepo obiskana prva javna predstavitev je bila prejšnjo sredo zvečer v trebanjski knjižnici. Poleg urednika založbe Francija Šalija se je predstavitev udeležil tudi likovni soavtor knjige slikar Janko Orač. Za glasbeno popestritev večera je na orglicah poskrbel Svetozar Guček, odlomke iz knjige pa je brala Milena Režun. Umetniški vtis večera so dopolnili originali Oračevih del iz omenjene knjige, ki so razstavljeni v knjižnici.

Kot smo že prejšnji teden v recenziji v naši "Knjižni polici" zapisali, prinaša knjiga 24 krajših proznih zapisov, katerih skelet so taborjenja in taboriški izleti v naravo. Ta skelet pisatelj zapolni s svojimi razmišljanji, videnji in fantazijami, ki pa so na nek način za soudeležence pohodov in spremljevalce Režunovega taboriškega življenja, in teh je bilo na predstavitvi tudi nekaj, še vedno razpoznavni, saj izhajajo iz skupnih doživetij in dojemanj sveta. Sveta, v katerega bi se morali danes, morda še bolj kot nekdaj, ko narava in človek z njo vred še nista bila tako prizadeta, poglabljati in poskušati razpoznavati in doživljati tudi tisto, kar je več kot našim čutom in čutilom konkretno zaznavnega. Režunova knji-

ga odpira pot v ta svet, pomaga človeku videti nevidno in ga usmerja od razpoznavnega in konkretnega k slutnemu in fantazijskemu. Pri tem mu s svojo skrivnostnostjo dobrohotno pomaga tudi narava, katere zvesti in spretni opisovalec in častilec je Režun. Morda za bralca,

TRIBUNA O HRVAŠKEM LEPO- SLOVJU V EKSilU

V sredo, 5. maja, ob 18. uri bo v modri dvorani hotela Metropol redna mesečna tribuna "V sredo ob 18-ih", ki jo vsako prvo sredo v mesecu prireja novomeška podružnica Hrvatskega doma. Na tokratni tribuni bo na temo "Hrvaško leposlovje v ekSilu" predaval prof. Vinko Nikolić, pesnik in prevajalec, štiri desetletja glavni urednik časopisa Hrvatska revija ter predsednik Hrvaške izseljenske matic in podpredsednik Matice Hrvatske. Ta večer bo v Dolenjskem muzeju tudi otvoritev razstave Hrvoja Šercarja, priznanega hrvaškega slikarja, po rodu iz Zagreba, ki je imel prvo samostojno razstavo leta 1960, doslej pa že preko štirideset.

ki je vaje hlastanja po zgodbi in gibanju celo preveč, a bi lahko na splošno rekli, da je celoten Režunov tekst za branje v eni sapi premočan gpoj in ga je treba uživati po kapljicah. Sele takrat vsak od biserov, ki jih avtor tako razkošno razpava v svojem tekstu, samosvoje in v pravi luči zablesti in sele takrat avtorja Režun in Orač, ki sta se v knjigi združila, v skupnem ustvarjalnem ognju zažarita.

Na predstavitvi je bilo tudi obelodanjeno, kakšno usodo je doživljal rokopis knjige, ki so ga uredniki različnih slovenskih založb sicer zelo hvalili, a niso zbrali dovolj poguma in volje, da bi ga dali na trg. Morda pa je bilo zanj tako celo bolje, saj je v soavtorstvu, ki ga je priskrbela Dolenjska založba, še bolj prišel do izraza. Da pa je bila knjiga ocenjena kot pomeben kulturni projekt pove že dejstvo, da je ena redkih, ki jih je v lanskem letu sofinanciralo slovensko kulturno ministrstvo.

T. JAKŠE

CIRIL ZLOBEC V KOČEVJU

KOČEVJE - Večer s pesnikom Cirilom Zlobcem, ki ga organizira občinska skupščina Kočevje, bo v Šeško domu v četrtek, 6. maja, in ne 7. maja, kot je bilo objavljeno v predzadnji številki Dolenjskega lista. Avtorja in njegovo pesniško zbirko Ljubezen troedina bo predstavil dr. Matjaž Kmecl, potem pa bo pogovor s pesnikom. Prireditve se bo pričela ob 19.30.

Po ljudsko za razne priložnosti

Artiški folkloristi že 25 let prikazujejo plesne in običaje slovenskih pokrajin - 15. maja bodo priredili jubilejni celovečerni koncert

ARTIČE - Kar nekaj kulturnih društev v brežiški občini letos praznuje okroglo obletnico. Med njimi je tudi Kulturno društvo "Oton Zupančič" iz Artiče, ki so ga ustanovili že med obema svetovnjima vojnima. V društvu so se rojevale in ugašale različne dejavnosti, od gledaliških skupin, godbe na pihala, tamburasa, pevcev, folkloristov, glasbenih skupin in bobnarjev do literatov.

Sredi maja bodo v Artičah počastili 25-letnico prve folklorne skupine in 15-letnico sedaj aktivne skupine. Ljubiteljem ljudskega plesa, petja in običajev bodo pripravili celovečerni koncert, na katerem se bodo predstavile različne generacije domačih folkloristov. Tako bo zaplesala skupina, ki je začela vaditi v letu 1978, in kot napovedujejo, so se z enakim namenom začeli zbirati tudi folkloristi, ki so prvič plesali pred četrto stoletje. Na jubilejni prireditvi so sodelovala tudi domača skupina deklet (prej dekliški nonet), ki bodo zapela ljudske pesmi po izročilu svojih babic. Sedaj aktivna skupina bo prikazala plesne in običaje različnih slovenskih pokrajin, pri čemer jih bodo spremljali tudi tamburaši. Ob celovečernem koncertu bodo pripravili še priložnostno razstavo o folklori dejavnosti v kraju in podčlili Maroltove značke.

Folklorno skupino zadnja leta, potem ko sta se od nje poslovila

Marija in Miha Haler, vodita zakonca Dušič. Trenutno v njej sodeluje okrog 30 članov od 16. do 35. leta starosti. Plešejo belokranjske, gorenjske, štajerske in kozjanske plesne ter obenem prikazujejo ljudske običaje. Posamezni člani skupine se že več let stalno izražajo na posebnih seminarjih, zato bosta dva mlada mentorja jeseni po nekaj letih spet obudila folklorno dejavnost na osnovni šoli.

"Podmladek je vedno dobrodošel, vendar si želimo, da bi se tudi obstoječa skupina obdržala čim dlje, saj bi le tako lahko napredovala, obnavljala

že postavljene spletke, se oprijela novih koreografij in vključila čimveč običajev. Ker v našem kraju ni raziskanega ljudskega izročila, bomo največ pozornosti namenili kozjanskemu izročilu, ki nam je najbližje," pravi mentor skupine Zdravko Dušič.

S pridnim delom ter z nastopi za turizem in druge prilike redno bogatijo svoje premoženje z ljudskimi nošami slovenskih pokrajin, tako da šivajo nove in obnavljajo stare. Letos so postavili nov splet gorenjskih plesov "Lani sem se ženil" in poleg "frajtonaric" in tamburic v glasbeno spremljavo vključili še nekaj ljudskih glasbil, npr. lončene base in "nularce". Za naslednjo sezono načrtujejo postavitev plesov in tudi šivanje nož iz Prekmurja.

B. DUŠIČ-GORNIK

ŽE ČETRT STOLETJA - Ljudsko izročilo, ki je bilo pred leti zanemarjeno in podrejeno sodobnim modnim muham, je z osveščanjem in osamosvojitvijo Slovencev spet postalo bolj cenjeno. Tudi artiški folkloristi po svojih močeh prispevajo k temu, da preteklost ne bi utonila v pozabo. (Foto: B. D.-G.)

Malo denarja za šole

Delegatsko vprašanje in pobuda na republiko

ČRNOMELJ - Po novem zakonu o zavodih so občine sprejele ustanovitvene akte in se zavezale kot ustanoviteljice skrbeti za osnovne šole. Ker pa se ta skrb odraža predvsem v zagotavljanju denarja, so ostale občine ob sedanjih centralizaciji sredstev v republiko pri uresničevanju svojih obveznosti nemočne. Osnovnim šolam ne morejo zagotavljati dovolj denarja za pokritje materialnih stroškov, še posebej ne za vzdrževanje stavb, ki vidno propadajo. Tudi amortizacija opreme in objektov osnovnih šolam ni dovolj priznana.

Vse te težave so našli v črnomaljski vladi, ko so proučili razmere v šolstvu in strokovna gradiva, ki so jim na razpolago. Zato so zaprosili poslance iz Bele krajine v državnem svetu Branka Matkoviča, da postavi delegatsko vprašanje o tem, kakšna je usoda strokovnega gradiva ministrstva za šolstvo o izračunih nominalne amortizacije osnovnošolskega prostora po občinah. Gradivo je bilo namreč januarja letos dano v presojo ministrstvu za finance, vendar Črnomalci niso zasledili, da bi ga omenjeno ministrstvo obravnavalo ter upoštevalo pri oblikovanju letošnjega republiškega proračuna.

Poleg tega je črnomaljski izvršni svet predlagal državnemu zboru pobudo, naj pri obravnavi letošnjega republiškega proračuna zahteva od vlade RS oz. ministrstva za finance, da začne amortizacijo opreme in objektov za osnovne šole vključevati v državni integralni proračun ter ga nato namensko usmeri ob izravnavi v proračune občin. Samo tako bodo po mnenju Črnomalcev občine lahko zagotavljale denar za tekoče in investicijsko vzdrževanje ter enostavno reprodukcijo.

»Ti kvariš ugled naše družine!«

V Sloveniji čitimo močnejši val narkomanije v zadnjih letih. Po nekaterih ocenah je pri nas 3000 odvisnikov na igli. Predlani je zaradi prevelike količine mamila umrlo pet mladih, lani že 10. Se bo letos število zopet podvojilo? Kaj storiti? Ustanovitev komune ni dovolj.

Kriminalisti pravijo, da je nekaj že močno utečena tranzitna pot prek Beograda, Zagreba in naprej v Ljubljano, po kateri so prihajale k nam velike količine drog iz Azije, pretrgana zaradi vojne v Bosni in Hercegovini. Na srečo Dolenjcev, Belokranjcev in Posavcev naj bi bilo zato na tem prostoru manj drog, kot jih je na Primorskem, v Ljubljani, zadnje čase tudi v Mariboru. Vendar je tudi v naših krajih iz dneva v dan več primerov zlorabljanja drog, na žalost vse več med najmlajšimi. Da to postaja pereče se da sklepati tudi po tem, da so na te probleme začeli opozarjati tudi odborniki, pa ne le trebanjske, ampak tudi krške občinske skupščine. Ker uživalci potrebujejo razpečevalce in razpečevalci nje, je do realnih podatkov, koliko je pri nas droga razširjena, težko priti. Obstajajo le delni podatki in približne ocene. Trebanji na nedavnem razgovoru, ki ga je organiziral trebanjski sekretariat za občno upravo in družbene dejavnosti, konkretnih števil niso dobili. Iz razgovora, na katerem so sodelovali dr. Milan Krek, predsednik odbora za izvajanje nacionalnega programa preprečevanja zlorabe drog pri svetu za zdravje vlade RS, Žarka Brišar - Slana iz Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Janez Šercelj iz UNZ Novo mesto ter predstavniki trebanjskih osnovnih šol, zdravstva, sociale, Karitas in policije, pa se je dalo razbrati, da se kuga moderne civilizacije širi tudi med trebanjsko mladino.

Predlani 5, lani 10 mrtvih

Janez Šercelj iz novomeške UNZ je poudaril, da na območju Dolenjske in Bele krajine srečujejo najpogosteje mehko drogo, medtem ko trde droge skorajda ne. Evidentirane imajo le štiri, sedaj že starejše uživalce trde droge in šestnajstletno dekle, ki se je na Dolenjsko preselila iz Kranja. Smrtnih primerov lani na območju, ki ga pokriva novomeška UNZ, ni bilo, imeli so sedem ovadb prepovedi omogočanja uživanja drog. Menijo, da je zasvojenost z drogami v porastu tudi na Dolenjskem in v Beli krajini, širi pa se med osnovnošolce. Lani so odkrili tudi 1200 sadik marihuane in jih uničili.

Slovenska policija ocenjuje, da imamo v naši državi okrog 3000 odvisnikov heroína. V letu 1991 je zaradi prevelike količine zaužitih mamil umrlo pet uživalcev, lani 10, nekaj smrtnih primerov pa je bilo že tudi letos. Ker je stara pot s heroinom, ki je tekla tudi čez Dolenjsko, pretrgana, prihaja droga k nam preko Madžarske in Avstrije ter po Jadranu. Lani so policisti zasegli: 226 kosov tablet LSD, 7000 g hašiša, 19000 g marihuane, 115 g kokaina, 15883 g heroína, že v letošnjem letu okrog 11 kilogramov, 400 kosov heptanona in podobnih nadomestil droge.

Šele če kdo obleži v jarku

Lani jeseni je dr. Darinka Strmole iz trebanjskega zdravstvenega doma med trebanjskimi osmošolci naredila anketo, da bi ugotovila, kakšen odnos imajo do kajenja, uživanja alkohola in drog. Zastavila jim je več vprašanj, nekateri odgovori so bili tudi zaskrbljujoči. Na vprašanje, ali so že poskusili kaditi, je 33 odst. učencev odgovorilo da, medtem ko jih 1,8 odst. odgovorilo, da kadijo vsak dan. Ko so prvič poskusili cigareto, so bili povprečno stari 10 let, kar precej jih je poskusilo s šestimi, sedmimi leti. Kadilskih navad se otroci največkrat navzamejo doma, saj je polovica osmošolcev povedala, da pri njih doma kadi

vsaj eden od staršev. Podatki so zaskrbljujoči tudi, kar se tiče uživanja alkohola. Samo 16 odst. osmošolcev še nikoli ni poskusilo alkohola, poskusilo jih je 76 odst., samo v družbi jih pije 6 odst., redno vsak dan pa pije alkohol 0,5 odst. Zanimivo je, da se jih večina niti ni mogla spomniti, kdaj so alkohol prvič poskusili. Kar 37 odst. osmošolcev meni, da je uživanje alkohola nevarno samo, če ga uživa vsak dan. Večina je prvič zaužila alkoholno pijačo doma, sledi zabava in lokal. Na vprašanje ali so že poskusili ilegalno drogo, je odgovorilo z ne 98, 2 odst. otrok, nekaj primerov je bilo, da so že poskusili ilegalno drogo, to pa predvsem trebanjski osmošolci. Za drogo se odločajo zlasti iz radovednosti in na koncertih. 8,3 odst. osmošolcev je odgovorilo, da jim je kdo že ponudil drogo. Na vprašanje, ali mislijo, da kateri od njihovih sošolcev uživa drogo, je na šolah izven Trebnjega odgovorilo: 70 odst. učencev, da ne poznajo nikogar, 30 odst. pa, da do droge ni težko priti. Na trebanjski osnovni šoli skoraj 14 odst. osmošolcev misli, da nekaj njihovih sošolcev uživa drogo. "Mislim, da so ti rezultati kar žalostni, predvsem, kar se kajenja in alkoholizma tiče, iz ankete je razvidno,

da je zgled starejših: staršev, bratov, sester, učiteljev, vzgojiteljic v vrtcu, zelo pomemben," pravi dr. Strmole. Javno mnenje o uživanju alkoholnih pijač je že tako sprevrženo, da mlad človek težko ugotovi, kaj je normalno uživanje in kaj ne. Otrokom se uživanje alkohola zdi nenormalno šele takrat, ko kdo obleži v jarku. "Zaskrbljujoče je tudi to, da si osmošolci ne morejo predstavljati dobre zabave brez pijače. Mislim, da bi se morali vsi, ki se bolj ali manj ukvarjamo z mladimi, potruditi in jim pomagati najti smisel življenja, da bi znali ceniti svoje in tuje življenje, pa tudi zdravje za katerega smo odgovorni vsi," je dodala iz svojih anketnih ugotovitev dr. Darinka Strmole.

Prične se z alkoholom in tobakom

Predsednik pred kratkim nastalega odbora nacionalnega programa za preprečevanje zlorabe drog pri svetu za zdravje republike Slovenije, dr. Milan Krek, je povedal, da so se pred kratkim prvič sestali in se dogovorili, kaj bodo delali. Njegov odbor bo bližnjica do vlade, bo koordinacija različnih strok, kar je nujen pogoj za izpeljavo skupnih akcij. Sedaj je delo po občinah prepuščeno njihovi volji in prizadevnosti, poslej naj bi bilo koordinirano. Na podlagi nacionalnega programa o preprečevanju zlorabe drog, ki je bil sprejet lani v republiški skupščini, bodo naredili operativni program za to leto.

Glede drog v Sloveniji pravi, da starejši uživalci drog, povedo, da so pred leti hodili po drogo v Beograd in Carigrad ter jo prinašali

v Slovenijo predvsem za svojo družbo. "To so bile zelo zaprte skupine, ki so imele kulturne odnos do droge, saj je niso razpečevali," je dejal dr. Krek. Kasneje se je stvar skomercializirala. Prekupčevalcev, ki si s tem služijo mastne denarce, je vse več, vse več pa je tudi uživalcev. "V prvih dveh letih uživalca težko prepričaš, da je droga nevarna, ko pa se začne zaostrovati in je potrebna iz dneva v dan večja količina droge, lahko mimogrede prestopi prag tolerance. V takih primerih je zdravnik ponavadi prva zaupna oseba, ki to odkrije," je menil dr. Krek. Ko zasvojenost odkrijejo starši, je njihov otrok že zelo dolgo na drogi. Medicinska stroka pravi, da je to kronična bolezen, kar pomeni, da je bivši narkoman v večni nevarnosti, da bo zopet začel jemati drogo. To pa tudi pomeni, da ga bomo morali spremljati do njegove smrti in moramo temu prilagoditi tudi mrežo ustanov, ki bodo belede nad njim.

Droga pomeni za nekatere ljudi zelo dober in lahek zaslužek. Na začetku balkanske poti stane gram dobrega heroína 3 nemške marke, če pa ga kupite pri nas, je že nekajkrat zmešan, prodajajo pa ga po 200 mark. V Sloveniji je drog veliko, saj po nekaterih ocenah policisti zajamejo le kakih 10 odst. "Ljudje preveč dajo na represijo, čeprav je to zadnja možnost," pravi dr. Krek. Poudarek pa je treba dati preprečevanju.

Uživanje drog se pri nas stopnjuje. Začne se pri cigaretah in alkoholu, ki sta naši zelo liberalni drogi. Dr. Krek je naredil poskus in v Portorožu poslal otroke v okrog 50 lokalov z nalogo, naj si naročijo alkohol; niti v enem lokalot otroke niso zavrnili, ker so bili mladoletni. Zelo pomemben je odnos do avtohtonih drog, kot sta alkohol in tobak. Pri nas sta zelo sprejemljivi in nas ne motita, sta pa vstopna vrata v svet ilegalnih drog. Letno v Sloveniji za posledicami kajenja umre 1200 ljudi, to so ljudje srednje generacije. Zaradi ciroze jeter letno umre 800 slovenskih mož. "Zato je potrebno v nacionalni politiki zajeti vse te segmente, saj ni dovolj, da se borimo le proti heroínu in kokainu. Potrebno je narediti celotno mrežo, od primarne preventive in manj stresne družbe do boljše standarda, ter doseči, da bodo ženske lahko bolj sproščene, saj so najbolj zaposlene od vseh na svetu," je dejal dr. Krek. Veliko več poudarka bi morali dati v šolah na odnos med spoloma. "Kaj je bolj pomembnega od reproduktivne verige? Mi pa stavimo vse na svoj opel, mercedes ipd..." Slovenska družina

je v zelo hudi krizi. Ko pa pride otrok v drogo, starši pokažejo nanj: "Ti si tisti, ki kvariš našo dobro družino!" Čeprav v glavnem to ne drži.

Letos do prvih komun

Žarka Brišar - Slana iz Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je dejala, da skupne vseslovenske študije o razširjenosti mamil v Sloveniji še nimamo. Vsako leto zaključijo šolanje 50.000 mladih, od tega je zasvojenih z drogo največ 2 odst. Preventivni program je vse, kar jih krepi v borbi proti drogi.

Letos smo na področju socialne politike predlagali parlamentu, da bi iz republiškega proračuna namenili 2 milijona tolarjev za dejavnosti na sekundarnem nivoju in 12 milijonov za nakup lokacije, kjer bi bila terapevtska skupnost. Ravno zadnji predlog je iz proračuna izpadel in sedaj se borijo, da se vrne. Lani je bil edini denar za preventivo namenjen v okviru zdravstva na pobudo poslancev z Obale. Dobri nameni niso podprti z denarjem, zato bo potrebno denar zbrati še na drug način. "Pri iskanju lokacij za komuno Slovenci kažemo izredno zaprtost in ne želimo pomagati tej mladini, češ če so si izbral takšen način življenja, naj ga imajo," je dejala Žarka Brišar - Slana. Dogovorili so se, da bodo v skupnem sodelovanju določili lokacijo in okolico samo seznanili, ker taka ustanova mora začeti delovati. V primeru ogrožanja okoliškega prebivalstva pa jo bodo zaprli. Letos imajo v načrtu, da bi začela delovati prva don Pierinova skupnost pri nas, proti jeseni pa še ena ali dve skupnosti na Obali, ki bi bile v državni pristojnosti. "Predvsem bo potrebno poskrbeti za tiste mlade, ki so že končali šolanje, nimajo pa zaposlitve in so najbolj ogroženi," je spomnila Brišarjeva.

Dr. Franc Znidaršič iz Zdravstvenega doma Trebnje je povedal, da so še se v zadnjih letih posevečali predvsem boju proti alkoholu ter da delajo skupaj s centrom za socialno delo preko kluba za boj proti alkoholu. Sedem let že teče preventivna zdravstvena vzgoja v osnovnih šolah. Sedaj pa so na izobraževanje poslali gospe, ki bo potem kvalificirana za predavanje zdravstvene vzgoje. Ana Nahtigal iz OŠ Mirna je menila, da je preventiva v sedmem in osmem razredu že malce pozna, bolje pa bi morali poskrbeti za otrokov prosti čas in spodbujati športno udejstvovanje.

JOŽICA DORNJŽ

800 let kostanjevice

Jajce, ki čaka na kokljo

Kostanjevica na Krki. Koledar kaže april 1993, se pravi čas, v katerem se je v najbolj oddaljen kotiček možganov nekaterih prebivalcev dolenjskih Benetk že prikradla misel na bližajočo se 800-letnico kraja. Do te obletnice sicer manjka še nekaj let, vendar bi domačini najraje videli, da bi bila obletnica še poznejše.

Veliko morajo še postoriti, če naj njihovo mesto pričaka častitljivi praznik lepo in imenitno. Zato se tu in tam kateri že tudi vpraša, zakaj ni Kostanjevica imenitna že zdaj, drugače rečeno, zakaj so jo tako dolgo prepuščali zobu časa.

V Krškem na občini v sekretariatu, ki se med drugim posveča urejanju prostora, prav zdaj mrzlično pripravljajo občinski družbeni načrt. V planu so namenili prostor tudi bodoči ureditvi Kostanjevice. Sodeč po tem, se mestu na Krki obetajo dobesedno lepši časi. Spet enkrat, bi rekli domačini, vedoč, da so v njihov kraj doslej že nekajkrat priomale trume različnih strokovnjakov, ki so jih bila polna usta odlične prenove častitljivih Dolenjskih Benetk.

Kostanjevičani jemljejo sedanjo načrtovalsko rundo za razliko od dosedanjih neuspešnih poskusov urejanja dolenjskega otoškega mesta sicer kot resnejšo pobudo. Toda ne bi prisegli, da se bo iz celotne zadeve izcimilo kaj, kar bi poživilo mesto. Med skeptiki je tudi Milan Herakovič, predsednik sveta krajevne skupnosti Kostanjevica in znani kostanjeviški gostilničar. Pravi: "Gledano v celoti, stvari žal niso obdelane. Vsaj dvajset let poslušam zagotovila iz Krškega, da je ureditveni načrt za Kostanjevico nared. Zdaj pa vidimo, da dejansko ni nič narejenega. Urbanisti pravijo, da plana niso mogli narediti, ker je bilo nejasno, kod bo potekala kostanjeviška ob-

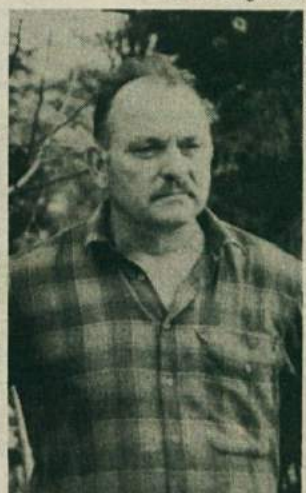
voznica. Vendar mislim, da bi tudi brez cestne trase lahko načelno povedali, kako se sme razvijati Kostanjevica. Ker tega ni bilo, je vprašljiv odnos do Kostanjevice. O tem se sprašujemo mi. Še več pomeni, da se o našem odnosu do Kostanjevice sprašujejo tujci. Pridejo sem in strmijo, prvič zaradi naravnega in kulturnega bogastva, ki so mu priča, drugič pa iz začudenja, ker je mesto neurejeno in neizkoriščeno. Čudijo se nemarnosti. Toda ali gre samo za nemarnost domačinov? Ne, sistem

Tudi to je Kostanjevica

je brezbržen do te naravne in kulturne vrednote. Ne verjamem namreč, da se pri vseh teh ustanovah, ki delujejo v družbi, ni dalo vsa ta leta izdelati vsaj nekih smernic razvoja."

Kostanjevičani vedo, da je njihov kraj z okolico in vsem drugim, kar še premore, paša za oči iz Porenja, Vaduza ali od kod drugod iz tujine, zato bi radi naredili svoje mesto turistično. K temu jih nagovarja tudi vesoljna Slovenija, ki nekako misli, da je Kostanjevica in turizem eno in isto. Toda pravega turizma ni in ni nad Kostanjevico, kar navsezadnje ugotavljajo celo domiselni domačini. "Gostilna namreč ni vse," pravi Milan Herakovič. Prepričan je, da je turizem paleta dejavnosti. Sem sodi gostinska ponudba, spadajo kulturni spomeniki, ki jih Kostanjevica premore kar nekaj. Kulturno snovanje je močan temelj razvoja in prav je, da se je kulturna dejavnost razvila. Toda ali nismo ves ta čas posvečali premalo pozornosti različnim drugim dejavnostim, kot so drobna storitvena in druga obrt

Milan Herakovič

in podobno, se sprašuje Herakovič. Kot mešan tako slovečega mesta se nekako ne more sprijazniti z mislijo, da so Kostanjevici podobna mesta po Evropi doživela v zadnjem obdobju velik gospodarski in vsakršni razcvet, medtem ko je dolenjsko mesto na Krki nekako obmirovalo in začelo lesti vase. Da lahko naredijo vse potrebno za razvoj kostanjeviškega turizma domačini, kot si mogoče kdo misli, je samo deloma res. Če bi Kostanjevičani kdaj hoteli pripraviti Slovenijo do tega, da bi stavila na turizem, bi ji poskus spodletel, ko pa so oblastniki videli več koristi v železnarh in podobnih industrijskih gigantih. Kostanjeviška volja je plahnela tudi spričo nadpovprečne družbene skrbi za dolenjske Benetke, ki pa je vsaj včasih že mejila na nesmisel: varstveniki narave in kulture so mesto proglasili za prvovrsten spomenik in s tem preprečili morebitne posege v prostor, denarja za gradnjo v starem slogu pa ni bilo ne od "spomeničarjev" ne od drugih. Vprašajte domačine. Rekli bodo približno tako: sedanja Kostanjevica je ogledalo take zaščitenosti mesta. Tak je kraj zato, ker je Ljubljana ves čas kričala, da je Kostanjevica spomeniško zaščiten in da je potrebno paziti, kako se dela. Krška občina je bila vesela takih ljubljanskih opozoril, saj ji ni bilo treba dati denarja za obnovu mesta. In Kostanjevica je do danes ostala "jajce, ki čaka na kokljo, da ga bo zvalila," kot pravi temu Milan Herakovič.

Ob taki preveliki in hkrati nikakršni družbeni skrbi za Kostanjevico mešancom ni jasno, zakaj so se stvari zasukale ravno na tak način. Ali strokovnjaki, ki so toliko obdelovali Kostanjevico, niso znali narediti ničesar ali pa so mesto zanalasč pustili tako, da bo spomenik propadanja nekega obdobja? Ob teh neznankah se ukvarjajo domačini še z nečim. Vedo, da je Kostanjevica izgubila identiteto in je obmirovala v trenutku, ko jo je oblast znižala iz občine v krajevno skupnost. Zdaj, ko Slovenija na novo postavlja lokalno samoupravo, naj bi bila Kostanjevica spet občina. Ali to kaj pomeni za nov razcvet mesta na Krki?

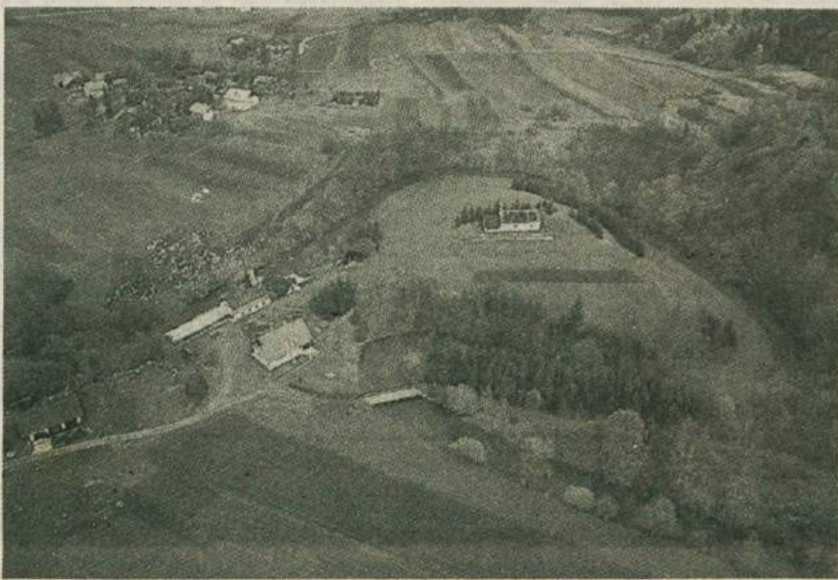
MARTIN LUZAR

Zavarovan delček krajine

V Kulturno-informacijskem centru Križanke je bila postavljena razstava o krajinskem parku Lahinja, na kateri so predstavili vrednote parka, ki so narekivale njegovo razglasitev, in pojasnili, kako pomembno je pravočasno zavarovanje naravne in kulturne dediščine, da bi tako spodbudili javnost, predvsem pa domačine, k ohranjanju in varovanju naravnih, kulturnih in krajinskih vrednot tega območja.

Belo krajino večina pozna kot deželo belih brez, belega platna, pisanic, dobrega vina in zelene Jurja. Svojevrstnost deželi pa prav gotovo daje mehko razgibana krajina z številnimi vasmimi, cerkvami in starimi domačijami, ki pa se vse hitreje umikajo novemu času. Malokdo pomisli, da je v Beli krajini tudi močvirnati svet, poln presenečanj za ljubitelje narave. Prav ta je bil pred leti, ko je tudi Belo krajino zajel val hidromelioracij, v nevarnosti. Sredi osemdesetih let so bila tako v dolini Podturnišče pri Dragatušu degradirana in celo uničena nekatera rastišča redkih in ogroženih močvirnih rastlinskih vrst. V zameno je tako dobila Bela krajina nekaj kmetijskih površin, ki pa danes niso v celoti obdelane. Enaki posegi so bili načrtovani tudi v območju Črnomelj zgorajga toka Lahinje. Na srečo je občina Črnomelj znala prisluhniti predlogu Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta in uvrstila v program raziskovalnih nalog temeljito inventarizacijo in valorizacijo naravne dediščine tega območja.

varovani dve močvirji - rastišči redkih in ogroženih rastlinskih vrst, ki po IUCN merilih sodijo v Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk Republike Slovenije, to sta Lahinjske in Nerajske Luge, kot naravni spomeniki pa reka Lahinja od izvira do Pustega Gradca, potok Nerajica s pritoki in izviri Okno, Stepanjec in Krnica, termalni izvir Topličica, izvorna jama Pečina, vodna ponorna jama Djud z naravnim mostom pred vhodom in manjšim kraškim poljem, udorna vrtača Glušenka in manjši močvirni biotop Mlaka; za kulturne spomenike pa v okljuku Lahinje pri Pustem Gradcu arheo-loško najdišče Pusti Gradac, Cerkev Vseh svetnikov, Klepčev mlin in Zaga venicijanka, ne daleč stran pa še antično grobišče pri vasi Šipek in gomilno grobišče pri vasi Veliki Nerajec.

Prvi belokranjski zavarovani krajinski park

Rezultati naloge, velikost in specifična sinteza značilne krajine s sestavinami naravne in kulturne dediščine je narekovalo, da območje v povirju reke Lahinje zavarujemo kot Krajinski park Lahinja (KPL). Po dveh letih usklajevanja različnih želja in potreb imetnikov zemljišč je skupščina občine leta 1988 sprejela odlok o razglasitvi KPL za naravno znamenitost. Tako je bil sprejet varstveni režim, ki preprečuje kakršne koli posege, ki bi razvrednotili oziroma uničili naravne in kulturne vrednote parka. Bela krajina je tako dobila prvi zavarovani krajinski park. Znotraj parka sta kot naravni rezervat posebej za-

Vsi našeti spomeniki potrjujejo, da je območje zanimivo v naravoslovnem in kulturnozgodovinskem pogledu. Ker v parku prevladuje predvsem kmetijska dejavnost, je bila določitev tovrstne varstvene skupine toliko bolj umestna, namreč krajinski park je najmanj omejujoča varstvena skupina, v okviru katere se namenja večja pozornost naravi in krajini, prostor sam pa še naprej ostaja namenjen kmetijstvu, ki bi se moralo prilagajati določenim zakonitostim.

Leta 1989 je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto pri takratni Republiški kulturni skupnosti prijavil akcijo za obnovo, prezentacijo in popularizacijo KPL. V viru te akcije je bil park primerno opremljen s pojasnjevalnimi in označevalnimi tablam, markirana je pot obhoda po parku, izdan je bil plakat o ogroženih in redkih rastlinah v Beli krajini. V letošnjem letu je pri Obzorju Maribor izšel še vodnik Krajinski park Lahinja (Dražumerič, Hudoklin, Ivanovič), izdane so bile tudi tri razglednice ter posneta video kasetna o parku.

Mehke oblike turizma

Zaradi nedovoljnega poznavanja delovanja spomeniške službe mnogi menijo, da se na zavarovanih objektih ali "spomeniško zaščitenih" območjih ne sme nič dogajati. Da

to ne drži, se lahko prepričamo kar na primeru tega parka. Kljub zavarovanju je bila pred leti v parku izvedena agromelioracija. Izvajala se je v skladu z navodili Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Iz obsega posegov so bila izločena le določena območja. Med izvajaanjem del je bilo sicer kar nekaj neupoštevanj konservatorskih navodil, vendar sta se Zavod in investitor KZ Črnomelj pravočasno sporazumela. Ker naravovarstvena stroka nima svoje inšpekcije, moramo konservatorji pri takih posegih prevzeti tudi to vlogo, predvsem pri prevzemu končnih del. To je velikokrat za paravovarstveno službo zelo neprijetno, predvsem zato, ker narava nima svoje cene, kot jo imajo na primer kmetijske površine.

Za razvoj zavarovanega območja je nujno spoznanje, da smisel varovanja in ohranjanja omenjenih vrednot ni v ovrnanju razvoja, temveč je lahko vzpodbujanje takšnega razvoja in odnosa do prostora, ki bo upošteval naravne in kulturne danosti. V tem primeru ne bi bilo zaman brez predsodkov razmišljati o razvoju "mehke oblike turizma" in vzporedno s tem

lotiti se načina pridelovanja zdrave hrane ter razvijati primerne tradicionalne domače obrti. Ker je na območju parka najbolj razvita kmetijska dejavnost, bi se ravno ta morala temu primerno tudi razvijati in odpirati različno med seboj povezane dejavnosti. Tu bi lahko pomembno vlogo odigrala kmetijska pospeševalna služba.

Samo zavarovanje nekega območja ne more zagotoviti tudi njegove ohranitve. Nujno je širše družbeno spoznanje, predvsem pa naklonjenost države za ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine. V primeru KPL se je izkazalo le Ministrstvo za kulturo, ki je podpiralo vsa prizadevanja varstvene službe.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto je s sodelovanjem različnih strokovnjakov naredil vse, da je območje zavarovano, ohranjeno vzorno prezentirano in popularizirano, kar potrjuje tudi letos podeljeno Steletovo priznanje.

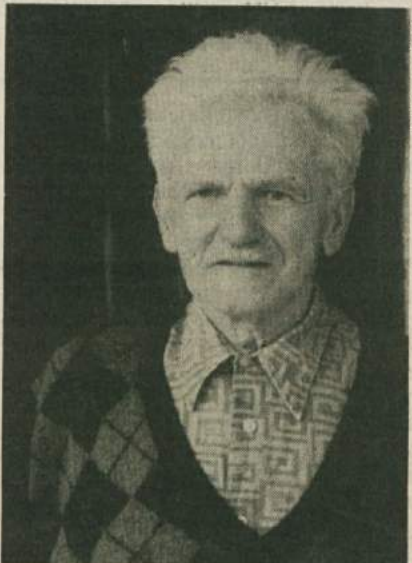
S tem, ko je občina park razglasila, je tudi prevzela odgovornost nadaljnjega razvoja parka. Na njej in na krajanah je odločitev, kako naprej.

Če nekemu prineses vse na pladnju, tega ne zna ceniti in velikokrat tudi ne uporabi. Mogoče bodo Dragatuščani in občina Črnomelj znali dokazati, da to zanje ne velja.

MIRA IVANOVIČ

naše korenine

Najdaljši dan pri Sv. Gregorju

Jože Brodarič iz Dragatuša

Jože Brodarič je v Dragatušu med najstarejšimi. Sedemdeset let jih bo dopolnil letos. Gosti beli lasje mu pokrivajo glavo nad visokim čelom, ki kaže le malo gub. Res, da so njegove kretnje premišljeno počasne in previdne, zdaj vem zakaj, a um mu je bister in hitro šviga sem ter tja od starostnih potov do ovinkastih mladostnih stezic. "Doma sem iz Gribelj," pripoveduje. "Naša kmetija je bila večja v vasi, hiša pa je bila zidana in kmalu z opeko krita, kajti oče je bil trikrat v Ameriki in je znal dobro obrtni prihranke. Sicer pa je takrat vladala še revščina. Hiše so bile lesene, krite s slamo, v kuhinjah je bila po tleh le zbita ilovica in kuhalo se je na ognjiščih," se spominja svoje mladosti Jože. Otroci so bili edino, česar je bilo pri vsaki hiši obilo. Pri Brodaričevih jih je bilo sedem, kar je bilo pravzaprav bolj malo za tiste čase.

Z Jožetom sediva na zaprti verandi na njegovem domu v Dragatušu in nizava slike iz njegovega življenja. Hitro je za nama brezskrbna bosopeta mladost v domači vasi in uk, ki je naredil iz njega mizarskega mojstra. In že je tu borba za imetje in za preživetje. V Dragatušu je Jože prišel tako, da je kupil sestrično posestvo, ki je prišlo na dražbo. Sestri je poklonil en del, da se je lahko preživljal, na drugem delu pa si je s Kristino z Belčjega Vrha ustvaril dom. Tu se jima je, predno se je pričela vojna, rodilo četrto otrok. A je bila družinska sreča kratka. Avgusta dvainštiridesetega so prihrumeli Italijani in obkolili vas. Ubežati ni bilo mogoče. Zbrali so kakih dvajset fantov in mož in jih odpeljali. Med njimi je bil tudi Jože. Italijani so jim dejali, da grede delat, a to je bil le izgovor, kajti v resnici so jih odpeljali v internacijo. Najprej v Padovo, od tam v Renici in nazadnje v Perugia. Žena Kristina je ostala doma sama s štirimi otroki. Najmlajšemu Francu je bilo takrat pet let.

Krajevni tajnik v Dragatušu pa ni miroval. Italijanske oblasti je zasipaval s prošnjami, naj izpustijo očete k svojim družinam in delno je tudi uspel. Nekaj so jih prestavili v Ljubljano, kjer so jih vabili med belogardiste, vendar so jo ob prvi priliki pobrisali domov. A tudi tu ni bilo več varno. Treba se je bilo odločiti. Jože je odšel v partizane.

Z deveto brigado je bil v akciji na obeh straneh Kolpe in se podal z njo vse tja do roba Ljubljanske kotline. Na ta pohod ima Jože spomin, ki ga ne bo nikoli pozabil. Štirideset let se je moral namreč mučiti s posledicami poškodb, ki jih je dobil, ko je branil položaje pri Sv. Gregorju nad Igom. To je bilo spomladi leta 1944. Spopadli so se s sovražnikom v dolini in ogenj je bil vse hujski. Partizani niso smeli zapustiti strateških položajev na okoliških hribih. Minuta za minuto se je vlekla kakor večnost. "Nadzoroval sem položaj, a venomer pogledoval proti soncu. Bilo je visoko in se ni in ni hotelo nikamor

premakniti. Do rešilnega večera je bilo še tako daleč," pripoveduje Jože o svojem zadnjem borbenem dnevu. Potem se je v pokanje pehotnega orožja pomešal glas letalskih motorjev. Kot sršeni so se nemški avioni spustili nad partizanske položaje. Padale so bombe. Kamen, zemlja, vejevje, vse je letelo po zraku. Jožetov soborec se je skrtil za podrti smreko. Zadel ga je drobec, da je bil v trenutku mrtev. Jože je začutil oster udarec v trebuh. Zvila ga je bolečina. Silna eksplozija je vanj tresčila kos odbite veje. Bolečina je bila taka, da sprva niti opazil ni, da ima drobec šrapnelov zarite v kožo po vsem telesu. Večino so mu jih odstranili, enega pa ima v nogi še danes. A najhuje je bilo s trebuhom. Kos veje, ki je priletel vanj, mu ga sicer ni prebil, povzročil pa mu je hude notranje poškodbe, katerim ni bilo pomoči. Z njimi je moral Jože odtlej živeti. Peš se je napolil nazaj proti Beli krajini. Po mnogih počitkih in mukah je le prišel domov. Do konca vojne je delal v partizanski mizarski delavnici v Črnomlju.

Se enkrat potem je Jože občutil nemoč in strah ob letalskem napadu. To je bilo 5. maja, prav tako štirinštiridesetega leta. Bil je delavnici v Črnomlju, ko je zazvonilo preplah. "Dragatuš bombardirajo," je šlo od ust do ust v zasilenem zaklonišču, kamor so se stisnili delavci. Jožeta je spreletelo: "Družina!" Hitro, kakor je mogel, se je odpravil proti domu. Iz vasi se je dvigal dim. Že bi moral zagledati ponosna zvonika domače cerkve, pa nič. Ni ju bilo več. Ko je prišel bliže, je videl, da je veliko hiš in gospodarskih poslopij porušeni. Ljudje in živina, vse je tekalo naokoli. Tam je prihajala žena z otroki. Vsi so bili zdravi. Najstarejši sin Slavko se je med napadom stisnil v globok jarek, ki so ga vaščani skopali že prej. Drugi so bili v sosedovi kašči. Polovico je je odnesla bomba, a kot, v katerem so se stiskali, je ostal cel. Kakšna sreča! Šola je bila precej poškodovana, učenci pa so se pravočasno umaknili. Samo ena ženska v vasi je bila med napadom ubita. Nekaj dni prej so Nemci bombardirali Unico. To je ljudi izučilo.

Jože Brodarič je dolga desetletja po vojni živel z bolečino v trebuhu, pred nekaj leti pa so se zdravniki le odločili in ga operirali. Uspelo je. Biti mora sicer previden in se izogibati sunkovitim kretnjem. Tako ga na tisti neskončno dolg dan na položajih nad Igom spominja le še šrapnel v nogi. Z njim pa se da živeti.

TONE JAKŠE

naselitev risa na slovenskem

Uspešen mačji naseljenec

Letos je minilo celih dvajset let od tistega dne, ko so na Kočevskem Rogu izpustili v gozdove tri pare risov in vrnili to žival slovenskemu gozdu. Lovski in naravovarstveni ukrep je bil zelo uspešen.

Po neizmernih kočevskih in notranjskih gozdovih vse od Kočevskega Roga pa tja do Snežnika in Slavnika se je ta čas že zaključilo ženitovanje sicer samotarskih prebivalcev gozda, ki se ponašajo z gibkim, močnim telesom, gosto dlako, majhnim repom, močnimi in nevarnimi krepjli ter z ostrim zobovjem, njihov poseben in značilen okrasek pa so črni čopki na koncu ušes. Seveda, beseda je o risu, starem in novem prebivalcu slovenskih gozdov. Če so se risji ženini in neveste odrezali kot vsa leta doslej, potem bo čez deset tednov primijavkalo na svet več risjih mladičev in zdaj že kar precej velika družina risov v slovenskih gozdovih se bo še povečala v veselje lovcem in naravovarstvenikom.

Pred dvajsetimi leti namreč risa v slovenskih gozdovih še oziroma ni več bilo. Kot avtohtona žival naših gozdov je izginil nekako konec prejšnjega stoletja, ko so ga iztrebili. Nekatera pričevanja sicer govore, da se je tu pa tam občasno še pojavil, vendar lahko sprejemno dejstvo, da v tem stoletju le lepe živali na Slovenskem ni bilo več. Podobna usoda je risa doletela tudi v drugih evropskih državah, uspelo se mu je ohraniti samo na jugu Balkana in v odmaknjenih predelih vzhodne Evrope.

Slovenski lovci in naravovarstveniki so se na pobudo lovca in planinca ter soustanovitelja fonda za raziskovanje Alp Karla Webra odločili, da vrnejo risa v naše gozdove. Švicarski ljubitelj narave in pogost obiskovalec lovišč na Rogu je nabavo risov tudi financiral, naselitev in kasnejše širjenje te velike mačke je vodil dipl. biolog Janez Čop iz Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo. Pripravil je elaborat za naselitev in v noči med 15. in 16. januarjem

leta 1973 so spustili tri risje samce in tri samice v oboro Trnovec v Kočevskem Rogu. Rise so pripeljali iz Slovenskega Rudohorja na Slovaškem. 46 dni so bile zverci v prilagojevalni obori, spomladi istega leta pa so jih spustili na prostost.

Po dveh desetletjih so vsi, ki so naselitev vodili, res lahko zadovoljni. Ris se je odlično prilagodil našim razmeram ali pa so mu razmere v naših gozdovih tako prijale, da se je namnožil v stabilno populacijo, ki danes šteje okrog 150 živali. Poselil je celo Notranjsko vse do južnega roba Ljubljanskega barja na severu, na zahodu se je naselil do Snežnika in Slavnika, na jugu je prodril globoko na Hrvaško in celo v Bosno. Že po desetih letih so se risi iz kočevskega gnezda pojavili tudi ob vznožju Alp, od koder prodirajo še višje na sever in

FOTO: M. MARKELJ

severozahod v veliko veselje avstrijskih in italijanskih lovcem, ki so vsi zainteresirani, da bi se ris po naravni poti naselil tudi na njihovem ozemlju. Slovenske naselitev risa je znana po svetu in velja za najuspešnejšo evropsko naselitev te vrste.

Poglejmo v osebno izkaznico slovenskega risa. Znanstveno ime se glasi Lynx lynx, gre pa za karpatsko podvrsto evropskega risa. Žival ima široko glavo, konicaste trikotne uhlje s čopki daljših črnih dlak na koncu, visoke, močne noge z mogočnimi šapami, ki skrivajo ostre kremplje. Rep ima kratak in na koncu črn. Kožuh je še posebej pozimi gost, z dolgimi dlakami, sicer pa rdečkasto siv in posut s temnimi pegami razen po trebuhu, kjer je bel. Odrasli risi dosežejo od 18 do 34 kilogramov teže, samice, ki so manjše, pa od 16 do 26 kilogramov. Najraje se zadržujejo v nižinskih in sredogorskih gozdovih, življenjsko območje pa sega od 10 do več desetstotih hektarov, kar je odvisno od količine razpoložljivega plena. Pri nas se ris hrani pretežno s srnjadjo, lovi pa tudi druge manjše sesalce. Seže tudi po domačih živalih in včasih upleni ovco in kakšno perjad, mrvhove in ne mara, čeprav jo v sili tudi žre. Pleni iz zasede in je pravi mojster takega načina plenjenja, pri čemer mu odlično služita oster vid in sluh. Je samotarska žival, bolj družaben postane le v času paritve od februarja do konca marca. Samica po desetih tednih brejosti skoti dva do tri mladiče, ki jih čaka od 14 do 17 let življenja, če seveda vmes ne posežejo bolezen, nesreča ali človek, saj naravnih sovražnikov ris nima. Pri nas lovci ustrelijo vsako leto le nekaj risov. V tej lovski sezoni je za odstrel predvidenih le osem živali na območju stabilne populacije, se pravi med Rogom in Slavnikom, druge pa je streljanje risa kaznivo, še posebej strogo je prepovedano na obmejnih območjih z Italijo in Avstrijo zaradi mednarodnega raziskovalnega projekta Ris. V nobenem primeru pa ni dovoljeno odstreliti risinje z mladiči.

MILAN MARKELJ

NAGRADA V NOVO VAS IN KOČEVJE

Žreb je izmed reševalcev 15. nagradne križanke izbral JOŽETA BEZIČKA iz Nove vasi pri Ptujju in MARIJO SMOLE iz Kočevja. Bezičku je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev, Smoletova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnje križanko in reševce pošljite najkasneje do 10. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 17. Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 15. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 15. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: KIJEV, JA, OZEBA, LAN, SPROTNOST, GORAN, OKLI, IVANIŠEVIČ, OZ, TEMA, ARNO, PANDA, SPEVOIGRA, JAR, MAROLT, AVT, RE, UKANJE, SKORJA, KAR, EV, TANTAL.

prgišče misli

Noč svetuje, dan oblikuje.

Slovenski pregovor

Mislím, da je pisati pesmi popolnoma in v vsakem pogledu neodgovorno.

E. FRITZ

V ženski zlahka se omaje nagon do enega moža.

F. VILLON

Čednost ni naslada sestri smrti, ena vam odvzame užitek, ki predstavlja življenje, druga vam jih pristiudi.

SULLY PRUDHOMME

Gorje nam, če se bomo odpovedali svetosti, bogastvu in zdravilni moči slovenskega duhovnega, etičnega in estetskega izročila.

M. MAHNIČ

NAGRADNA KRIŽANKA

17

SALOMONOV UGANKAR			AVTOR: JANEZ KOGOVŠEK	ORJAŠKA LADJA ZA PREVOZ NAFTE	ENOTNA SLUŽBENA OBLEKA	ČAS BREZ VOJNE	PREBIVAL- KE ATEN	KALCIJ	IRSKA REPUBLI- KANSKA ARMADA	LEGEN- DARNI AMERIŠKI GLASBENIK	DEŽELA ASIRCEV	AVTORI LIST DOLENJSKI LIST
PRISTAŠ UNITA- RIZMA			SEŠTEVA- NJE SUMIRA- NJE									PINJI
ZMEČKAN KROMPIR								MUSLIMAN- SKO MOSKO IME				
IME ČRKE F						NIKOLAJ PIRNAT			KRATICA MEDNA- RODNE BEGUNŠKE ORGANI- ZACIJE			
ROZALJA (LJUBKO- VALNO)						NOVINAR- KA DELA (LADA)			POPULAR- NA POPEVKA			
PTICA PEVKA									REKA SKOZI EJSKI STAROEG PISATELJ			
DOLENJSKI LIST	DOLENJSKI LIST	MESTO NA FLORIDI					RANOCEL- NIK					
DOLENJSKI LIST	DOLENJSKI LIST	GRŠKA FILOZ SOLA					RAZSTAV- NA DESKA					
DOLENJSKI LIST	AVTOMO- BILSKI DIRKAČ FORMULE 1					GOROVIJE V GRČLI				DEL KMEČKEGA VOZA	POJAV NA RAZBURI- KANI VODI	
DOLENJSKI LIST	UKANA PREVARA				NEKDAJ ODLIČNI SOVJETSKI HOKEJIST							
AVTOR ROMANA LUKSES (JAMES)	JANEZ MENART				SAMOZA- DOVOLJE- VANJE							
PLESKAR					ŽUPANČIČ OTON			IME PEVKA SKUPINE GUN 'N' ROSES				

KRIŽ praktični KRIŽ AŽ

Perilo

Čprav je perilo varno skrito pod obleko in ga ne vidi vsakdo, verjetno ni veliko žensk, ki jim je vseeno, kakšno perilo nosijo. V naših trgovinah je izbira prekrasnega ženskega perila velika, saj kakovostnim izdelkom poznanih slovenskih izdelovalcev konkurirajo tudi uvoženi. V tej družini častno mesto še vedno pripada bodiju, ki je osvojil ženski svet. Je vseh barv in kreacij, posebno v kombinaciji s čipko in plišem lahko nadomesti bluzo. Nedrčki so skoraj obvezno podloženi s košarico ali pa imajo vsaj ribjo kost. Nemalokrat so podaljšani. Tudi hlačke, ki so skoraj obvezno kombinirane s čipko, so višje. Žensko perilo je vseh barv, od bele in rožnate do črne, od nežno do temno modre, zelene in rdeče. Posebej modna pa je siva barva. Med materiali prevladuje mešanica bombaža z lycro, zelo veliko pa je kot rečeno tudi čipk.

Ožganine na lesu

Površinsko ožganino na lesu lahko odstranite tako kot vodni madež. Torej jo pokrijete s pivnikom, ki ga enkrat ali dvakrat polikate s toplim likalnikom. Kadar pa je poškodovan les, morate celotno površino pobrusiti in na novo obdelati. Toda včasih je dovolj že, če se lotite samo madeža, in to tako, da ožgano oblogo ostrgate z ostro britvico, nato pa jo pobrusite še s finim smirkovim papirjem. Poškodovano mesto ustrezno obdelate: kadar barvate s prozornim lakom, nanesite toliko plasti poliuretanskega prozornega laka, da je vdolbina zapolnjena. Nato pobrusite s finim steklenim papirjem ter zloščite z loščilom za kovine in mehko krpo.

Pisana lahka juha

30 dag perutninskega mesa npr. piščančje prsi, 1 1/4 litra vode, 8 dag cvetače, 8 dag korenja, 8 dag graha, 3 dag masla, 2 dag moke, 4 dag čebule, muškatni orešček, bazilika, lovrov list, sol, 1 dl kisle smetane, 1 rumenjaki in 2 jedilni žlici belega vina. Na kocke narezano meso prepražimo na maslu in sesekljani čebuli. Dodamo na kocke narezano korenje in dušimo 5 minut. Primesamo na manjše cvetke razdeljeno cvetačo, zamrznjeni grah, zelišča in solimo. Ponovno dušimo 5 minut. Pomokamo in prilijemo vode do polne količine. Zavremo, če je potrebno še solimo, dolijemo vino in primesamo mešanico kisle smetane in rumenjaka (pozor: juha med dodajanjem smetane ne sme več vreti!). Poleg ponudimo dober črn kruh in suho belo vino.

Hidrogeli iz Kočevja

Človek si že od nekdaj prizadeva, da bi se pogubni suši uspešno upiral z namakanjem polj in vrtov, torej z dodajanjem vode, ki je v suši zemlji močno primanjkuje. Zadnja leta pa je dobil še eno možnost, namreč, da s pomočjo posebnih snovi, hidrogelov, v zemlji vodo zadržuje. Hidrogeli so po svoji kemični sestavi skrilni polimeri in povsem neškodljivi za okolje, saj jih zaradi njihove izjemne sposobnosti vpijanja vlage uporabljajo za izdelovanje otroških plenec. Če hidrogel dodamo prsti, ob dežju močno nabreknejo, zadržijo v sebi velike količine vlage, povrhu pa še razrahljajo prst. V Sloveniji je hidrogel po lastni tehnologiji začel izdelovati Melamin iz Kočevja ter jih pod imenom Agrogel v praksi preizkušal predvsem v Dalmaciji. Z vojno se je stvar klavarno končala, pa je mogoče tovrstne izdelke pod imenom Fontana in Oaza kupiti v Semenarni Ljubljana v okviru tako imenovanega hobi programa.

Težave s homologacijo

V eni od prejšnjih števil smo povedali, kakšne težave čakajo tiste, ki bodo po novem uvažali rabljene avtomobile in kaj je to homologacija. Zdaj tistim, ki kljub vsemu razmišljajo o uvozu rabljenega avtomobila svetujemo, da se pri nakupu odločijo le za avtomobile, namenjene evropskemu trgu, sicer jih bo zbiranje potrdil o tem, da vozilo ustreza homologacijskim predpisom, spravilo ob živce. Ta potrdila proizvajalca v originalu ali sodno overjeno kopijo v slovenskem jeziku je namreč potrebno predložiti od Urada za standardizacijo in meroslovje republike Slovenije pooblaščenim organizacijam za izdajo izjav o ustreznosti vozila. Kako težko bo dobiti taka potrdila za nekatere bolj redke neevropske modele, si lahko predstavljamo, pa tudi izjava pooblaščenih organizacij ni zastoj, saj stane blizu 17 tisočakov.

zanimivosti iz sveta

Samozvani Odrešenik končal v ognju

52. dan obleganja kmetije blizu Waca v ameriški zvezni državi Teksas, kjer se je skrival voditelj verske sekte davidovcev David Koresh s svojimi najbolj zvestimi privrženci, je prišlo do tragičnega razpleta. Poslopja kmetije je zajel ogenj in v strahovitem požaru je zgorelo 86 ljudi, med njimi 17 otrok in tudi samozvani Odrešenik.

Dogodek je pretresel vso Ameriko, ki je vse od 28. februarja, ko se je začelo obleganje verskega gnezda, napeto spremljala dogajanje okoli kmetije Apokalipsa. To ime si je firma s svojim strahovitim koncem res prislužila. Nerazrešeno je še vprašanje, ali je tragedijo zakrivil Koresh sam ter zavestno popeljal svoje privržence v grozovit skupinski samomor v plamenih, kot so pisali množični mediji prve dneve po požaru, ali pa je prišlo do naključnega požara, kot trdijo redki preživelci. Za ameriško javnost množični samomor ne bi bil veliko presenečenje, saj ima Amerika grenke izkušnje z verskimi ločinami. Kot ocenjujejo poznavalci, je najrazličnejših kulturnih skupin in verskih ločin več kot 2500, med njimi so mnoge fanatične ali militantne, nekaj pa je tudi takih, ki so popeljale svoje privržence v smrt.

Do obleganja je prišlo, ker so se razširile govorice, da se na kmetiji dogajajo čudne stvari, med drugim naj bi samozvani Odrešenik in razglaševalec bližnjega sodnega dne zadrževal ljudi na kmetiji proti njihovi volji, jih izkoriščal in celo zlorabljal otroke. Policija je od odpadnikov ločine izvedela, da se pripravljala skupinski samomor. Piko na i pa so postavile informacije, da na farmi kopičijo velike količine nezakonito pridobljenega orožja. Tako je zvezna policija sklenila posredovati in aretirati Koresha ter osvoboditi ljudi. Toda poskus aretacije se je končal zelo slabo za policijo. Zvezni policisti in specialci, ki so sodelovali v akciji, so naleteli na ogorčen oborožen odpor: štirje policisti so obležali mrtvi, veliko pa je bilo ranjenih. Napad so ustavili in sklenili obroč okoli kmetije v upanju, da bo davidovcem kmalu pošla hrana in potrpežljivost. Toda izkazalo se je, da so se davidovci dobro pripravili na čakanje sodnega dne. Nakopičili niso le orožja, marveč tudi precejšnje zaloge hrane, imeli so izvirne pitne vode in dolgo tudi gorivo za električne generatorje, bili so skratka dobro opremljeni za dolgotrajno obleganje.

Večkrat je že kazalo, da se bo obleganje končalo in da bo voditelj Koresh popustil, vendar je vsakič požrl dano besedo, da se bo predal. Ameriške oblasti so se očitno naveličale dolgotrajnega mencanja na mestu. FBI je pripravil

skrbno izdelan načrt, ki sta ga odobrila pravosodna ministrica in predsednik Clinton, pri načrtovanju pa so sodelovali strokovnjaki vseh vrst, od policistov do psihiatrov. Sklenili so napasti kmetijo in prisiliti davidovce k predaji. Napad se je začel prejšnji torek, 20. aprila,

ob zori. Poslopjem kmetije se je približal tank s posebno napravo, s katero je v steno osrednjega poslopja naredil več lukenj, skozi katere so spustili solzilni plin, da bi omehčali uporne branitelje. Kot zagotavljajo odgovorni, v solzilu ni bilo nobenih škodljivih strupov ali vnetljivih snovi. Davidovci so streljali, vendar policisti niso odgovorili z orožjem. Čez kako uro je tank naskočil še ostala poslopja s podiralno napravo, nekakšnim ovnom. Sledil je predah, s kmetije pa ni prišel nihče. Sredi dneva se je nenadoma s treh koncev začel valiti dim, kmalu nato je vsa poslopja zajel ogenj, ki se je silovito razvijal in v eni uri spremenil kmetijo v pogorišče. Požar je povsem presenetil oblegovalce, saj nanj niso bili pripravljeni in niso imeli s seboj gasilskih avtomobilov, tako tudi niso mogli posredovati. Sredi popoldneva je požar povsem pojenjal in

policisti so z gasilci preiskali pogorišče ter pregledali podzemne rove, ki so jih davidovci med obleganjem skopali, vendar so našli bore malo. Rešilo se je le troje ljudi, vsi ostali so zgoreli. Vse kaže, da so davidovci sami zanetili požar in storili grozovit skupinski samomor. Mnoge stvari kažejo na to: 37-letni Derek Lovelock, ki je eden od redkih, ki so preživelji, pa zatrjuje, da ni šlo za samomor. "Nikoli nismo pomislili na kaj takega!" je izjavil in povedal, da je požar nastal, ko so kerozinske svetilke popadale na tla zaradi udarcev tankovskega ovna v poslopje. Svetilke so uporabljali za razsvetljavo, potem ko so jim izključili električno energijo.

MILAN MARKELJ

zdravnikov kotiček

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Alkohol

Alkoholizem uničuje tudi družino. V začetku alkoholiku še uspeva v družbi ohraniti fasado urejenega človeka, medtem ko se v družini že kažejo številne razpoke. Vsi družinski člani so namreč prikrašani za zadovoljevanje svojih psihosocialnih potreb. Alkoholik v svoji družinski vlogi povsem odpove. Kasneje se družina zaradi alkohola osami in zapre vase. Začne izgubljati prijatelje. Družinske člane postaja sram zaradi problema pitja. Družina se razkrajaja. Člane partner postane odločen in vzame vajeti v svoje roke. Alkoholika začno prezirati in ga izključijo iz družinskega življenja. Družina beži od problema. Partner se ponavadi v tem obdobju ločuje. Alkoholik poskuša vse, da bi preprečil svojo osamitev. Dobro namreč ve, da problema svojega alkoholizma ne bo zmožel, če ga bo zapustila družina. Poskuša vse, da bi preprečil osamitev. To poskuša doseči z grožnjami, nasiljem in včasih z muko abstinira. V tem obdobju se včasih odloči tudi za zdravljenje.

Med alkoholnimi psihozami je najpogostejši alkoholni bledež (delirium tremens). Ponavadi je posledica nenadne popolne odtegnitve alkohola. Delirij napovedujejo včasih že nekaj dni prej različni znaki: bojazni, tesnoba, pojačano tresenje, posamezne zaznavne motnje - zlasti zvečer. Bolnik je zmeden, časovno, krajevno in situacijsko neorientiran, nemiren. Pojavijo se halucinacije (številne drobne živali v gibanju, niti, pajčevina). Za delirantnega bolnika je značilen zaposlitveni nemir. Takšen bolnik se v postelji vede, kot bi opravljal svojo službo, za predmete pa uporablja blazino, odejo, ruhe. Ves se trese, ima drhtečo izgovorjavo, poti se in ima zvišano telesno temperaturo, pospešena sta dihanje in srčni utrip.

Delirij traja navadno dva do pet dni, včasih se ob terapiji znaki poležejo že v nekaj urah ali enem dnevu. Ko znaki minejo, bolnik

zaspi in se po več urah zbudi orientiran.

Smrtnih primerov delirantov pri nas praktično ne poznamo. Seveda bolnik ne sme biti nikoli sam! Potreben je intenzivne terapije. Izredno pomembno je, da bolnika umirimo.

Razen delirija pride pri kroničnem alkoholiku pogosto do različnih prisluhov. Bolnik sliši nerazločne šume, očitke, zasmehovanja, zmerjanja, grožnje. Bolnik je prestrašen, beži ali pa se zapira v sobo. Lahko postane agresiven ali pa poskuša narediti samomor. Prisluihi trajajo nekaj dni do nekaj mesecev, lahko pa postanejo trajno obolenje.

Pogosto psihično obolenje alkoholika je tudi alkoholna ljubosumnost, ki se stopnjuje do bolezenske ljubosumnosti. Bolnik, čigar spolna moč upada, krivi za to svojo ženo. Očita ji, da ga vara, ter sumiči vse moške v svoji okolici. Pogosto ga je strah, da se ga hočejo žena in njeni ljubimci znebiti. Njegova ljubosumnost je bolezenska in je zato nedovzeta za kakršnekoli dokaze in argumente.

Pomembna in pogosta komplikacija alkoholizma je alkoholna epilepsija (božjast). Ponavadi je posledica možganskih okvar, ki so nastale zaradi dolgotrajnega in prekomernega pitja alkohola. Pitje alkohola tudi stopnjuje božjaste napade. Če niso nastopile nepopravljive posledice, z abstinenco napadi božjasti ponavadi prenehajo.

Spremembe v duševnosti in telesnem zdravju povzročajo škodo tudi pri poklicnem delu. Pri nas je povprečna delovna nesposobnost pri registriranih alkoholikih dva meseca na leto. Tako se zmanjšuje zaslužek prizadetega, ekonomske razmere so vse slabše, kar pa je zopet razlog za iskanje tolažbe v pijači. Kadar gre za družinskega očeta ali mater, je prizadeta vsa družina, saj ni dovolj sredstev niti za osnovne življenjske potrebe. Trpi prehrana otrok, njihova vzgoja se zanemarija, prepri so na dnevnem redu. Starši niso več zgled, kako naj se razumno živi in kakšno naj bo družbeno koristno življenje. Prav nasprotno! Otroci alkoholikov prej zaidejo na kriva življenjska pota, v prostitucijo ali kriminal.

(Se nadaljuje)

MAXIMILIANVS

Duma facta in Brabantia. Struxit Carmathie Carmole Lymbi Ferreris in Kyburg. Namurci & Dufburgie Marchi arbitrii libertatis voluntatis in peccatu & mortis poenarationem & ammirationis infort cordis indefectibile existit vt homo quilibet hanc beneficentia diuinam in veritate Angeloy Imperatrice matrem dei clarissimi celsit ac illos qui propriu sanguinem pro curia potoperit fruidus felicitate affertit potuerit ceterosq electos pro diuin cultus augmento nra & Progenitoru ac pidi nri Rudolphi werd Aquilegen diocece extorere per eos edenda & statuenda Offitium diurnu & nocti aut festo prout occurret per ipsos Canonicos & a Se Lectioes & Processiones cu ceteris ecclesiasticis Ceri ecclesiasticas disciplinas a bonos mores obseruare & statuta predicti Prepositus Decanus & Canonici coberit vobis & hereditibus ac Successorib nris Duct ad Prepositu & Decanu bro tempe existentes ac Canis & Prebendas predictas sic presentatay necno mshuere consuevit pertineant. Quia etia Euangelio & Canonice ecclias Parochiales sic Cantam

500-LETNICA KAPITLJA - Novomeški Kolegiatni kapitelj je minuli torek slavil častljivo obletnico, pol tisočletja od svoje ustanovitve. Ustanovno listino je izdal Friderik III. 27. aprila 1493. Kasneje sta ustanovitev potrdila še Friderikov sin Maksimilijan in papež Aleksander VI. Ohranjena je kasnejša listina, imenovana Maksimilijana. Gre za dokument iz leta 1509. leta (na sliki). Na to listino se je Kapitelj v naslednjih stoletjih najpogosteje pravno skliceval.

Iz Trdinovih zapiskov

Posledice misijona v Trebnjem - Ljudje ne hoteli jokati, začeli še le ko jih je jel opominjati na to: kaj vam nič žal ni? etc. Tuli zjad močno, ali potem šli v krčme in so objemali se in pijančevali etc. Tisto leto rodilo se več nezakonskih ko zakonskih otrok. Kaplan ljudi strašno zmerjal: Kaj to je izdal misijon? etc. Dedi niso jokali brez nič v Trebnjem.

Dolenke mehkužne proti Gorenkam, še po letu se prehlade. Ko pero -Gorenke pa po zimi boste tolčejo perilo si po nogah o naj hujem mrazu in snegu.

Tuji cigani, ki znajo mnogo jezikov, bivši i na Španskem in Turškem prišli na 7 vozeh - 7 šotorov pri Krki. Denami - iskali dela -kovaškega in kotlarskega. Baba prerokovala ljudem - v 3 dneh zaslužila 25 for. Tudi gosposki dali si vedeževati. Dedi imeli debele srebrne gumbе, palilo s srebrno bunko - ne raztrgan nobeden. Hteli 600 f. v zalog, da ne bodo nič kralji, vročiti županu.

Nesramnost - Vojaki na cesti od Sempetra do N. mesta razbijali in skrutili vsakojako podobe matere božje.

Zdaj po celem svetu - Pred 40 leti je še veliko bilo, silno dolg in nevaren pot, če je človek iz Mirmе v N. mesto šel. V službo tje iti, je vse odsvetovalo. Zdaj pa dirjajo v Trst, Gradec in po celem svetu.

Nesnažni mnogi Dolenci, po 3 tedne ne obleke s sebe, le v nedeljo se umivajo.

UA & A ZGODBA

Marija Nemanič:

Izgnani duhovniki

Nič, kar je človek doživel, ni pozabljeno; kakor bi privrel studenček iz skalne pečine, se nenadoma prebudi preteklost v reki spominov.

Leto 1941 je bilo strašno. Okupatorji so izgnali tudi duhovnike iz Šentvida pri Ljubljani. Najprej se je prikazal na naših vratih materin bratranec Martin Štular. Žalostno nam je pripovedoval, da je pregnan in ne ve, kam naj gre. Pozneje je bil nameščen na Uršnih selih blizu Kočevskega Roga in tam skrbel za vernike. Tudi fantje iz partizanov so se radi zatekali k njemu. Marsikaterega je tudi nahranil. On je blagoslovil skupni grob prvih partizanov na Gornjih Lazih kmalu zatem, ko so fašistični ubijalci odšli s pokopališča. Celu vojno je skrbel za tamkajšnje vernike in verne partizane, ki mu niso delali nobenih težav, ker ni služil okupatorju kot izdajalec.

Kmalu za njim je prišel k nam še en duhovnik, ki smo mu rekli gospod Štefe. Povedal je, da nima nikjer prostora in da se je odločil, da bo skrbel za vernike, ki bi radi hodili k sv. maši, pa ne morejo, ker so mesta zastražena in ograjena z bodečo žico. Dobri duhovnik! Naj mu ljubi Bog bogato povme vso njegovo skrb in delo za nas. Vsa vojna leta je bil med nami. Vse, ki so bili rojeni v tistih težkih dneh, je krstil, kar jih je umrlo, je pokopal, in poročil tiste, ki so se odločili tako. Tudi mi smo mu nudili, kar smo zmogli. Mnogokrat je prespal pri nas, če je imel v načrtu mašo na Lovkovi. Sicer pa je največkrat maševal na Krvavčem Vrhu.

Približal se je božič in gospod Štefe je povedal, da bo spovedoval na Krvavčem Vrhu. "Pridite k spovedi, ker bodo kmalu božični prazniki in jih je lepo dočakati brez grehov v srcu," je dejal.

Na dan spovedi je bil zelo mrzel zimski dan. Tašca me je priganjala: "Hitro, hitro se obleciva, ker bo mnogo ljudi! Mogoče mu ne bo uspelo vseh izpovedati. Saj veš, v Metliko si nihče ne upa, pa četudi bi ušel sovražnikovim stražam. Pravijo nam, da smo komunisti." Hiteli sva do cerkve. Komaj sva odprli vrata, toliko ljudi je bilo že v cerkvi. Zrinili sva se noter. Bilo je strupeno mrzlo. Stali sva v dolgi vrsti in čakali, da prideva na vrsto za spoved. Ko sva bili že skoraj pred spovednico, je prišel iz spovednice gospod Štefe. Mencal si je premirle prste na rokah in znil: "Ja, kaj pa je zdaj to? Kako naj pa spovem toliko ljudi? Zmrznil bom v spovednici. Kaj bi ne bilo mnogo bolje, če bi vi, dragi verniki, greha ne delali? Ne delajte greha, pa vam ne bo treba k spovedi!" Grel si je roke z mencanjem in odkorakal v zakristijo. Verniki pa smo doma čakali, da nas bo gospod Štefe ponovno povabil k spovedi.

Spominim se tudi naših prvih sestankov, ki so jih vodili pokojni Edvard Kocbek, Metod Mikuž in prvi aktivisti iz okolice. Na naši krušni peči je gospod Štefe molil brevir, pri mizi pa smo imeli sestanke. Spominjam se Kocbekovih besed: "Vera tu ne igra nobene vloge. Naše geslo je: Iženimo skupnega sovražnika!"

Anja:

Bolečina

Temna noč. V daljavi se oglašala zamolklo gmenje. Le včasih svetel blisk razpara nebo. Sama sem. Nikogar ni, ki bi mi lahko povedala, kaj čutim. Solza mi počasi drsi po licu. Pogled se mi potaplja v temo. Sreča? Ljubezen? Teh lepih, preprostitih besed zame ni več. Srce se mi para od bolečine. Zakaj? Le zakaj je toliko trpljenja? Vem, da si z mano. V mojih mislih si in še vedno te ljubim. In vendar sva ločena za vedno. Nikoli več se ne bom zagledala v tvoje globoke sinje oči, nikoli več prejela tvojega vročega poljuba. Tvoji mehki, črni lasje, nežne ustnice, vse mi je ostalo v nepozabnem spominu. Ne bo se, nikoli, prav nikoli te ne bom pozabila! Ampak zakaj si odšel?

Smrt. Ta grozna, moreča beseda. V glavi mi bolj in bolj odmeva tvoj glas: "Ljubim te! Tvoj bom do konca življenja." In res si bil moj, prav do konca...

Potem te naenkrat ni bilo več. Kruto resnico sem razumela šele, ko sem stala ob sveže izkopanem grobu. Rože, sveče, vse polno ljudi... Klečala sem ob grobu in topo zrla predse. Hotela sem biti blizu tebe.

Zdrznem se, kajti tik ob meni krčevito odjekne ptičji krik. Smrt? Ne, ne bojim se umreti. Življenje brez tebe je brez cilja. Vem, da za vsako, še tako temno nočjo spet vziđe sonce. Spet bo lepo, pomladno jutro. A tebe ne bo. Nikoli več.

KNJIŽNA POLICA

Ljubezen in noži

Vinko Möderndorfer, po poklicu gledališčnik, po notranjem ključu pa pesnik in prozaist, je pri založniku Mihelaču izdal novo knjigo, pesniško zbirko MALE NOČNE LJU-

BAVNE PESMI. Naslov objublja zbirko ljubezenske lirike, pesmi o ljubezni do ženske in o ljubljenu, daje pa mnogo več kot samo to. Čisto erotičen je pravzaprav le prvi razdelek, v katerem se ljubezensko čustvo zjedri v strasten spoj in zanos dveh teles in duš. Opoj pa je kratek, traja le nekaj delčkov noči, z otekanjem se začenjata oglašati neutišljiva strah in dvom. Vse postane ranljivo, celo misel in posamezni trenutki, in treba je biti zelo obziren do vsega, sicer se lahko zgodi, da tudi doživetje samo občutiš kot izgubo.

In zoper to ni zdravila, tudi "s pesmijo ničesar ne spremeniš". Čas ljubljenja je tudi čas klavcev, svinca, dolgih nožev, besed, ki so smrtna rezila. Čudno krvosladije je obsedel svet, to je življenje, celo pri ljubimcih, ki se koljejo z besedami, in kri, ki odteka, je kot namaz za na kruh, kot preliv za posledek. "S pesmijo ničesar ne spremeniš," pravi pesnik, tako pač je, ker so časi takšni. Časi klavcev. Besede, ki jih poznajo ti časi, niso za v pesem, namenjene ljubljeno osebi. Ali naj pesnik zato umolkne? Strah pred trenutki, ko izzveneva ljubljenje in se čas vse bolj preveča v čas klavcev, je tako velik, pesnik tako občutljiv in ranljiv, da se v nekakšni samooobrambi poskuša tem časom, ki so časi smrti, zoperstaviti z rotivami, poiskati in izreči pravo pesniško besedo, torej besedo, ki ne bo beseda rezilo. Upa, da bo takšno besedo tudi našel, čeprav se zaveda, da bo takrat popolnoma sam, "sam z iztegnjenim jezikom". Za zdaj se lahko zadovolji le z ne kaj prida spodbudnim epilogom, češ "Vse se mi je zmešalo.../ Ne verjamem, da boš kdaj pesem./ da te bo kdaj kdo v starih knjigah/ listal."

IVAN ZORAN

Drama je biti otrok

V zbirki Naravno učenje, ki jo izdaja založba Tangram, je izšlo znamenito delo švicarske psihoanalitičarke Alice Miller DRAMA JE BITI OTROK. Avtorica je raziskovala predvsem odnose med starši in otroki, na osnovi svoje bogate prakse in spoznanj pa je napisala

la vrsto knjig, ki govorijo o vzrokih in posledicah zlorabe trpinčenja otrok, ter z njimi zaslovela po vsem svetu. Njena najbolj znana, najpogosteje citirana in najpogosteje natisnjena knjiga (v Nemčiji so jo izdali že trinajstkrat) je prav omenjena, ki smo jo kot prvo njeno dobili v slovenskem prevodu, za katerega je poskrbela Breda Pugej-Otrin. Ker se Millerjeva z njo prvič predstavlja slovenskim bralcem, jo je založba opremila z obsežnim in izčrpnim spremnim esejem dr. Mirana Možine in dr. Bernarda Stritih, ki bralca seznanjata z njeni osnovnimi spoznanji in analizo otroštva ter pojasnita narcizem oziroma narcistično motnjo kot osrednji psihoanalitični pojem, s katerim je zaobjeta problematika lažnega jaza in pravega samega sebe.

Avtorica namreč govori o nadarjenem, ubogljivem in pridnem otroku zahodne kulture, ki doživlja pravo dramo na poti samouresničevanja in osebnostne rasti zaradi hudih ovir, ki jih doživlja v otroštvu in ga lahko zaznamujejo za vse življenje. Otrok hoče biti ljubljen in sprejet, zato razvije lažni jaz, zgradi fasado, s katero lahko izzove priznanje staršev in okolja, ki vidijo v lažnem jazu otrokov pravi jaz. Kaže se kot priden, ubogljiv, prijeten, ljubezniv, da bi bil z ljubeznijo sprejet, a to ima le malo opraviti z ljubeznijo, temveč gre bolj za strah, da bi ga ne sprejeli, če bi se pokazal takšen, kot je: včasih tudi težaven, neubogljiv itd. Kot odrasel ima potem občutek, da ima notranjega sebe, ki ga ne more uresničiti, medtem ko tisto podobo sebe, ki jo kaže navzven, doživlja kot lažno. Avtorica nam tako odpira nove zanimive poglede na otroštvo.

MILAN MARKELJ

telegrami

- ČZP Enotnost je izdala najnovejši roman Petra Božiča ZDAJ, KO JE NOVA OBLAST.
- Založba Ganeš je izdala prevod knjige Roberta Johnsona PSIHOLGIJA ROMANTIČNE LJUBEZNI.
- Pri Didacti so izdali knjigo Bineta Mlača VELIKI PIONIRJI ALPINIZMA.
- Manca Košir je pri založbi Mihelač izdala knjigo MOŠKI IN ŽENSKES pogovori iz istoimenskih televizijskih oddaj.
- Roman Draga Jančarja POSMEHLJIVO POŽELENIJE je izšel pri založbi Wieser.

Ko sem naslednji dan prišla v šolo, so me vsi sošolci pozdravili: "Bonjour, Lidija, mijav, mijav." Res lepi občutki. Tamo smo tudi Slovenci dokazali, da se znamo poveseliti, zabavati in sprostiti.

Tudi ostali narodi so imeli zanimiv program. Seveda moram omeniti Špance, ki so bili enkratni s svojim plesom flamencom, pa Italijane, Nemce, Poljake, Afričane, ki so nas najbolj navdušili. Dva moška sta igrala na bobne, nekaj sester pa je v afriških oblačilih plesalo na njihovo glasbo. Kako so se razživele, prav videlo se je, da uživajo v plesu. Kar presenečen si, koliko različne glasbe je na svetu in kako je v bistvu vsaka po svojo lepa, vsaka je del neke kulture in tradicije.

Za Francoze ure ni pomembna

Francozi so pravo nasprotje Nemcev ali Avstrijcev, kar se točnosti tiče. Ampak preden to spoznaš, se načakaš in načakaš. Začelo se je s prvim kulturnim večerom, ki naj bi bil ob 20.30. Slovenci smo prišli točno, ostalih pa ni bilo. Zbali smo se že, da naše ure niso točne ali da smo zgrešili stavbo, a ni bilo nič od tega. Šele čez pol ure so začeli prihajati ostali, program pa se je začel še kasneje, brez kakršnih koli pojasnil ali opravičil. Podobno je bilo tudi na drugem kulturnem večeru, le da smo se tudi Slovenci malo prilagodili in prišli pol ure kasneje, a še vedno prezgodaj. Pričakovala pa sem, da bo vsaj sprejem v mestni hiši točen, saj bi nas moral pozdraviti celo pariški župan. Zaradi enourne zamude se ni nihče razburjal, potem pa župana sploh ni bilo, ampak le njegov namestnik.

So nas pa razveselili: po slovesnosti so nas pogostili s sladicami, pecivom in šampanjec je

Lidija Murn

4

Pariz v enem mesecu

tekel v potokih. Kdo bi se potem še jezil zaradi netočnosti?

Bogastvo in revščina

Kot v vseh velikih mestih tudi v Parizu obstajata dve skrajnosti: bogataši na eni strani in na drugi ostali, ki nimajo niti osnovnih stvari. Ko sva šli z Angelo prvič nakupovat v Creteil (to je velik trgovski center v jugovzhodnem delu Pariza), sem bila šokirana. Trgovina velika, da se izgubiš v nji, naprodaj vse, od oblek, čevljev, hrane do pijač, knjig in kaset. Zame je bilo vsega preveč in sem se zelo težko odločila za kakšno stvar. Po končanem nakupovanju sem bila kar utrujena. Najbolj pa sem bila presenečena na oddelku za hrano, kjer sem opazila, da so si ljudje za konec tedna nakupili toliko kot pri nas za cel mesec. Po trgovini so hodili z gromozanskimi vozčki, in dokler ti niso bili zvrhano polni, se sploh niso približali blagajni. Skrbelo me je, kako bodo vse to plačali in še bolj, kdo bo vse to pojedel, njih pa ne. Težav nimajo ne pri prvem, ne pri drugem.

Drugo stran, revščino, pa spoznaš takoj, ko se z metrom vračaš z nakupa. Vedno pride kdo na vagon, pove svojo žalostno zgodbo in nato z iztegnjeno roko hodi od enega potnika do drugega in čaka na frank ali pa še manj. To so najrazličnejši ljudje: stari, mladi, bolni, zdravi, beli, črni. Veliko je glasbenikov, ki najprej zaigrajo nekaj skladb in nato prosijo. Podobno se dogaja na vseh postajah metroja in na ulicah

v mestu. Nikoli ne bom pozabila mlajšega moškega, ki sem ga ves mesec srečevala na istem mestu. Vsak dan je sedel pred neko izložbo in ves čas gledal v tla. Oblečen je bil le v hlače, po zgornjem delu telesa pa je bil zelo opečen. Zraven je imel postavljen velik list, kjer je bila napisana njegova tragična zgodba, in majhna skodelica za denar. Vsakokrat, ko sem šla mimo, sem se zdrznila, nekajkrat sem mu dala frank ali dva, več mu nisem mogla pomagati. Opazovala sem ljudi, ki so šli mimo: nekateri ga niso niti opazili (ne vem, kako jim je to uspelo), drugi so mu vrgli kakšen drobiž. Groza!

Greš naprej po ulici in zagledaš na tleh mlado, lepo dekle, ki te vprašujoče gleda. V rokah ima tablo z napisom: "Jai faim". (Lačna sem). In to se dogaja kar naprej. Začneš se spraševati, zakaj je tako, ali je res tako težko dobiti delo, ali nočejo delati in podobno. Če samo pomislim, kako težko in ponižujoče mora biti stati na ulici in gnjaviti ljudi za denar! Res, že zelo slabo ti mora iti, da izbereš to možnost. Ampak kot je videti, nekaterim drugega ne preostane.

Mesec dni premalo za Pariz

Zanimivosti je v Parizu toliko, da je nemogoče vse videti. Seveda ne moreš iti iz Pariza, ne da bi bil prej na Eifflovm stolpu, ki je z anteno vred visok kar 320 metrov in s katerega je prelep pogled na vse mesto. Zanimivo je tudi na Montparnassu ali na vrhu Samaritaina.

Pariz je bogat z muzeji, najslavnejši in največji v Evropi je seveda Louvre, kjer prebiva znamenita Mona Lisa, znani pa so še Muzej o človeku, Muzej orožja, Rhodinov muzej. Tu so tudi čudovite cerkve; najbolj znana in največja pariška cerkev je Notre Dame, ki je zgrajena v gotskem stilu, pa bazilika Sacre-Coeur v romansko-bizantinskem stilu, ki mi je bila od vseh najbolj všeč. V Parizu je zelo veliko tudi parkov, zelo poznan je Luksemburški iz prve polovice 17. stol., pa mostov (najstarejši je Novi most iz druge polovice 16. stol.), pokopališč (največje je Pere Lachaisovo iz začetka 19. stol., na katerem je pokopano veliko znanih umetnikov: Frederic Chopin, Honore de Balzac, Edith Piaf, Jean Baptiste Moliere, Jim Morrison).

Zelo zanimiva je tudi ulica Pigale, kjer je predvsem za ženske nevarno hoditi sam, pa Montmartre, kjer je polno slikarjev, ki te mimogrede "vržejo na platno" (seveda ne zastonj). Pariz je res čudovit. Malce sem ga spoznala, ostalo pa je še veliko stvari, ki bi si jih rada ogledala. To pomeni, da v Parizu gotovo nisem bila zadnjič. Če boste imeli kdaj kakšno priložnost za obisk Pariza, nikar je ne zamudite!

K o n e c

Prihodnjič nov podlistek

Ivanka Mestnik
IZ ZGODOVINE ŠOLE
IN KRAJA LAZE

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 29. IV.

SLOVENIJA 1
8.35 - 23.10 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 POMLADNE POČITNICE
9.00 PRAVLJICE IZ MAVRICE
9.15 RISANKA
9.25 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.20 SKRIVNOSTNI OTOK, 4/6
11.15 FILM TEDNA: KO OŽIVI GOZD, ponovitev španskega filma
13.00 POROČILA
13.45 FILMSKO POPOLDNE
V ŠPORTNEM DUHU, ponovitev amer. naniz., 4/15
TASSILO, PRIMER ZASE, ponovitev nemške naniz., 6/6
MORALA BI UMRETI, amer. film
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.50 PARI, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.40 ISKANJE SALOME, švicarska nadalj., 6/6
21.30 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA

SLOVENIJA 2
10.30 - 1.00 Teletekst
10.45 Video strani - 10.55 Tedenski izbor: Sanjska potovanja (8/12); 11.05 Športna sredi - 13.00 Poročila - 16.25 Oči kritike (ponovitev) - 17.25 Svet poročila (ponovitev) - 18.00 Videošpon - 18.45 Že veste? - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Povečava: O filmu Blade runner; 21.05 Blade runner (amer. film) - 23.05 Sova: On in ona (amer. naniz., 7/13); Psihatri (angl. nadalj., 1/7)

PETEK, 30. IV.

SLOVENIJA 1
8.55 - 1.50 TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 POMLADNE POČITNICE
9.20 PRAVLJICE IZ MAVRICE
9.35 RISANKA
9.45 BATMAN
10.10 RISANKA
10.20 SKRIVNOSTNI OTOK, 5/6
11.15 TEDENSKI IZBOR
VIDEOŠPON
12.00 POVEČAVA
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
15.05 FILMSKO POPOLDNE
15.05 ON IN ONA, ponovitev amer. naniz., 7/13
15.30 PSIHATRI, ponovitev angl. nadalj., 1/7
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
17.15 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, angl. nadalj., 8/26
17.40 OSCAR JUNIOR
17.50 RISANKA
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.50 PARI, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.30 EKSPRES V SUGAR LAND, amer. film
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 VEČERNI GOST
23.40 SP V HOKEJU, polfinale

SLOVENIJA 2
10.35 - 1.35 Teletekst
11.00 Tedenski izbor: Že veste?; 11.35 Gospodarska oddaja: R & R; 12.05 Iskanje Salome (švicarska nadalj., 6/6) - 13.00 Poročila - 17.30 Osmi dan (ponovitev) - 18.20 Mostovi - 18.50 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Studio City - 22.15 Sova: Popolna tuja (amer. naniz., 27/28); Psihatri (angl. nadalj., 2/7); Ljudje in mačke (amer. film)

SOBOTA, 1. V.

SLOVENIJA 1
8.15 - 1.15 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 TEDENSKI IZBOR:
8.40 RADOVEDNI TAČEK
8.55 TUDI TO JE AMERIKA, 3. oddaja
9.15 MOŽ, KI JE SADIJ DREVEŠA, kanadski film
9.45 PET PRIJATELJEV, 5/13
10.10 RUMENKO NA KITAJSKEM, amer. film
11.10 SKRIVNOSTNI OTOK, zadnji del angl. nadalj.
12.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.45 VEČERNI GOST
15.15 EKSPRES V SUGAR LANDU, ponovitev amer. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 BEVERLY HILLS, 90210, ponovitev amer. naniz., 17/22
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 x 3
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP

20.30 EUROSONG 93 - PREDSTAVITEV TEKMOVALNIH SKLADB, 1. del
21.30 POGLEJ IN ZADENI
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.20 SOBOTNA NOČ:
ŠTIRJE LETNI ČASI, amer. film

SLOVENIJA 2
10.15 - 1.00 Teletekst
10.30 Video strani - 10.50 Človek in glasba (1. oddaja) - 11.45 Sova (ponovitev) - 13.10 Ciklus filmov F. Čapa: Ne čakaj na maj (slov. film) - 14.50 Športna sobota - 18.45 Divji svet živali (angl. poljudnoznan. serija, 2/25) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Pavel Mihelčič: Vrnitev v Belo krajino (glasbena oddaja) - 20.30 Nataša Majer s simfoniki RTV Slovenija - 21.00 Svet odkritij (amer. poljudnoznan. serija, 5/11) - 21.50 Glavni osumljenec II (angl. nadalj., 3/4) - 22.50 Sobotna noč: Video noč; Slovenski R & R cirkus

NEDELJA, 2. V.

SLOVENIJA 1
8.45 - 23.55 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.15 OTROŠKI PROGRAM
9.15 ŽIV ŽAV, ponovitev
10.00 RUMENKO NA KITAJSKEM, amer. film
11.00 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 8/26
12.00 19. MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL
12.30 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBEL MIRA KLINCA
13.00 POROČILA
13.05 DROBTINICA, 1. del danskega filma
16.05 OGNJENO DREVJE THIKE, angl. nadalj., 1/7
17.00 DNEVNIK 1
17.10 MARATON, amer. film
18.45 SREČNI METULJ
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 POTOVANJA Z DR. MILOSLAVOM STINGLOM, nemška dok. serija 3/12
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA
AMERIŠKA BURLESKA, 8/29
PSIHATRI, angl. naniz., 3/7

SLOVENIJA 2
9.45 - 23.10 Teletekst
10.00 Video strani - 10.20 Tedenski izbor: Vrnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 4/10); Eurosong 93; Pogled in zadeni - 13.05 Športna nedelja - 19.18 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Ognjena lisica (amer. film) - 22.15 Športni pregled

PONEDELJEK, 3. V.
SLOVENIJA 1
10.15 - 0.15 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.15 TEDENSKI IZBOR
11.15 DIVJI SVET ŽIVALI, 2/25
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE
12.10 SVET ODKRITIJI, 5/11
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 NOVOSTI ZALOŽB
13.25 OSMI DAN
15.25 CLARISSA, angl. nadalj., 2/4
16.20 SVET POROČA, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.10 KLUB KLOBUK
18.45 16 ČRK, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.50 FILM TEDNA
DRAGA EMA, LJUBA BOBE, madž. film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
V ŠPORTNEM DUHU, amer. naniz., 5/15
PSIHATRI, angl. nadalj., 6/7

SLOVENIJA 2
13.45 - 22.30 Teletekst
14.00 Video strani - 15.20 Magija + moda (ponovitev) - 16.10 Omizje (ponovitev) - 17.25 Sova (ponovitev): Alo, alo (9/18); Psihatri (5/7) - 18.45 Analitična mehanika (amer. izobraž. serija, 13/52) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sredi - 22.30 Akcent

GLASBA JE ŽIVLJENJE

V sobotni oddaji Glasba je življenje smo poravnali naš dolg in komisija je imela zelo teško delo, ko se je morala odločiti za zmagovalca v akciji "Telefonsko petje". Med pevci, ki so nam zapeli po telefonu, je bilo precej imenitnih, komisija pa je najbolj prepričan pevec iz "Trebnejca", ki je posnel Elvise Presleyja. Žal nam ni pustil naslova, tako da mu nismo mogli dostaviti Petrolovecga glasbenega stolpa, zato prosimo bralce Dolenjskega lista, naj nam pomagajo pri iskanju nagajenca. Njegov naslov sporočite na Studio D s pripisom: Za oddajo Glasba je življenje.

Na glasbenem klepetu nas bo v tej oddaji obiskal minister za šolstvo, vzgojo in šport dr. Slavko Gaber. Na vprašanje, zakaj imajo učenci raje zabavno glasbo kot resno, je minister odgovoril: "Klasična glasba zahteva določen način razmišljanja, mi pa živimo prehitro. Za vsako vrsto glasbe, ko preneha biti zgolj kulisa, potrebujemo dosti napora, vedenja. Ko je ta napor treba vložiti, je potrebno vsaj dvojce: na eni strani učitelj, ki mora veliko vedeti, pomemben pa je tudi duh časa."

Ker smo ravno pred začetkom najlepšega pomladnega meseca, ki je posvečen ljubezni, še ena iz realno-revolucionarne ljubezenske poezije izpod peresa Toneta Fornezija-Tofa:

Marjetka naša je kot simbol, kmetijstva našega ponos.
Ima veliko obdelovalno površino in velik hektarski donos.

Uživajte v pomladi, maju in ljubezni.
Vaša Simona H20

Našli skoraj kilogram heroina

Policisti in kriminalisti UNZ Krško so konec prejšnjega tedna pri Albinu B. in Tereziji B. iz Križ pri Koprivnici našli 912 gramov heroina - Organiziran kriminal

KRŠKO - Policisti in kriminalisti UNZ Krško so konec prejšnjega tedna izvedli širšo akcijo z namenom, da preprečijo prekupevanje z mamil. Na policiji so že dalj časa zbirali podatke, po vsej verjetnosti pa so prisluhnili tudi krškim govornicam.

Že dlje časa se je namreč po Krškem govorilo, da so narkomanija širi tudi v njihovem mestu. Celo delegati krške skupščine so začeli opozarjati na problem zasvojenosti. V njihovi srednji šoli menda travo kadijo skorajda javno v šolskih straniščih, do trave, kot pravijo učenci, pa tako in tako ni težko priti. Eden od poslancev je predlagal, naj bi se vsi skupaj zavzeli za boj proti novodobnemu zlu, da se ne bi ponovilo to, kar se je zgodilo v občini Koper, kjer so letos umrle že štiri osebe zaradi prevelike doze heroina.

Preiskovalni sodnik iz Novega mesta je na podlagi zbranih podatkov konec prejšnjega tedna odredil na območju Krškega več hišnih preiskav. Policisti in kriminalisti so

obiskali tudi 27-letnega Albina B. in 50-letno Terezijo B. v Križah pri Koprivnici. Našli in zasegeli so 912 gramov heroina, pištolo in 101 naboj zanjo, tri detonatorje in dve elektronski tehnici, ki sta bili očitno namenjeni za odtehtavanje mamil, ki ga potem prekupevalci na drobno prodajajo na terenu. Pri hišnih preiskavah so policisti in kriminalisti našli pri nekaterih ljudeh še manjše količine mamil. Zoper Albina in Terezijo so napisali kazensko ovadbo in ju odpeljali k preiskovalnemu sodniku, ki je zanju določil pripor.

Kriminalisti krške UNZ, ki se ukvarjajo s tihotapljenjem in razpečevanjem mamil, menijo, da niti policija niti šola ne moreta opraviti tistega, kar lahko pri prepečevanju

IZSILJEVAL JE PREDNOST

NOVA VAS - 13. aprila ob 10.05 so brežiški policisti obravnavali prometno nezgodo, ki se je zgodila v križišču v Novi vasi zaradi izsiljevanja prednosti voznika R4 22-letnega Jožeta H. iz Vrha pri Pahi, ki se je pripeljal iz smeri Velike Doline in v križišču izsilil prednost vozniku avta Zastava 750, ki ga je vozil 26-letni Damjan T. iz Velike Doline pri Brežicah. Damjan se je peljal iz smeri Nove vasi po prednostni cesti. Zaradi izsiljevanja voznika Jožeta H. je prišlo do trčenja, pri čemer se je Damjan T. huje telesno poškodoval. Na obeh vozilih je za okrog 60.000 tolarjev škoda.

CESTA PREOZKA, MOST POTREBEN POPRAVILA

SEVNICA - Cesta na Orehovo je preozka za vse gostejši promet, zlasti zaradi obrtne cone. V kratkem je terjala celo dve smrtni žrtvi. Zato je poslanec Miro Gačnik opozoril, naj bi uredili vsaj bankine do delavnice Prah. Krajevna skupnost Boštanj zahteva, naj pristojni opravijo tehnični pregled mostu v Dolenjem Boštanju, pri žagi. Deske na mostu se po besedah poslanca Alojza Zalaščka kar dvigujejo, ko vozijo čezenj pretežki tovornjaki, predvsem naloženi z lesom, čeravno je KS že zahtevala, naj tega ne počno. Most je v takem stahju, da ogroža varnost pešcev, zato KS-Boštanj zahteva ali pogostejše vzdrževanje oz. popravila mostu ali pa večjo omejitev nosilnosti mostu.

METLIKA: "KAJ VEŠ O PROMETU"

METLIKA - Konec preteklega tedna je bilo v Metliki občinsko tekmovanje "Kaj veš o prometu". Učenci so pokazali veliko teoretičnega znanja, a tudi pri vožnji s kolesom niso delali večjih napak. Pri petošolcih in šestošolcih je zmagala ekipa iz Metlike, pri sedmošolcih in osmošolcih pa Podzemeljčani. Na republiško tekmovanje se je uvrstil Siniša Črtnjenec, učenec 7. razreda iz metliške osnovne šole. 12. maja bo v Metliki tudi regijsko tekmovanje s kolesom z motorjem, ki ga organizirata Tomos in Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Na njem pričakujejo 11 ekip z Dolenjske, Posavja in Zasavja.

dežurni poročajo

DIJAKINJI UKRADEL ANORAK - 19. aprila je neznan storilec v garderobi novomeške gimnazije ukradel anorak in dijakinjo S. Z. iz Mirne Peči oškodoval za 10.000 tolarjev.

ODNESEL HRANO IN TELEFON - V Gorenjih Kamencah je neznanec vlomil v vikend, odkoder je odnesel nekaj hrane in telefon. Lastnika P. K. iz Novega mesta je oškodoval za okoli 20.000 tolarjev.

VLOM V OSEBNI AVTO - V noči na 22. april je neznan storilec v Ulici Danila Bučarja vlomil v osebni avto ter ukradel avtoradiokasetofon znamke Blaupunkt. Lastnika S. K. je oškodoval za 36.000 tolarjev.

ZMANJKALE MAŠINICE ZA RIBIŠKE PALICE - V aprilu je neznan storilec v Križevski vasi vlomil v vikend Maje B. iz Zagreba in ukradel 5 mašinice za ribiške palice. Lastnico je s tem oškodoval za 30.000 tolarjev.

ZMANJKALE MAŠINICE ZA RIBIŠKE PALICE - V aprilu je neznan storilec v Križevski vasi vlomil v vikend Maje B. iz Zagreba in ukradel 5 mašinice za ribiške palice. Lastnico je s tem oškodoval za 30.000 tolarjev.

POTA IN STRAN POTATA

ZAPELJAL JE NA TIR, KO JE PRIHAJAL VLAK

BIRČNA VAS - V ponedeljek, 26. aprila, ob 7.55 je na cesti, ki pelje proti Uršnim selam prišlo do hujše prometne nezgode. Voznik osebnega avtomobila znamke Zastava 101, 75-letni Anton Petric, je peljal po cesti proti Uršnim selam in na označenem železniškem prehodu zaradi nepazljivosti zapeljal na železniški prehod v trenutku, ko je iz smeri Novega mesta proti Metliki peljal tovorni vlak. Vlak je zadel v prvi desni del avtomobila, tako da ga je odbilo na travnik. Voznik osebnega avtomobila je še istega dne v novomeški bolnišnici podlegel poškodbam. Njegova sopotnica pa se zaradi hudih telesnih poškodb še zdravi.

POLIVALA JE Z BENCINOM, DA BI BOLJE GORELO

PRISTAVICE - 21. aprila je 25-letna Cvetka B. iz Pristavice v garaži stanovanjske hiše vzela 5-litrsko kantico bencina in ga hotela nekaj zlititi v peč za centralno kurjavo, da bi bolje gorelo. Ko je v peč zala nekoliko bencina, je ogenj bruhnil iz peči, Cvetka je odskočila in se pri tem polila z bencinom po nogah in rokah, ogenj pa je zajel tudi njo. Ko je spustila kanto z bencinom, so zagorela še garažna vrata. Na pomoč je priskočil njen oče Stane K., ki je bil tedaj v garaži, vendar je ogenj zajel tudi njegovo hlačnico. Ogenj je na Cvetki pogasil njen mož Marjan tako, da jo je polil z vodo, ogenj na garažnih vratih pa je pogasil z gasilnim aparatom. Cvetko in očeta so zaradi opeklin odpeljali v Klinični center v Ljubljano. Škoda na vratih je za okrog 20.000 tolarjev.

KRONIKA NESREČ

ZAPELJAL NA PREDNOSTNO CESTO - 20. aprila ob 17. uri je 29-letna Danica O. iz Tribuče vozila osebni avto znamke Fiat Ritmo po ulici Pod lipo v Črnomlju. Ko se je pripeljala do križišča, je zapeljala v križišče s prednostno cesto, ne da bi se prepričala, če to lahko varno stori, saj je po prednostni cesti pripeljal voznik kolesa z motorjem, 54-letni Danijel B. s Sel pri Otovcu, in voznica je s sprednjim levim delom vozila trčila v kolo z motorjem in ga zbil po cesti. V nezgodi se je Daniel B. hudo telesno poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škoda na vozilih znaša okoli 80.000 tolarjev.

uživanja mamil naredijo starši, čeprav je takrat, ko že nastopi zasvojenost, to veliko težje. Preiskave v šolah pa so ponavadi težko izvedljive. Krškim kriminalistom na primer so onemogočili vstop v šolo, češ da bodo v šoli sami naredili preiskavo, čeprav preiskava ne bo strokovna in učinkovita. In tako kot mnogi razpravljalci okroglih miz,

●Promet ob južni meji spet narašča, z oživiljanjem pretoka ljudi in blaga pa se krepi tudi organizirani kriminal od trgovine z ukradenimi avtomobili do posojanja denarja za odušerke obresti in tihotapljenja in preprodaje mamil. UNZ Krško je lani na mejnih prehodih v brežiški občini našela 8 milijonov 320 potnikov, od tega je bilo 5 milijonov 368 tujcev. Preko meje je zapeljalo tudi 2 milijona 226.500 motornih vozil in več kot 19 tisoč vlakov. Pri nadzoru državne meje so obravnavali 1.200 prekrškov.

strokovnjaki in poznavalci te problematike tudi načelnik kriminalistične službe UNZ Krško Dušan Kerin meni, da vidi edino rešitev v boju proti zasvojenosti v preventivi in kurativi. Represija problema narkomanije ne more več rešiti.

PO DOLENJSKI DEŽELI

●Prva pomladanska vročina je že močno pritisnila, to pa so začutili tudi nepridipravi. Na njem znan način si je s pivom postregel tudi neznanec, ki je med 18. in 19. aprilom vlomil v vikend v Gorenjih Kamencah, od koder je odnesel zaboj s petnajstimi steklenicami piva, nato pa je vlomil še v leseno barako poleg vikenda in odnesel 5-litrski lončen lonec. Lastnika N. G. iz Novega mesta je oškodoval za 50.000 tolarjev.

●Šolsko leto se počasi izteka in mladi učenci že pospešeno pripravljajo na prve izpite. Za pripravo na izpit pa so potrebni tudi zapiski s predavanj, učbenik in morebiti še slovar. Nepridiprav, ki je 21. aprila v Lebanovi ulici v Novem mestu vlomil v osebni avto ter ukradel potovalno torbico, v kateri je imela M. H. iz Ljubljane zvezke z zapiski, učbenik francoskega jezika in slovar, je morebiti potreboval ravno to; ali pa se je pošteno užtel, ker je menil, da je v torbi vse kaj drugega kot "dolgočasne" knjige. Kdo ve? Ve se le to, da je lastnico oškodoval za 10.000 tolarjev.

●Medtem ko vinogradniki že pridno delajo v svojih vinogradih, pa so na odklenjene zidani-ce postali bolj pozorni mimoidoči nepridipravi, saj tako lahko svojo večično izvedejo z manj truda in brez razbijanja. Prilika dela tatu, pravijo, zato je neznanec, ki je 22. aprila v Lazah prišel v vikend, ki je bil seveda odklenjen, saj je lastnik Jože H. delal v vinogradu v neposredni bližini vikenda, z lahkoto iz lastnikovih hlač ukradel denarnico z dokumenti in denarjem. Lastnika je oškodoval za 7.000 tolarjev.

●Zgodi pa se lahko tudi to, kar se je zgodilo lastnici vikenda Mojci R. iz Ljubljane: nekdo je v Križevski vasi vlomil v njen vikend, vendar ni ukradel ničesar, z vlomom pa je povzročil za 20.000 tolarjev škodo.

PREVRNIL SE JE V STRUGO POTOKA - 19. aprila ob 19.50 je 32-letni Sulejman S. iz BiH vozil osebni avto Lada od Črnomlja proti Soteski. Pri Starih Žagah je pripeljal v neprimerno hitrostjo, zato je v levem nepreglednem ovinku zapeljal v desno izven ceste. Osebni avto je drsel bočno in se prevrnil v strugo potoka.

V nezgodi sta se voznik in 40-letni sopotnik Muhamed M. iz BiH hudo telesno poškodovala, 29-letni Asim Š. pa je dobil le praske. Vse so odpeljali v novomeško bolnišnico, voznika pa kasneje v ljubljanski Klinični center. Škoda je za okrog 100.000 tolarjev.

Medalji Fabjana in Udovčeve

Fabjan je v teku na 10 km izboljšal skoraj 10 let stari dolenski rekord Žužka na 30:17,13 - Novi rekord Udovčeve je 37:31,74.

LJUBLJANA - V petek, 23. aprila, je bilo v ljubljani državno prvenstvo v teku na 10 km. Novomeščani so nestrno pričakovali nastop Matjaža Fabjana, nekdanjega državnega mladinskega reprezentanta in udeleženca balkanskih atletskih iger. Zadnja leta se je bolj posvečal študiju računalništva in je atletiko potisnil nekoliko v ozadje. Po diplomji je začel spet resneje trenirati, vendar niti lani jeseni še ni vedel, kako daleč bo posegel v letošnji sezoni. Po petkovem teku je vsem jasno, da je Matjaž na poti k lepim uspehom tudi v seniorski družbi: za več kot minuto je izboljšal osebni rekord v teku na 10 km. Petindvajset stadijskih krogov je pretekel v času 30:17,13 in za Igorjem Šalamunom iz mariborskega TAM-a osvojil srebrno medaljo. Tek je bil naporen, ker so se tekmovalci

ves čas bojevali z močnim vetrom. Fabjan je za Šalamunom zaostal za dobrih 6 sekund, za več kot pol minute pa je premagal znanega tekača Marjana Krempla, ki je pred prvenstvom veljal za favorita. Glede na razmere, v katerih je potekalo prvenstvo, lahko upamo, da bo Matjažu še letos uspelo premagati mejo 30 minut. To pa niso mažeje solze.

Presenetila je tudi Mateja Udovč, ki je v najdaljšem ženskem teku atletskega programa na stezi prav tako osvojila drugo mesto. Novomeščani se tako po desetih letih ponovno uveljavljajo kot izvrstni tekači na srednje in dolge proge.

Obenem z DP v tekih na 10 000 m so potekale kvalifikacije za Atletski pokal Slovenije. Sprinterje je motil močan veter v prsi, zato so bili njihovi rezultati slabši od pričakovanih. Novo-

meška zmagovalca sta bila Matjaž Zupančič (15,51 s) v teku na 110 m z ovirami in Tomaž Božič v teku na 100 m (11,50 s). V teku na 1500 m je Robert Dragan dosegel osebni rekord 3:57,37 in v boljši skupini tekačev osvojil 5. mesto. Nastopila je tudi vrsta mlajših mladincev, ki so kljub vetrovni vremenu dosegli nekaj osebnih rekordov.

Novomeški atleti, ki študirajo v Ljubljani, so nastopili na prvenstvu Univerze v krosu in osvojili dva naslova prvakov. Študent 2. letnika Fakultete za šport Robert Dragan je zmagal v moški konkurenci, pri dekletih pa je zmagala študentka 3. letnika Ekonomske fakultete Mateja Udovč.

Aljoša Počič je na tradicionalnem Krosu Dnevnika do cilja delal sive lase 17 let starejšemu favoritu Marjanu Kremplu. Na 5 km dolgi progi ga je slednji prehitel le za 6 sekund. Njuna časa: 15:04 in 15:10. Pri mladincih je bil Kovač na 3 km dolgi progi četrti. Na atletskega mitingu, ki je bil prejšnji teden v Ljubljani, je Borut Rečelj v teku na 1000 m osvojil drugo mesto in dosegel osebni rekord 2:35,57.

DRUGI IN PETI V SQUASHU

Državno prvenstvo v squashu v Vojniku se je za igralce novomeškega Hrasta končalo z gladko zmago 5:0 pri moških in porazom 2:0 pri ženskah. Tako je ekipa v postavi Goran Vučković, Sebastian Turk, Klemen Gutman, Mitja Turk, Robert Kupec in Jože Turk osvojila 2. mesto za nepremaganim Fit-topom iz Mengša, kar je izjemen rezultat in ga tudi največji optimisti pred začetkom prvenstva niso pričakovali. Ženska ekipa pa je na koncu osvojila 5. mesto.

JANŽEKovičeva ZMAGALA

TRZIN - Na odprtem teniškem prvenstvu v Trzinu je v moški konkurenci iz cele Slovenije v razredu do 14 let Nina Janžekovič iz novomeškega teniškega kluba premagala Ano Škafar iz ljubljanske Olimpije z 2:1 (4:6, 6:0, 6:3).

Bleda predstava v Portovaldu

Nogometaši Studia D spet razočarali - Hranijo moč za pokalno tekmo s celjskim Publikumom? - Kočevci bliže cilju

NOVO MESTO - Nogometaši Studia D in ljubljanskega Kompas Holidaya so se v nedeljo razšli z delitvijo točk, kar je bilo tudi pričakovati glede na slabo formo novomeških nogometašev. Res, da so imeli gostitelji na drugi strani igrišča vratarja Završka, ki že 360 minut ni pobral žoge iz svoje mreže, vendar to vseeno ne opravičuje njihove blede igre in redkih strelcov, ki so jih poslali v vrata ljubljanskega vratarja. To bi jim moral biti še poseben izziv, ne pa, da si je gostujoči vratar svoj rekord povisal kar na 450 minut.

V prvem polčasu so gostitelji imeli vsega tri priložnosti, da bi načeli mrežo gostov. V drugem delu igre so gostje še bolj omrtvili igro. Novomeščani niso tako rekoč imeli niti ene same priložnosti, čeprav so streljali osem kotov, gostje pa so trikrat napadli, vendar brez uspeha. Kot kaže, nogometaši Studia D vse preveč razmišljajo o pokalni tekmi s celjskim Publikumom, ki bo v Novem mestu 5. maja, zmagaja pa jih res lahko z veliko mero športne sreče popelje celo v Evropo.

Nogometaši kočevskega Avto Buma so svojo "tlako" opravili že v soboto, ko so z vročega terena v Dekanih, Istragas Jadranu odnesli dragoceno točko, ki jim je velika spodbuda. Še vedno so v igri za drugo mesto, ki jih pelje v prvo državno nogometno ligo, kar je tudi edini cilj nogometašev iz Kočevja.

Gostitelji so bili boljši, kar velja zlasti za prvi polčas, ko so dosegli vodilni gol. Imeli so še nekaj priložnosti, da premagajo kočevskega vratarja Magiča, vendar je bil branil zelo dobro. V drugem polčasu so bile moči izenačene, gostitelji so se očitno

zadovoljili z vodstvom, ki bi jim pomenilo trdno prvo mesto na lestvici, vendar so se usteli; trinajst minut pred koncem tekme je Komčar iz prostega strela s pravo bombo presenetil vratarja Vovka in tako priigral veliko točko.

S. DOKL

VEBROVA V POLFINALU

Pred dnevi se je končalo predtekmovanje državnega prvenstva za posameznice. Med 48 nastopajočimi je v Litiji Mileni Veber, članica trebanjskega Mercatorja, uspela uvrstitve v polfinale. Z izidom 840 podrtih kegljev je trenutno na odličnem osmem mestu. V boju za sam vrh ima v Celju za nasprotnico domačinko Miro Grobelnik. Druga naša predstavnica je dosegla le 739 kegljev. V moški konkurenci jih je zastopal Željko Goleš, ki se je po nastopih v Kranju in Trbovljah z 1670 keglji poslovil od nadaljnega tekmovalstva. Tudi po drugem nastopu na klubskem prvenstvu trebanjskih kegljačic, ki se igra v Krškem, se vrstni red ni spremenil. Vebrova je podrla 402 keglja in vodi pred Flisarjevo in Pustovo.

MEŽNAR DRUGI V NOVI GORICI

NOVA GORICA - Včeraj so se v Novi Gorici v Batujah pomerili slovenski motociklisti v krosu v kategoriji 80 ccm. Na novogoriškem motokrosu je Ludvik Mežnar iz Moto kluba Mel dosegel 2. mesto, teden predtem pa v Radencih 5. mesto, zato v Melu tudi na prvomajskem motokrosu v Dol. Toplicah pričakujejo dobre rezultate.

TRETJE MESTO ZA IVANETIČA

LJUBLJANA - Na 39. finalnem tekmovalstvu v streljanju z zračno serijsko puško, ki je bilo v Ljubljani, je slavil ljubljaničan Edvard Horvat, ki je zadel 547 krogov. V konkurenci 75 strelcev se je odlično odrezal tudi Semičan Ivanetič, ki je zasedel tretje mesto in dosegel enak rezultat (540 krogov) kot drugouvrščeni Kranjčan Frelih, vendar je bil tretji zaradi manjšega števila zadetkov v polno.

Kratke ir Ribnice in Kočevja

● Rokometaši KVM so se uvrstili v polfinale državnega prvenstva. Zmagali so na območnem prvenstvu v Ribnici v skupini štirih ekip. V odločilni tekmi so bili boljši od SVIŠ-a iz Ivančne Gorice, rezultat 17:12. V tekmi za tretje mesto je Grosuplje premagalo Opremo iz Kočevja z rezultatom 16:14.

● V prvomajskih dneh bo ranč Okorn iz Drage pripravil tradicionalni športno rekreativni izlet po kočevski občini. Gre za trekking program. Tokrat bo skupina ljubiteljev jahanja obiskala zanimive postojanke v občini in na terenu ostala tri dni. Petega junija bo v Dragi mednarodna prireditel v enduros. Gre za tekmovalne vzdržljivosti konj in jezdec.

● Pred pričetkom tekmovalstva v občinski ligi v malem nogometu so v Ribnici pripravili še turnir na katerem je igralo 12 ekip. Čeprav niso veljali za izrazite favorite, so igralci Dvijih jezdecov premagali ekipo Trgovina Mateja šele po streljanju šestmetrovk. Rezultat je bil 4:3. V tekmi za tretje mesto je ekipa Grafita premagala Dolenje Laze s 3:2. Ekipa Trgovine Mateja je končala tekmovalstvo v slovenskem malonogometnem pokalu. Čeprav so v povratni tekmi premagali ekipo Slovenjgrada s 4:3, pa so se v naslednji krog uvrstili gostje.

IVAN HUMEK ZMAGAL V LJUTOMERU

LJUTOMER - Na otvoritveni konjeniški kasaški prireditvi v Ljutomeru, kjer je nastopilo več kot sedemdeset kasačev iz slovenskih konjeniških klubov, je v kategoriji kasačev od 3 do 10 let presenetljivo slavil mladi Krčan Ivan Humek s konjem Figar As. V isti dirki pa je tretje mesto osvojil Senternejčan Slavko Antončič (Pelizona). Rezultati - 3. dirka za 3 do 10 let stare na progi 1.800 m : 1. Figar As (Ivan Humek ml.) - Krško 1.20,8, 3. Pelizona (S. Antončič) - Senternej 1.21,1.

TEKMOVANJE V ŠAHU

MALI SLATNIK - Že nekaj let Športno društvo Križe pripravlja na OŠ Mali Slatnik predavanje o šahu in zatem še tekmovalstvo v šahu za pionirje. Na letošnjem tekmovalstvu je sodelovalo 20 pionirjev in 5 pionirk. Pri deklicah je zmagala Vesna Goršin pred Sonjo Zagoranski in Jasmino Bajec. Pri fantih je brez poraza zmagal Igor Simič pred Markom Goršinom in Andrejem Mikcem.

SEVNIŠKI ROKOMETAŠI PREMAGALI NOVOMEŠČANE

SEVNICA - V derbiju 3. SRL jug so sevnški rokometiški s prepričljivo zmago proti vodilnemu moštvu Loka Avtohit iz Novega mesta z 22:18 za točko prehiteli Dolenjce in si dve koli pred koncem že zagotovili odločilno prednost. RK Lucia Sevnica namreč v predzadnjem kolu gostuje proti drugi ekipi Omnikuma Rudarja v Trbovljah, v zadnjem kolu pa gosti drugo moštvo litijskega Presada. Z obema ekipa, ki igra izven konkurence, so Novomeščani že igrali, in sicer so Trbovljčane visoko porazili, medtem ko so v Litiji iztržili le točko. Novomeščani igrajo do konca še z drugo ekipo Krškega in Brežičani.

GORSKI TEK NA LISCO

BOŠTANJ - Predsednik tekaškega kluba Boštanj Rudi Dolenc je v ponedeljek (v imenu organizatorja TK Boštanj, sodelujeta pa še tukajšnja krajevna skupnost in sevnška občina) povedal, da je vse nared za 2. gorski tek na Lisco, ki bo 1. maja. Sekcija za gorski tek je ta tek za državno prvenstvo določila kot prvo izbirno tekmo za uvrstitve v državno reprezentanco, ki bo zastopala slovenske barve avgusta letos na svetovnem prvenstvu v gorskem teku v Franciji. Prijave bodo zbirali do najpozneje četrte ure pred startom, ki bo ob 10. uri na Orehovem, pred gostilno Videc. Startnina je 400 tolarjev. Proga je dolga okrog 10,5 km in ima 750 m višinske razlike.

V SEVNICI 4,5 MILIJONA ZA OBNOVO BAZENA

SEVNICA - Po besedah sekretarja sevnške športne zveze Boruta Bizjaka bodo za obnovo sevnškega kopalnišča porabili kar 4,5 milijona tolarjev, iz občinskega proračuna pa naj bi šlo za šport le 6,4 milijona tolarjev. Okrog bazena so z okrog 3000 kvadratnih metrov več kot 150 m dolgo kineto, s pomočjo katere bodo zdaj lažje preverjali morebitne napake oz. okvare na bazenski školjki. Lani so zaradi neurejene kinete izgubili veliko vode. Bazena, olimpijskega in otroškega, bodo pred novo sezono na sevnškem kopalnišču tudi prebarvali.

Prvomajski motokros v Dol. Toplicah

Izkupiček za urgentno vozilo

NOVO MESTO - To soboto bo v Dol. Toplicah že tradicionalno državno prvenstvo v motokrosu, ki ga organizira Motoklub Mel. Nastopili bodo vsi najboljši slovenski motociklisti in sicer v kategorijah podmladka in članov.

Najmlajši bodo pričeli z vožnjami ob 12. uri v razredu do 60 ccm in v razredu od 60 do 80 ccm. Po uradni otvoritvi ob 13.30 pa se bodo pomerili člani v razredih 80 ccm, 125 ccm in 250 ccm. Po končanem uradnem delu tekmovalstva pripravila organizator tudi spektakularne skoke z motorji za nagrado Dolenjske, kjer bodo nastopili vsi najhrabrejši motociklisti. Lani je najdaljši skok z motorjem dosegel Ludvik Mežnar, skočil je skoraj 43 metrov.

Motoklub Mel je eden najmlajših v Sloveniji in ima v svojih vrstah tudi najmlajše tekmovalce, vendar kljub temu da danes klubi finančno težko shajajo, so se v Melu odločili, da takšno zahtevno prireditve speljajo. Izkupiček od tekmovalstva pa bodo namenili Zdravstvenemu centru Dolenjske za nakup urgentnega vozila. Seveda so jim pri tem priskočila na pomoč tudi dolenski podjetja in obrtniki. Glavna sponzorja tekmovalstva sta Zavarovalnica Tilia in SKB banka, svoj delež pa so prispevali tudi trgovina PCK, Zavarovalnica Triglav, Krka - tovarna zdravil, Zelišča in Kozmetika, Dimnikarstvo Marjan Mihelič, Zidarstvo Jancz Jenič, VGP Novo mesto Pionir, IMP Ljubljana in drugi.

J. D.

ZA KRKO DVE TRETJI MESTI - Minulo nedeljo je kolesarsko društvo Krka pripravilo prvo izmed osmih dirk za nagrado Fruštabela iz Ajdovščine. Pionirji so vozili 6 kilometrov od Poturna do Lukovega doma na Bazi 20. Krkaši se tokrat niso najbolje odrezali, med 90 tekmovalci iz vseh slovenskih klubov so od visokih vrstitev pobrali le dve tretji mesti; dosegla sta jih Peter Ribič pri starejših in Uroš Vene pri mlajših pionirjih. Z njima je na sliki tudi njihov trener in nekdanji tekmovalci Franci Zrimšek. (Foto: J. Pavlin)

ugodno

RAČKA. d.o.o.

68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058

PC RAČUNALNIK 386 sx/33/80 M

- OSNOVNA PLOŠČA 386sx/33
- SVGA KARTICA 512 KB
- AT I/O CARD (2s/2p)
- AT (IDE) BUS KRMILNIK
- GIBKI DISK 5 1/4", 1,2 MB
- TRDI DISK CONNER 80 MB
- OHIŠJE MINI TOWER +200 W
- TIPKOVNICA CHICONY
- VGA MONOCHROM MONITOR
- 2 M DRAM MEMORY

samo
92.697 sit

(s prometnim davkom)

infotehna

RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO
PRODAJNEGA INŽENIRINGA

za trženje programske in strojne opreme za naslednja področja:

MicroGDS (Graphic Data System) za projektiranje v strojništvu, arhitekturi, gradbeništvu, urejanju prostora in varstvu okolja.

MicroGDS je programska oprema na PC/AT platformi z uporabo MS Windows, ki omogoča 3D grafiko. Poslovne aplikacije (materialno poslovanje in vodenje proizvodnje v podjetjih, šaltersko poslovanje v finančnih organizacijah), izdelane z orodji četrte generacije **POWERHOUSE** firme COGNOS.

Programska oprema deluje na strojni opremi Digital, Hewlett Packard, IBM ter na osebnih računalnikih.

Pogoji: dipl. ing., dipl. oec., do 5 let delovnih izkušenj pri razvoju in uvajanju poslovnih in / ali tehnoloških aplikacij, starost do 30 let, vznošično dovoljenje, tekoče znanje angleščine, poznavanje računalniške tehnologije, komunikativnost.

Nudimo: zanimivo, samostojno in ustvarjalno delo z uporabo sodobne tehnologije, možnosti napredovanja, plačilo po prispevku, dodatno izpopolnjevanje.

Vaše pisne prijave pričakujemo 7 dni po objavi na naslov: Infotehna, Trdinova 4, 68000 Novo mesto, tel. (068) 323-263, telefaks 321-026.

MELAMIN

PE Trgovina na debelo in drobno nudi:

- vse vrste obutve
- kataloško prodajo pohištva
- konfekcijo iz Novoteksovega programa
- pralni prašek OSKAR (vrecka 300 SIT)
- parketni lak MELLAK (20 m premaza za 2070 SIT)
- AGROGEL za žeje vaših rastlin (1 kg za 1050 SIT)
- MELALES za zaščito lesa (10 kg = 2175 SIT, 5 kg = 1380 SIT)
- še mnogo stvari, ki jih ne iščete, a jih potrebujete.

Veliko je trgovin, le malo pa jih ima tako zmerne cene in ugodne prodajne pogoje kot naša.

MELAMIN, p.o., Tomšičeva 9, 61330 KOČEVJE
Tel.: (061) 853-133 fax: (061) 853-344

HMEZAD KMETIJSTVO ŽALEC DE GOVEDOREJA

Zaradi večjega števila teličk, kot jih potrebujemo za lasten remont, imamo na razpolago plemenske telice zelo kvalitetnih staršev, primerne za izboljšanje vaše črede.

Prodajamo telice črno-bele pasme v starosti od enega tedna do visoke brejosti.

CENE PO KATEGORIJAH SO:

do 100 kg	240 SIT za kg/žt
do 200 kg	190 SIT za kg/žt
do ugotovljene brejosti	180 SIT za kg/žt
visoko breje (7 mesecev)	1700 DEM v SIT

Informacije: Farma Zalag (063) 38-913
Farma Podlog (063) 701-323

Obmejni zapleti

Težje do sorodnikov - Strožja kontrola na meji - Ovira tudi za turizem

Čeprav so politiki obljubljali, da po osamosvojitvi ljudje na tem območju ne bodo občutili meje, jo še kako čutijo. Posebno to velja za tiste domačine in druge, ki ne živijo doma ob Kolpi, ampak v drugih krajih po Sloveniji in Hrvaški ali celo v tujini in občasno prihajajo domov. Kontrola obmejne policije je strožja, kot pričakujejo.

Domačini ne razumejo, zakaj vsi ti zapleti. Dejstvo namreč je, da je ob meji veliko (če ne celo največ) takih zakonov, da je mož Slovenec, žena pa s Hrvaškega ali obratno. Ti ljudje nikoli niso občutili meje, nikoli sporov med Slovenci in Hrvati in so jim zato stroge kontrole neveščene.

Prav v zgornji Kolpski dolini je meja največja ovira turizmu, saj se je turistični promet - in to prav v mednarodnem letu turizma - zaradi meje občutno zmanjšal oz. ga ponekod dejansko ni več. Nekatera gostišča so zaradi tega že zaprli, druga pa životarijo. Med Čabrom - Podplanino in Brodom na Kolpi - Petrino je več zanimivosti in mostov prek Kolpe in Čabranke, ki ne veljajo za mednarodne in turisti ne smeli prek njih, čeprav druge poti do njih ni. To velja na primer za Črni Potok pri Čabru, kjer je rimski most; za Mali Log in Osilnico, kjer je domovina Petra Klepeca, itd.

Turistični delavci si prizadevajo, da bi turizem v Zgornji Kolpski dolini spet oživil. Žal pa vedno, da ga bodo politiki in "odločujoči činitelji" pokopali. Turistična sezona je pred vrati in je možno še kaj ukreniti.

J. PRIMC

LEPO KULTURNO DOŽIVETJE

V počastitev državnih praznikov 27. aprila in 1. maja je pred dnevi pevski zbor Dušan Jereb iz Novega mesta pod vodstvom Majde Nemančič priredil "mini koncert" za oskrbovanje v Domu za starejše občane v Šmihelu pri Novem mestu. V polni dvorani, jedilnici, so peveci v dveh delih zapeli 12 pesmi, ki so poslušalce navdušile. V sporedu je sodeloval tudi Jure Marjetič, citraš, ki je s citrami zaigral in sam v lastni spremljavi tudi zapel več domačih pesmi. Tako so poslušalci vsaj za hip pozabili na svoje težave in bolečine in se duševno sprostili. Karolina Cigoj, velika ljubiteljica petja in znana Novomeščanka, se je po končanem programu z globokimi čustvi zahvalila pevcem za lepo kulturno doživetje, zastopnica uprave doma pa je začela vsem za praznike vse lepo.

R. H.

Hlev sosedom močno smrdi

Odmev na članek s tem naslovom (DL 15. aprila) - Mnenje Slovenske ljudske stranke: hlev vendar sodi v vas

Silvester Kum z Malega Slatnika 30 pri Novem mestu je zaprosil, da razpravljamo o njegovih težavah in nesporazumih s sosedmi v zvezi z gradnjo kmetije na Malem Slatniku. Na osnovi priložene dokumentacije in razprave v klubu poslancev ugotavljamo, da je gradil gospodarska poslopja na osnovi potrjene dokumentacije; lokacijskega dovoljenja, gradbenega dovoljenja, vsa zahtevana soglasja pa so bila pridobljena v postopku.

Odstopanja od gradbene dokumentacije ni, ker sta pač tehnologija krmiljenja živine takšna, da so tudi silažna korita del hleva in je zato vseeno, na kateri strani je silos ali privez živine. Edina pomanjkljivost, ki pa ni značilna samo za ta objekt, je v tem, da je lastnik v hlevu teleta brez izdanega uporabnega dovoljenja in še ni zgrajen senik, kar pa naj se upošteva kot poskusno obratovanje hleva.

Predlagamo, da se pred izdajo uporabnega dovoljenja uredi naslednje:

- vse pomanjkljivosti naj investitor odpravi s pomočjo sekretariata za kmetijstvo občine Novo mesto;
- k razreševanju naj pritegne svetovalno službo kmetijskega zavoda, ki je tudi investitorju svetovala, da je objekt izveden tako, kot je sedaj praktično že v uporabi;
- investitorju je potrebno omogočiti zaključek investicije (izgradnja senika). Zadeva mora biti razrešena do 15. aprila 1993;
- investitorju je potrebno omogočiti, da se tudi sam preseli v stanovanjsko hišo, ki je pogojevala izgradnjo

Lastnino si bomo morali vrniti sami

Razlaščenci, čas se izteka, roka se bližata!

Odločilni trenutek, da jasno postavimo stvari na svoje mesto, je pred nami. Čas neusmiljeno teče. Rok za oddajo vlog (7.6.1993) in rok za zaščito denacionaliziranega premoženja (5.5.1993) sta se približala. Vloge za vrnitev premoženja moramo v tem roku vložiti. To je naša dolžnost in naloga.

Kaj pa občinski upravni organi? Kaj je iz izvrševanja zakona pomeni nedopustno in kaznivo dejanje in kliče na odgovornost. Iskanje izgovorov v pomanjkljivih predpisih, komplicitarost zakona, nepopolni zasedbi komisij itd. pade na odgovornost upravnih organov. Naša dolžnost pa je, da si svojo lastnino pridobimo nazaj. Zavedati se moramo, da na teh in v takih razmerah, kot so, nikoli nihiče, pa čeprav bi to morala biti država, ne bo vrnil premoženja sam od sebe. Lastnino si bomo morali vrniti sami!

Edina organizacija, ki za razlaščenje nesebično skrbi, se bori in dela z veliko požrtvovalnostjo, je ZLPR (Združenje lastnikov razlaščenega premoženja). S svojo dejavnostjo nenehno opozarja na probleme vračanja lastnine in brani interese vseh razlaščenecov. Včasih poziv ZLPR naleti na mlačen odziv celo pri razlaščenih samih. Zaradi mnogoterih ovir se pojavita apatija in vera v nemoč. Le organizirano, s poslušom za vsak apel ZLPR, za vsak poziv ZLPR, bodisi na javno tribuno, zborovanje, zbiranje podpisov itd., si bomo razlaščeni lastniki svojo lastnino sicer mukoma, tudi sami vrnil.

Razlaščenci morajo potrkati na vsa vrata občin in terjati svojo pravico, zavedajoč se, da jim to pravico daje zakon. Zakon pa je v pravni državi sveta stvar. Odločba o denacionalizaciji, ki je utemeljena, je zakonska pravica, ki jo je žal potrebno nemalokrat od upravnih organov skoraj izsiliti. Govorčenja o spremembi ali celo ukinitvi zakona so samo izgovori ali sanje tistih, ki še niso došli do dejstva, da v doglednem času družbene lastnine ne bo več.

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja Slovenije

JOŽE BEG

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415 ZARADI VAS

Lubadarji z veliko začetnico

Na rob nekaterim aferam, ki pretresajo Slovenijo - Poiskati je potrebno tudi krivce za to, kar se je v zadnjih letih zgodilo z gozdovi, kjer se je naprej začela anarhija

Menda ni več časopisa, da ne bi bralca s te ali one strani opozarjal masten naslov nove afere, bolj ali manj skrivnostne, napisane v slogu pravih shriljk. Vse pa imajo skupni imenovalec - kriminal. Te afere nekateri opravičujejo na podlagi še veljavne zakonodaje prejšnje države, ki očitno nekemu še vedno ustreza, in kljub visoko donečim zahtevkom, obljubam strank in strankarskih prvkov ter zagotovilom po pravni državi. Še vedno pa ni nihče sposoben sprejeti vsaj intervencijski zakon, ki bi zavaroval družbeno lastnino.

Afera je tudi lubadar, ki ogroža slovenske gozdove, čeprav uboga živalca ni prav nič kriva in tudi časopisov ne bere, ki pišejo tako, kot da je lubadar novorojeno bitje, ki ga do sedaj pri nas ni bilo. Vse mogoče vzroke navaja strokovna in laična srenja, od prevročih poletij do prevelikega cvetenja v preteklem letu, le malokdo pa omenja pravi vzrok, ki se imenuje: gozdni (ne)red in nespoštovanje še veljavne zakonodaje ter zavlačevanje s sprejetjem nove.

Pravi gospodar ve, kako se uničuje lubadar. Kmet, razen redkih izjem, ima gozd za razno rezervo. Kolaps v gozdovih so povzročali nestrokovni posegi posameznih gozdnih lastnikov, ki so do lastništva prišli z dedovanjem ali kako drugače pridobljenimi pravicami. Kajpak tudi gozdna gospodarstva niso izjema.

Če je torej gozd nacionalno bogastvo, potem moramo iskati začetek te lubadarske afere tri leta nazaj, ko se je pojavila zahteva nekaterih strankarskih prvkov, članov parlamenta in celo članov vlade, da mora biti gozd v celoti prepuščen v gospodarjenje lastniku. Takrat se je začel jurji na gozdove. Takratno spodbujanje nelegalnih posegov, divjih sčenej in golosekov, brez ustrezne zakonske zaščite lahko imamo za spodbujanje k državni neposlušnosti in zapeljevanje ljudi v kazniva dejanja. Tudi to afero bi bilo potrebno raziskati in tiste, ki so jo povzročili, odstraniti, da bi kaj

podobnega ne počeli drugje.

Ni dvoma, da zakon o gozdovih ni pisan na kožo vseh. Le kateri je? Prav tak pa je, zlasti v prvih povojnih letih, povzročal veliko konfliktov, vendar se je, izboljšan z nekaterimi popravki, nekako udomačil in je bil v nekaterih delih celo izredno napreden. Prenekatera vas ali zaselek sta še živa prav zaradi gradnje gozdnih cest (zaradi nespoštovanja zakona v zadnjih treh letih so nekateri postale neprevozne).

Ljudje, ki žive ob gozdu, vidijo razdejavanje. Slabši in drobni asortimenti praviloma ostajajo v gozdu ali ob poteh neobdelani; neobdelani prevažata tudi visoko kvalitetni les, ki je v poletnih mesecih leglo milijonov lubadarjev, in kadar končajo delo tu, se preselijo v gozdove, zlasti v tiste, ki so zaradi divje sečnje

poškodovani. Tako se krog zaključuje in razširja.

Pisanje ni namenjeno strokovnim krogom, bolj k osvveščanju ljudi in splošen poziv k uničenju škodljivca, ki pa sam pri tem ni nič kriv. Iskati je treba lubadarje z veliko začetnico!

ALBIN KOŠMERL

SPET POHVALA

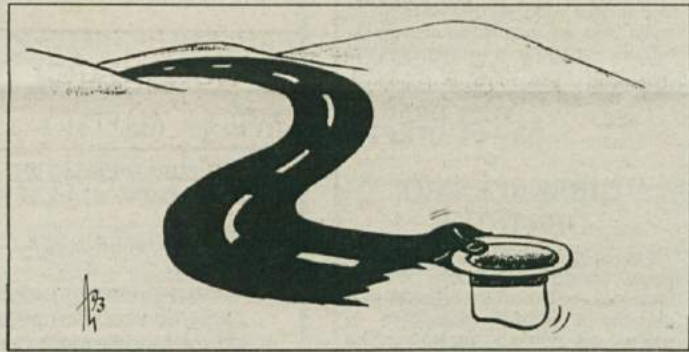
V brežiški bolnišnici sem bil od 1. do 17. aprila. Operirali so mi levi kolik in mi postavili protezo. Bila je to prva tovrstna operacija v tej bolnici. Operacijo je opravil specialist ortopedije dr. Ludvik Travnik in to res čudovito, čeprav so se mi nekateri smejali, ko sem povedal, na kakšno operacijo grem. S tem so ovržene vse trditve glede slabe kakovosti storitev v tej bolnici. Ker se ob odhodu domov nisem mogel vsem zahvaliti, naj velja ta zahvala dr. Travniku, oddelčnim zdravnikom, sestram in strednemu osebju za vsa njihovo skrb in toplino. Bilo je čudovito živeti v takim okolju.

FRANCIŠEK REBAR, Šentjanž

KOČEVSKI ODRED ŠE ŽIVI

KOČEVJE - Letos 27. junija bo minilo 51 let, odkar je bil v opuščen kočevski vasi Preža ustanovljen Kočevski odred. Tradicije te partizanske enote nadaljuje Skupnost borcev te enote. Te dni se jo sestalo predsedstvo te skupnosti in sklenilo, da se bodo preživeli borci v čim večjem številu vključili v vrsto prireditev, ki bodo v počastitev 50. obletnice ustanovitve 7. in 9. korpusa NOV Slovenije, 50. obletnice ustanovitve 9. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade, 50. obletnice Zasedanja zbora odposlancev slovenskega ljudstva, ki bo v začetku oktobra letos.

A.K.

OBČNI ZBOR PLANINCEV

ČRNOMELJ - Planinsko društvo Črnomelj je na nedavni redni letni skupščini predstavilo načrt izletov v letošnjem letu, spregovorili so o uspehih v lanskem letu - največja pridobitev je bila prenovljena cesta od Planine do Mirne gore - ter težavah. Nameravali so izvoliti novo vodstvo, vendar so se odločili, da bodo predsednika izvolili na seji upravnega odbora društva. Pripravili pa so tudi predavanje z diapozitivi alpinista Vanje Furlana iz Novega mesta.

PISMO MINISTRA JAZBINŠKA

Spoštovani gospod Marjan Ravbar, pozorno sem preučil Vaše odprto pismo, ki ste ga objavili v Dolenjskem listu 4. marca in naslovlili name osebno. Spričo nepravilnosti, ki jih navajate v pismu, sem le-to odstopil v vednost in ukrepanje Republiškega urbanističnemu inšpektoratu. Lep pozdrav!

MIHA JAZBINŠEK minister

LEPO PROSIM ZA ODGOVOR

Predsednika Izvršnega sveta SO Metlika, Jožeta Matekoviča, javno vprašujem: kako, zakaj in na osnovi česa je dobil slovensko državljanstvo Josip Fabina, vodja izpostave republiške uprave za javne prihodke v Metliki. Kje je živel oz. bil prijavljen dne 25.12.1990, kje v času pred pridobitvijo državljanstva in kje in kako je zdaj? Je morebiti g. Matekovič imel vpliv pri odobritvi slovenskega državljanstva g. Fabini? Koliko prijaviteljnih pa tudi neprijaviteljnih beguncev iz BiH trenutno živi v metliški občini in koliko posebej v Gradcu (prosim konkretno število pribežnikov)? Koliko od teh ljudi je zaposleno bodisi na črno ali uradno?

Gospoda Matekoviča prosim še da se vsaj tokrat nekoliko potruditi in mi vsaj poskusno odgovoriti na zgoraj postavljena vprašanja. Prav tako ga prosim naj mi ne odgovarja več na način, ki ga je prakticiral v preteklosti.

SILVESTER JAKŠA SNS OO Gradec

Pomagaj si sam, pa ti bo še bog

"Od koga naj človek pričakuje pomoč, če ne od policistov, reševalcev in zdravnikov?" se sprašuje Robert Potisk in dodaja, da nikomur več ne zaupa

Kot shriljivka, ki se je žal zgodila v resničnem življenju, bo Robertu Potisku iz Kočevja ostalo v spominu vse tisto, kar se je zgodilo 24. marca med 5.40 in 6.40 zjutraj. Robert je bil namreč eden izmed tistih, ki so se navedenega dne nekaj po pol šestih uri zjutraj znašli v bližini križišča med Ljubljansko in Kolodvorsko ulico v Kočevju, kjer se je le nekaj trenutkov prej pripetila prometna nesreča, v kateri je voznik osebnega avtomobila, 34-letni Štefan Logar iz Zajčjega Potoka, umrl, njegov 6-letni sin Marko pa je bil huje poškodovan.

Na poti v službo v Prigorico sta Robert in njegov prijatelj v bližini omenjenega križišča naletele na znanca, ki jima je povedal, da je bil priča prometni nesreči. Bil je v vidnem šoku in zmeden, saj ga je avto, ki je čelno trčil v obcestno drevo, pred tem skorajda podrl. Robert je šel s prijateljem pogledat, kaj se je zgodilo, in po bežnem pogledu na razbiti avto stekel prijavit nesrečo na okoli 300 metrov oddaljeno kočevsko policijsko postajo. Bilo je 17 minut do šestih, ko je dežurnemu policistu povedal o nesreči in ga obvestil, da so v vozilu potniki, ki se ne premikajo.

"Že tedaj sem bil rahlo razočaran. Pričakoval sem namreč, da bo policist hitro ukrepal in organiziral pomoč, tako pa sem imel občutek, kot da so pri vsej zadevi najpomembnejši moji točni osebni podatki," se spominja Robert. S prijateljem sta menila, da sta s prijavo nesreče storila, kar je bilo potrebno, zato sta se odločila, da se odpeljeta v službo. Imela sta ravno še dovolj časa, da pri-

prijateljem sta menila, da sta s prijavo nesreče storila, kar je bilo potrebno, zato sta se odločila, da se odpeljeta v službo. Imela sta ravno še dovolj časa, da pri-

• Ob vsem tem Roberta ne zanimajo pojasnila, zakaj policisti niso prišli prej in zakaj je prišla zdravnica, ki je ugotovila smrt ponesrečenca, šele eno uro po nesreči, tako tudi gasilci. Nihče tega ni storil namerno, dejstvo pa je, da se je to vendarle zgodilo. Robertovo zaupanje v policiste, reševalce in zdravnike je zaradi vsega, kar je tisto jutro doživel, močno omajano.

deta pravočasno, vendar ju je nekaj zadržalo in sta ostala pri ponesrečencah. "Nisva ju mogla pustiti sama v razbitem vozilu. Sodeč po utrupi, ki sva jima ga preizkusila, sta bila še oba živa," pravi Robert in pove, da je bilo pravzaprav grozljivo. Nikomur od številnih mimoidočih, ki so bili na poti v službo, ni prišlo na misel, da bi kakorkoli skušali pomagati. "Le ogledovali so si in spraševali, kaj se je zgodilo," se nerad spominja Robert.

Nekaj minut pred šestjo je pripeljala rešilno vozilo. Voznik je povedal, da prihaja iz Ljubljane in da je po radiu slišal o nesreči. Nezvestnega otroka, ki sta ga Robert in njegov prijatelj že predtem vzela iz vozila, ga po-

Ustanovili organizacijo Zveze častnikov

Obnova znanja

BREŽICE - Pretekli petek so v Brežicah ustanovili osnovno organizacijo Zveze častnikov Slovenije, ki je naslednica nekdanje Zveze rezervnih vojaških starešin. Včlanjevanje danes ni več avtomatsko in tudi člani niso več samo upokojeni častniki ali častniki brez zaposlitve, temveč tudi aktivni častniki in tisti, ki so zaposleni v podjetjih in imajo čine.

Včlanjevanje je z razliko od nekdanjega tudi prostovoljno, na osnovi podpisa pristopne izjave in plačila članarine. Trenutno ima brežiška organizacija 176 članov in je tudi po izobrazbeni strukturi zelo močna. Je nepolitična in strokovna organizacija, katere osnovna naloga je usposabljanje častnikov, ki trenutno nimajo vojaškega razporeda.

Zveza bo skrbela za redno teoretično in praktično izobraževanje svojih članov, da bi bili čim bolj seznanjeni z novostmi v obrambnem sistemu, z novimi orožjem in z vojaško taktiko. Še letos bo pripravila več predavanj, prvo med njimi bo že v maju, ko bo prof. dr. Anton Zbarkar s Katedre za strateške študije v Ljubljani predaval o vojaško strateških in političnih razmerah na Balkanu. Praktično usposabljanje bo potekalo v učilnicah Učnega centra ali posameznih bojnih enot, v katerih bodo spoznavali orožje. Opazovani bodo tudi vajo oklopnih enot in spremljali delo poveljnika. Čeprav usposabljanje predpisuje tudi zakon o vojaški dolžnosti, bodo vse aktivnosti organizirane izven delovnega časa, da podjetja ne bodo prizadeta.

Na ustanovni konferenci so častniki oblikovali več delovnih komisij in za predsednika svoje osnovne organizacije izvolili Staneka Zlobka, za podpredsednika Mitjo Teropišča in za sekretarja Ernesta Ferka. Pri organizaciji bo delovalo tudi častno razsodišče, ki bo ob vključevanju presojalo o morebitni neprimernosti člana zaradi negativne preteklosti.

B. D.-G.

• Vsaki revoluciji je vedno sledila reakcija. (Wilson)

• Ideologija je šampon za pranje glave odznotraj. (Fridauer)

POSADILI LIPO ZA DAN ZEMLJE - Zadaj za osnovno šolo Center so ob dnevu Zemlje mladi osnovnošolci zasadili nekaj lip, ki jim je darovala novomeška vrtarinja pri Gozdnem gospodarstvu. Nasploh so ta dan kar lepo uredili okolico šole, popravili nekaj razmajanih klopi, uredili koše za odpadke in še marsikaj. (Foto: J. Pavlin)

BEGUNČKI ZA DAN ODPRTIH VRAT - Otroci in učitelji iz osnovne šole začasne begunce iz BIH so 14. aprila ob 15. uri v prostorih Dijaškega doma Majde Silc priredili program ob Dnevu odprtih vrat. Otroci so s pesmijo, igro in z besedo še enkrat pokazali, kaj vse znajo, vejo in zmorejo in kaj je tisto, kar so se v šoli naučili. To popoldne so bili z nami: predsednik novomeške občinske skupščine, sekretar Sekretariata za družbene dejavnosti, predstojnik Zavoda za šolstvo, prior Kartuzije Pletenje, predstavnica Visokega komisariata za begunce pri ZN, predstavniki osnovnih šol in drugih organizacij ter učenci in njihovi starši. Predstavili so tudi šolski časopis Skolac. (Aida Dulić, 7. a, OŠ za otroke, začasne begunce iz BIH)

MLADI DOPISENIK

POKUKAJMO V BABIČINO SKRINJO

Sem učenka 5. b razreda OŠ Šmihel. Kot vsi peti razredi se je tudi naš razred odločil za projektno delo z naslovom Pokukajmo v babičino skrinjo. Štiri mesece smo zbirali staro gradivo in 31. marca in 1. aprila smo to tudi razstavili. Za razstavo je nekaj učencev in staršev spekle pecivo ali kruh po starih receptih, ostali pa smo pobrskali po babičini skrinji in, kar smo našli v njej, smo prinesli v šolo. Razstavljen je bil tudi denar, poljski telefon, ki so ga uporabljali med drugo svetovno vojno, podkev za podkovanje volov, kar so si včasih privoščili le bogataši, razne svetilke in še mnogo drugih stvari. Na razstavo sta prišla tudi Milka Češarek in g. Kranjčič in nam povedala veliko zanimivih stvari, ki jih prej še nismo poznali.

TADEJA SEVER
5. b, OŠ Šmihel

POBEGLI PAPAGAJ

Bila je sredo, ko je stara mama zjutraj odšla odpret kokoši. V kotu kokošnjaka je zagledala lepega papagaja. Dala ga je v zaboj in prišla v hišo povedat, kaj je našla. Vsi smo ga sli gledat. Bil je res prekrasen, odet je bil z rumenim, modrim in črnim perjem. Oči mu je naredil kletko in vsi člani naše družine smo se radi

pogovarjali z njim. Krmila sva ga midva z bratom. Nekega dne mu je brat menjal vodo, metem pa je mami odšla ven in pustila vhodna vrata odprta. Papagaj je v trenutku odletel skozi vrata, nikoli več ga ni bilo nazaj. Zelo smo ga pogrešali.

TINA DRAGAN
5. b, OŠ Mirna Peč

OBISKALI SMO OBRTRNIKE

Učenci 3. r. OŠ Blanca smo uspešno izvedli raziskovalno delo o obrti v domačem okolju. Obiskali smo obrtnike v njihovih delavnicah in naleteli na prijazen sprejem: veliko novega so nam pokazali, navdušili za delo in kar nekaj učencev si je že izbralo poklic, ki ga opravljajo obrtniki. Obrtniki so pripravili res nepozabna doživetja in gotovo velja ob tem tista misel o učenju, ki pravi, da je naše učenje učinkovito, kadar mislimo, smo pri tem aktivni in ob tem uživamo. Ko smo nalogo končali, smo pripravili zanimivo razstavo različnega gradiva in izdelkov ter izdali posebno glasilo. Na zaključek smo povabili starše in obrtnike, pri katerih smo bili. V zanimivem programu smo pokazali, kaj smo spoznali ob svojem delu, zapeli in zaplesali.

Učenci 3. r. OŠ Blanca

ZAPOSILIMO pogodbeno ali redno komercialiste za prodajo visokokvalitetnih strojnih masti in olj nemškega izvora. Sprejemamo pisne prijave na naslov: **K.B.A. d. o. o., Partizanska 37 a, 66210 Sežana. Tel. (067) 72-762.**

KMETJE IN DRUGI LASTNIKI GOZDOV PRILOŽNOST TUDI ZA VAS!

po ugodni ceni odkupuje hlodovino smreke in bukve I. kl. ter žagan les obeh drevesnih vrst

Informacije:
KLI LOGATEC, p.o.
61370 Logatec, Tovarniška 36
Telefon: 061/741-711 int. 276
Telex: 31-656, telefax: 061/741-279

POTA IN STRANPOTA

ZGOREL JE KOZOLEC

ŽUBINA - 20. aprila je prišlo v Žubini pri Velikem Gabru do požara na kozolcu, last Milana R.. Zgorel je kozolec, v njem pa smrekove deske. Požar so pogasili občani s pomočjo gasilcev. Škode je za okrog 300.000 tolarjev. Požar je zanel petletni otrok, ki se je igral z vžigalicami.

KDO JE UKRADEL BELO KATRCO?

NOVO MESTO - 25. aprila je neznan storilec na parkirnem prostoru železniške postaje v Bršljinu ukradel bel osebni avto znamke R 4 z registrsko številko NM 185-032. S tem dejanjem je Martina P. z Vrduna pri Stopičah oškodoval za okoli

500.000 tolarjev. Prosimo občane, ki bi karkoli vedeli o ukradenem vozilu, da to sporočijo na najbližjo policijsko postajo, na tel. 92, ali na UNZ Novo mesto, na tel. 321-080.

UKRADLA ŽENSKO VETROVKO

NOVO MESTO - 47-letna M. B. iz Metlike je utemeljeno osumljena, da je 22. aprila na Glavnem trgu v Novem mestu v trgovini Tekstil ukradla žensko vetrovko in jo skrila v torbico. Ko je hotela odditi, se je pri vходу sprožil alarm in prodajalka je stekla za osumljenko, ki je nato vrnila vetrovko v vrednosti 3.850 tolarjev.

UDARIL GA JE, DA JE OSLEPEL

NOVO MESTO - Mladoletni S. D. iz Novega mesta je utemeljeno osumljen, da je 18. aprila v gostinskem lokalu Črni baron med prepirom s kozarcem udaril po desnem očesu 21-letnega A. Š. iz Straže. Kozarec se je razbil in drobci stekla so tako poškodovali oko A. Š., da je oslepel. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

HALO - ALO PIZZA!

**(068) 24-415
ZARADI VAS**

FIAT in **Adria Auto**
Ekskluzivni uvoznik Fiat

in

AVTOMEHANIKA GRIL
Dol. Kamence 46 b, Novo mesto
tel. (068) 28-714

- uradna in edina veljavna garancija za vozila **FIAT** in **LANCIA**
- pooblaščen servis in rezervni deli
- prodaja vozil Fiat in Lancia

Na zalogi:
FIAT UNO 60 iE
FIAT PANDA iE 4x4
LANCIA Y 10
LANCIA DEDRA

TRGOVINA BARVE, LAKI GLASURIT,
AVTOLIČARSTVO

MIRAN ZUPAN Krmelj 2b, 68296 KRMELJ
mob.tel.: 0609/612.276, fax: 0608/88.821

Prodaja originalnega materiala za avtoličarje firme **GLASURIT**.

V našem prodajnem programu vam nudimo:

- mešanje vseh vrst avtomobilskih barv
- prodajo originalnih barv (BMW, Mercedes, VW...)
- vse vrste barv za mešanje za **GLASURIT** mešalno baterijo
- kite, osnovne barve, špric kite, lake, trdilce, itd.

Možna nabava mešalnih baterij.
Ugodne cene in količinski popusti.
Pri nabavi večje količine vam material dostavimo na vaš dom.

ZA INSTRUMENTE

NOVO MESTO - V sklad z drage medicinske instrumente pri OORK Novo mesto so prispevali: Milan Ovniček iz Črnomlja - odpoved honorarja pri DL 2.000 tolarjev; Lojze Cestnik iz Ljubljane - odpoved honorarja pri DL 750 tolarjev; sosedje iz Paderšičeve ulice v Novem mestu namesto venca za pokojno Anico Somrak 6.500 tolarjev; Sindikalna organizacija osnovne šole Bršljin Novo mesto namesto venca na grob pokojnega očeta sedelavke Julijane Florjanc 4.000 tolarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala!

AC AUTOCOMMERCE d.d.

Dolenjci, Belokranjci, Posavci!

**Nekdo vam prihaja naproti.
Eleganca. Udobnost. Varnost. Na štirih kolesih!**

Prav kmalu, že 10. maja bo v Novem mestu.

**Ni veliko stvari v življenju,
na katere se lahko zanesete.
On je tak. Vaša dobra zvezda na cesti.**

Kdo je to? Uganite avtomobilsko znamko na sliki in pošljite odgovor na uredništvo-Dolenjskega lista. 13. maja bomo objavili imena treh izžrebanih nagajencev, ki bodo dobili lepe nagrade.

**PANASONIC SLOVENIJA
FENIX INFORMATIKA, d.o.o.
NOVO MESTO
Partizanska 19**

objavlja razpis za delovno mesto

VZDRŽEVALEC - SERVISER ELEKTRONSKIH NAPRAV

Pogoji:

- najmanj IV. stopnja elektrotehniške smeri
- dve leti ustreznih delovnih izkušenj
- poznavanje področij:
 1. računalništvo - hardware, software
 2. telekomunikacijske naprave in napeljave
 3. fotokopirni stroji
- pasivno znanje angleškega jezika
- vozniški izpit B kategorije

Pisne prijave pošljite na naš naslov v sedmih dneh po objavi.

NOVO NOVO NOVO NOVO

3. MAJA 1993 BOMO NA PARTIZANSKI 4 V NOVEM MESTU (NAD BAROM BOTER) odprli novo trgovino z italijansko obutvijo in galanterijo

"TIMOLA"

V maju vam bomo postregli z veliko izbiro čevljev in sandalov v pastelnih barvah, primernih za maturantske plesne, ki jih boste lahko dopolnili z damsko torbico v enaki barvi.

V času od 3. do 8. maja vam ob nakupu nudimo 10 odst. popusta.

VABLJENI!

NOVO NOVO NOVO NOVO

AGRARIA BREŽICE
zastopnik za vozila

PEUGEOT

vam v svojem prodajno razstavnem salonu
**Pod obzidjem 32
Brežice
tel. (0608) 61-504**

nudi vse tipe vozil znamke **PEUGEOT** ter tudi servisiranje v pooblaščenem servisu **PEUGEOT**

Šentlenart 72, Brežice Dobava in servisiranje takoj!
tel. (0608) 61-054 Se priporočamo!

Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana
Mercator-Sevnica, d.o.o.
Sevnica, Savska cesta 20/b

objavlja prodajo z zbiranjem ponudb, in sicer:

poslovnega prostora v Sevnici, Kvedrova 31, neto površine 12,88 m², primerne za opravljanje obrtne dejavnosti.

Navedeni poslovni prostor si je mogoče ogledati vsak delovni dan od 8. do 11. ure ali po predhodnem dogovoru. Informacije dobite po telefonu št. (0608) 81-380.

Rok za zbiranje ponudb je 8 dni po dnevu objave. Ponudbe pošljite na naslov: Mercator-Sevnica, d.o.o., Savska cesta 20/b, 68290 Sevnica.

ZAVAROVALNICA MARIBOR, DRUGA NAJVEČJA
ZAVAROVALNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA
V SLOVENIJI, RAZŠIRJA SVOJO DEJAVNOST!

K SODELOVANJU VABIMO PODJETNE LJUDI,
KI BI ŽELELI PREKO LASTNIH AGENCIJ
OPRAVLJATI ZAVAROVALNIŠKE POSLE ZA
ZAVAROVALNICO MARIBOR V OBČINAH:

RIBNICA • KOČEVJE • NOVO MESTO • ČRNOMELJ • METLIKA
SEVNICA • KRŠKO • TREBNJE

PISMENE PONUDBE ZA SODELOVANJE POŠLJITE
ČIMPREJ NA NAŠ NASLOV OZIROMA NAS
KONTAKTIRAJTE PO TELEFONU!

ZAVAROVALNICA MARIBOR D.D. Telefon:
SEKTOR TERENSKO MREŽE 062/224-111
Cankarjeva ul. 3
62000 MARIBOR

PREDNOST BODO IMELI PONUDNIKI DOMAČINI, KI BI
RADI RAZŠIRILI SVOJO DEJAVNOST TUDI NA PODROČJE
ZAVAROVALNIŠTVA IN RAZPOLAGAJO S PRIMERNI
POSLOVNIMI PROSTORI TER KADROM.

ZAVAROVALNICA MARIBOR
ŽIVLJENJE GRE NAPREJ IN MI Z VAMI

MODUL, trgovsko podjetje d.o.o.
Zalog 21, 68000 Novo mesto
telefon: (068) 22-855

objavlja
prosto delovno mesto (za določen čas)

POSLOVODJA
trgovine z gradbenim materialom

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati imeti končano srednjo
komercialno ali ekonomsko šolo ali poslovodsko šolo ter naj-
manj 3 leta delovnih izkušenj.
Prijava z dokazili sprejemamo 8 dni po objavi.

Z našo pomočjo je uspeh v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing

tel.: (068) 323-610
fax: (068) 322-898

Pokličite nas, obiskali vas bomo!

GRADITE, ADAPTIRATE,
PRENAVLAJATE STANOVANJE?

RAZBREMENITE SE IN
PREPUSTITE ODGOVORNOST NAM.

Vsem graditeljem in ustvarjalcem želja individualne gradnje ponujamo
spomladanski paket storitev s cenami, ki so konkurenčne vsakemu
izvajalcu gradbenih del.

KAJ VSE TO JE:

- kompletne inženirinske storitve
- izvedbe posameznih faz gradnje:
- izkopi, tamponi, temelji, zidovi, plošče, tlaki, ometi,
strehe, fasade in vsa druga zaključna dela na vašem objektu,
- projektantske storitve za projekte individualnih objektov,
obrtnih delavnic in posameznih elementov projekta.

Za vse opravljeno in prevzeto dobite garancijo, jamstvo za kakovost.

Informacije:

GIP "PIONIR" NOVO MESTO

Kettejev drevored 37,
tel: (068) 321 - 826, 323 - 686 interna 1456
faks (068) 321 - 037

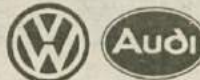
ELASTIČNOST NAŠE PONUDBE, KONKURENČNA RAVEN CEN IN
TRADICIJA KAKOVOSTI NAŠIH STORITEV NAJ BODO USTREZEN
RAZLOG ZA NAŠE SODELOVANJE.

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

Gradnja zaupanja

Avtohiša Berus d.o.o.
servisno prodajni center

Velika Cikava 23, Novo mesto

- pooblaščen prodaja vozil iz programa VW - AUDI
- servisiranje in ostala popravila
- popravila karamboliranih vozil
- lakiranje v lakirni komori
- mešalnica avtolakov - glasurit
- montaža avtoalarmov
- ponudba rezervnih delov in dodatne opreme

vozila na zalogi:

- AUDI 100 (2,3 E; 2,8 E), PASSAT VA-
RIANT, GOLF 3 (benzin, diesel) ter
transporterji
- GOLF 1,4 CL/3 vrata 24.400 DEM
- GOLF 1,9 CLD/3 vrata 27.900 DEM

Cene so do registracije, vsa vozila imajo enoletno garancijo!
Ob nakupu novega vozila brezplačno vgradimo komplet avto-
mobilskih preprog!
Delovni čas: od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

Tel. (068) 25-098, fax. (068) 25-641

Čestitamo za 1. maj - praznik dela!

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe, društva in
občane obveščamo, da sta po sklepih Izvršnega sveta skupš-
čine občine Novo mesto, sprejetih na seji dne 6. 4. 1993 (sklepa
objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 18/93 z dne
9. 4. 1993)

JAVNO RAZGRNJENA

I. osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin
družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta
1986 do leta 1990 (razveljavitev programske zasnove za izde-
lavo zazidalnega načrta Policija in parkirna hiša na Roški cesti
v Novem mestu)

II. osnutek odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o pro-
storsko ureditvenih pogojih za Novo mesto (izven mest-
nega jedra) in submestna središča (umestitev objekta Polici-
je na prostoru bivših garaž in parkirnih prostorov Avtoprometa
Gorjanci v Bršljinu)

v času od 13. aprila do 13. maja 1993

- v prostorih:
- Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska 2, I. nad.,
 - krajevne skupnosti Bršljin na Slakovi 3.

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka dokumentov bo
v sredo, 5. maja 1993, ob 19. uri
v osnovni šoli Bršljin.

Do poteka javne razgrnitve obeh osnutkov lahko podate pisne
pripombe, mnenja in predloge na kraju razgrnitve ali pa jih poš-
ljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora občine
Novo mesto Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično na-
črtovanje Novo mesto, Ljubljanska 2.
Na javni obravnavi bo podana podrobnejša obrazložitev osnut-
kov dokumentov ter eventualna dodatna pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje
občine Novo mesto

Razpisna komisija javnega zavoda lekarne
Sevnica

razpisuje dela in naloge:

DIREKTORJA javnega zavoda lekarne Sevnica

Za direktorja je lahko imenovan kdor izpolnjuje splošne z zako-
nom določene pogoje, ki so:

- da ima visoko izobrazbo farmacevtske smeri
- da ima opravljen strokovni izpit
- da ima pet let delovnih izkušenj v lekarniški dejavnosti
- da ima organizacijske in strokovne sposobnosti

Poleg dokazil o izpolnjevanju razpisnih pogojev morajo kandi-
dati priložiti tudi kratek življenjepis in program o razvijanju le-
karniške dejavnosti v občini Sevnica.
Kandidati morajo prijave poslati v roku 8 dni na naslov:
LEKARNA SEVNICA, za razpisno komisijo, SEVNICA, Trg
svobode 14.

PRIMOLOCO d.o.o. Ljubljana, Dunajska 172 ☎ 061 - 34 53 86

NEPOGREŠLJIVI PRIPOMOČKI ZA NEGO OBLAČIL

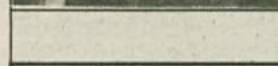
Preden pospravite vaša zimska oblačila, jih temeljito očistite! Rešitev je tu.

**Odstranjevalec razcefranih,
kosmičastih tekstilnih površin**
Iz tkanin iz volne, kašmirja,
sintetike, pluščev, oblek, odelj...
zanesljivo odstrani vso razcefrano,
kosmičasto nesnago.

Čistilni valjček
Rahlo lepljiv valjček magično pobere
ves trdovraten prah, kosme, prhljaj
ali celo živalske dlake iz vaših
oblačil, sedežnih garnitur, žameta,...

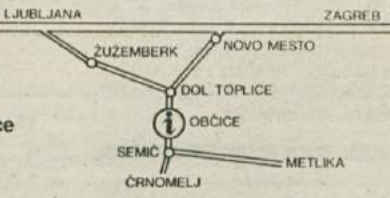
Ščetka za mohair - napravi vaše
pletanine iz mohairja polne in kosmate.

NAROČAM po povzetju: Art.A _____ Art.B _____ Art.C _____
po ceni za kos 600,00 Sit + poštnina. PODPIS: _____
ime in priimek: _____
naslov: _____

Pika na i

Salon pohištva

68350 Dolenjske Toplice
Občice 21
☎ 068/65-128

Ponovno preseneča: do 35%
popusta za gotovino

vrtna garnitura (miza + 4 stoli)	5.020 SIT
kotna sedežna garnitura iz uvoza (dvojno ležišče)	od 54.432
spalnice	od 57.154
otroške sobe	od 38.528
regal za dnevno sobo	od 39.020
1 m kuhinje v barvi hrasta	od 17.230
kuhinjske nape, bele in rjave	10.200
vrtiljivi stoli za k pisalni mizi	od 5.700
pohištvo za celo pisarno	od 54.055
zavese, narejene ali po naročilu, 3 m	od 5.400

Postavite PIKO na i v svojem domu,
da bo bivanje prijetnejše!

SVET ŠOLE
OSNOVNE ŠOLE JURIIJA DALMATINA
KRŠKO

RAZPISUJE
v skladu s 70. in 83. členom Statuta delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa 137. člen Zako-
na o osnovni šoli in 71. člen Statuta:

- da je učitelj, pedagog ali psiholog,
- da ima opravljen strokovni izpit,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem stro-
kovnem izpitu v vzgojno-izobraževalnem delu,
- da ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo,
da bo s svojim delom prispeval k uresničitvi smotrov in ciljev
zavoda, kar dokazuje s svojim minulim delom,
- da je pri svojem pedagoškem delu dosegel delovne rezulta-
te, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in
naloge pedagoškega vodje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Začetek dela je 1. julija
1993.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev
v 10 dneh po objavi razpisa na Svet šole Osnovne šole Jurija
Dalmatina Krško, z oznako ZA RAZPIS.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po konča-
nem postopku.

Podjetje za notranjo in zunanjo trgovino

CBE 21, 68330 Metlika, tel.: 068/59-102
stanovanje: 047/757-443

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

- najnižje cene na Dolenjskem in v Beli krajini
- 50 izdelkov + 50 novih izdelkov vsak mesec
- ob večjem nakupu popust vsaki stranki

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033- strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB		169600	200400	205200	232800	307080
486DX2 50/256 KB	4 MB		208800	220200	225000	252600	326280
486DX2 66/256 KB	4 MB		235200	246000	250800	267840	351600

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER),
VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajne mlini tower z LED displejem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

tedenski koledar

Četrtek, 29. aprila - Robert
 Petek, 30. aprila - Marjan
 Sobota, 1. maja - praznik dela
 Nedelja, 2. maja - Živa
 Ponedeljek, 3. maja - Aleksander
 Torek, 4. maja - Florijan
 Sreda, 5. maja - Angel

LUNINE MENE
 29. aprila ob 14.40 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 29. in 30.4. (ob 20. uri) ameriški znanstvenofantastični film Iztrebljevalec.
KRŠKO: 30.4. in 2.5. (ob 18. uri) ameriški znanstvenofantastični film Koscec.
METLIKA: 30.4. (ob 20. uri) ameriška komedija Spopnini nevidnega človeka. 2.5. (ob 20. uri) ameriški film Prvinski nagon.
NOVO MESTO: 29.4. (ob 18. in 20. uri) ameriška kriminalna drama Izdajalski trenutek. 30.4. ter od 1. do 3.5. (ob 18. in 20. uri) ameriški film V postelji s sovražnikom.

kmetijski stroji

TRAKTOR URSUS C 360, malo rabljen, 350 ur, prodam. Župan, Veliki Ban 1, Sentjerne. 1694
FREZO HONDA z petimi priključki prodam. ☎ (068)25-109. 1697
KOSILNICO BCS Acme in rdeče vino prodam. Jarc, Globodol, ☎ (068)78-058. 1703
TRAKTOR ZETOR 4718 s hidravlično koso Mertel in Ursus, 90 KS, letnik 1992, s klima napravo prodam. Martin Kocjan, Mihovica 16, Sentjerne, ☎ (068)41-188. 1707
SNOPOVEZALKA ZA BCS in mlatnico (popolno čiščenje) prodam ali menjam za živino. Plantan, Koroska vas 25. 1708
OBRAČALNIK (traktorski) ugodno prodam. ☎ 42-560. 1711
SAMONAKLADALKO SIP Novi Pionir 26, rabljeno dve sezoni, ugodno prodam. Žabja vas 6, Novo mesto. 1718

kupim

ALI RUŠITE STARO HIŠO? Kupim vse staro pohištvo in druge stare predmete, tudi v zelo slabem stanju. Pogledam, plačam, odpeljem. ☎ (068)87-430. 1686
MANJŠE KOLIČINE KAMNA - benkovac odkupim. ☎ (068)47-255, v večernih urah. 1692

motorna vozila

JUGO 55, letnik 1989, registriran do 3/94, prodam. ☎ (068)23-585, zvečer. 1680
LADO 1300 KARAVAN rdeče barve, letnik 1988, in manjši traktor s koso prodam. ☎ 57-245. 1688
NEREGISTRIRAN MERCEDES 230 E, letnik 1980, prodam. ☎ (068)25-109. 1696
126 P, 8/82, dobro ohranjen, prodam za 1.200 DEM. ☎ (068)50-291. 1699
Z 750, letnik 1967, prodam. 23-938.
PEUGEOT 405 SR, letnik 1988. 25-115.
GOLF D, letnik 1986, 73.000 km, zelen, za 9.800 DEM, in R 5 campus, letnik 1990, 12.000 km, kovinsko zelen, prodam za 10.000 DEM. Oglej po 16. uri: Šefman, Nad mlino 17, ☎ 25-184. 1704
JUGO 45, letnik 1988, registriran do 3/94, prodam. Groblje 26, Sentjerne. 1716
JUGO, letnik 1990, rdeče barve, prodam. ☎ 78-284. 1721
R 5 GL, letnik 3/87, prodam. ☎ 84-560, Franko, v večernih urah ali Gradiška 41, Straža. 1729

Ami
 Ljubljanska 27, NOVO MESTO (Javna skladišča)
 — prodaja vozil Fiat, VW, Renault
 — gotovinski odkupi rabljenih vozil
 — posredniška prodaja po vaši ceni
 — staro za novo, staro za staro

Ponudba meseca:
 VW POLO 11 cl kat. 18.500 DEM
 RENAULT CLIO 1,2 kat. 17.900 DEM
 FIAT TIPO 1,4 SX servo volan 19.500 DEM

Cene so do registracije.
 Delovni čas: od 8. do 17. ure.
Tel. (068) 26-010

ŽENSKÉ PAJKICE — najcenejše v Sloveniji!
 Akviziterji vabljeni k sodelovanju. Enkratni zaslužek. Prodaja po celi Sloveniji. Kvaliteta zajamčena. Tel. (061) 264-377, 264-367.

NESNICE, mlade jarkice, pasme hišex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije (kliče od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068) 49-567. 1550

TILIA TEHNIČNA TRGOVINA
 NOVO MESTO TEL 068/27-197

- radiatorji OCEAN
- radiatorji JUGOTERM
- POPUST 15 — 30%
- elektrika
- POPUST 10%
- cisterne, gorilci, peči...
- pipe, umivalniki, cevi...
- kablji, stikala...

V primeru montaže PLAČATE SAMO 3% DAVKA

Dolenjska banka d.d. Novo mesto

SPOŠTOVANI UPOKOJENCI!

Gotovo ste že večkrat razmišljali o tem, kako bi najbolje ravnali s svojimi prihranki, da bi si zagotovili ohranjanje ali celo povečanje njihove realne vrednosti. Ljubljanska banka Dolenjska banka d.d. Novo mesto vam nudi več načinov toolarskega in deviznega varčevanja.

Varčevalna knjižica
 Varčevalna knjižica je namenjena vsem, ki želite varno in gospodarno naložiti svoj denar, ne da bi morali vnaprej razmišljati, kdaj ga boste potrebovali. S postopnim varčevanjem lahko uresničite načrtovani večji nakup, nenazadnje pa vam privarčevani denar lahko pomaga tudi ob nepredvidenih izdatkih. Ob začetku varčevanja je potrebno na knjižnico položiti začetni polog v toarski protivrednosti 200 nemških mark, ki ga lahko dvignete ob saldaciji knjižice, kasnejši pologi so lahko večji ali manjši, vsak posamezen polog pa mora na knjižico ležati 15 dni. Prihranki so vam praktično ves čas na razpolago, banka pa z revalorizacijo sredstev zagotavlja ohranjanje njihove realne vrednosti.

Vežani depoziti
 Varčevanje z vežanimi depoziti je donosna oblika varčevanja višjih zneskov toarskih prihrankov. S podpisom pogodbe o vežavi sredstev se odločite, da za določen čas ne boste razpolagali s svojimi sredstvi, banka pa vam ta sredstva revalorizira in tudi obrestuje po letni obrestni meri, ki je odvisna od dobe vežave in zneska vežanih sredstev. Pri vežavi sredstev za dobo, krajšo od enega meseca lahko vežete sredstva za najmanj 10 in največ 29 dni. Minimalni znesek vežave znaša 30.000,00 tolarjev. Depoziti, vežani za dobo od 20 do 29 dni, pa se obrestujejo po 1% letni obrestni meri. Depoziti, ki jih lahko sklepate za poljubno dobo od 30 do 90 dni, se mesečno revalorizirajo, glede na višino zneska pa vam banka obračuna še dodatne, stimulative obresti:

od 5.000,00 do 50.000,00 tolarjev	5%
od 50.000,00 do 100.000,00 tolarjev	6%
nad 100.000,00 tolarjev	7%

Pri zneskih vežave nad 100.000,00 tolarjev je možen tudi, poseben dogovor o višji obrestni meri.

Lahko pa se odločite tudi za mesečno vežavo sredstev, pri čemer so obrestne mere ne glede na znesek vežave naslednje:

— nad 3 mesece	5%
— nad 6 mesecev	6%
— nad 12 mesecev	9%
— nad 24 mesecev	11%
— nad 36 mesecev	13%

Devizno varčevanje
 Morda se boste odločili za varčevanje v devizah. Varčevati je možno na devizni varčevalni knjižici ali s pologom deviznega depozita. Banka omogoča varčevanje v nemških markah, avstrijskih šilingih, ameriških dolarjih, švicarskih frankih in italijanskih lirah. Pri vplačilu v kakšni drugi valuti vam banka na vašo zahtevo opravi brezplačno konverzijo. Za varčevanje na varčevalni knjižici je potreben začetni polog 200 DEM oziroma protivrednost v katerikoli od naštetih valut. Sredstva na njej se lahko uporabijo le za gotovinska izplačila, za vsa ostala plačila v devizah pa se uporablja devizni tekoči račun. Sredstva na devizni varčevalni knjižici se obrestujejo po obrestnih merah, ki so višje od obrestnih mer za isto valuto na deviznem tekočem računu. Kadar ocenite, da privarčevanih sredstev ne boste rabili takoj, ampak šele čez nekaj časa, se lahko odločite za **vežavo deviznih sredstev**. Posebna privlačnost vežanih depozitov so obrestne mere, ki so visoke in nespremenljive za dobo vežave. Devizni depozit je možno skleniti za dobo 1 meseca, 3 mesecev, 6 mesecev ali 12 mesecev. Najnižji znesek vežave je 1.000 nemških mark oziroma protivrednost v katerikoli od naštetih valut, pri enoletnih vežavah pa vam banka, odvisno od višine vežanih sredstev, obračunava še dodatne, stimulative obresti. Vabimo vas, da se za podrobnejše informacije o možnosti varčevanja oglosite v katerikoli enoti Ljubljanske banke Dolenjske banke d.d. Novo mesto. Z veseljem vas pričakujemo.

ljubljanska banka

obvestila

TELSAT, D.O.O., CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465, od 9. do 16. ure. 916

Obvestilo!

Zaradi priključitve na sodobno digitalno telefonsko centralo, ki omogoča hitrejšo vzpostavitev zvez, sploh pa telefoniranje tako rekoč brez motenj, ima Dolenjski list od 15. aprila dalje nove telefonske številke. Takele:

uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006
 telefax 322-898

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

- finančno-informativni sistem
- materialno poslovanje
- veliko drugih računovodskih programov

ter prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme in prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Grüber)

NAJCENEJŠE ženske hlačne nogavice v Sloveniji. Akviziterji vabljeni k sodelovanju. Enkratni zaslužek. Prodaja po celi Sloveniji. Kvaliteta zajamčena. Tel. (061) 264-377, 264-367.

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

SAT antene že od 460 DEM. Vrtljivi sistemi za 1.300 DEM. PAČE samo 570 DEM. Brezplačna montaža. A.M.F., d.o.o. Tel. (068) 47-623

MÜLLER
 ČRNOMELJ, ČOPOVA 8
 tel. (068) 51-059

— RENT-a CAR: R5, VW PASSAT CL, C-25 furgon

PRODAJA AVTOMOBILOV, PRENOS LASTNIŠTVA

SAT antene za posamezni in skupinski sprejem vrhunskih proizvajalcev (PACE LASAT) že od 445 DEM dalje z montažo. Možnost plačila na 3 obroke. Garancija ter zagotovljen servis.

BETONAL
 d.o.o. TREBNJE, Kolodvorska 1

V Betonalu Trebnje vam nudimo:

- vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo
- peske s prevozom
- cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog, stebri, razne kanalete, cvetličniki)
- posojamo opažne plošče

tel. (068) 45-650
 45-651
 fax. (068) 45-652

Se priporočamo!

SERVIS RTV
 Škocjan 31
 tel. (068) 76-034
 (0608) 89-127

tabakum
 TABAKUM d.o.o. export — import
 Velika Cikava 25, Novo mesto
 tel. (068) 322-625, 23-826

Akumulatorji VESNA in TOPLA za vse vrste vozil
traktorji: UNIVERZALE, TORPEDO, SAME, CARRARO, GOLDONI, DEUTZ-FAHR, ZETOR (po naročilu)
škropilnice vseh vrst namakalni sistemi in priključni stroji DEUTZ-FAHR
UGODNO: takojšnja dobava UNIVERZALE 640 DTC z dodatnim popustom
kosilnice: DEUTZ-FAHR, BCS — motokultivatorji — parkovne kosilnice — gume za osebni in traktorski program

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 1214

EMINENT
 PRODAJA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL

POSEBNA PONUDBA

- CLIO RL 1,2 energy
- MOTOR, KATALIZATOR, 3 V, CENA do reg. 17.820 DEM
- VELIKA IZBIRA RABLJENIH VOZIL
- KREDITI

Dol. Kamence 25a Novo mesto
 tel./fax: 068/23-902
 Del. čas od 8. — 12. in od 13. — 17 ure.

T — SHIRT!
 Zastopniki, akviziterji, potniki, pozor!
 Najcenejše bombažne majice s kratkimi rokavi vseh barv. Začnite jih prodajati in odlično boste zaslužili. Kvaliteta zajamčena. Tel. (061) 264-377, 264-367.

Čestitamo ob 1. maju — prazniku dela!

SPECIALIZIRANA DELAVNICA ZA POPRAVILO ZAVOR

- za vsa osebna vozila
- na zalogi ves zavorni material
- ugodne cene
- popravilo istega dne

Zavorni servis — JENIČ Rejnovošče 6, Novo mesto
 Tel. (068) 43-633
 Se priporočamo!

Bistro VALENTINA
 Vel. Bučna vas 35, ☎ (068) 25-113

Čestitamo ob 1. maju — prazniku dela!

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje 1.050 tolarjev; za družbeno skupnost, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.700 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj,
 zaman vsi dnevi upanja, trpljenja,
 bolečina je bila močnejša od življenja.

V 66. letu starosti nas je zapustil naš

VINKO FLAJŠMAN
 Nad mlino 26, Novo mesto

Od njega smo se poslovili v sredo, 21. aprila 1993, v ožjem družinskem krogu. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, Zdravstvenemu domu Novo mesto, dermatološkemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, pevcem in vsem, ki ste nam izrekli sožalje.

Žalujemo: vsi njegovi

posest

STANOVANJSKA HIŠA v Soteski pri Dolenjskih Toplicah na parceli 14 a naprodaj najboljšemu ponudniku. ☎ (068)26-441, po 20. uri. 1682

HIŠO v Črnomlju prodam. ☎ 52-413, od 14. do 16. ure. 1683

DRGANJA SELA - zazidljivo parcelo z gradbeno dokumentacijo prodamo. ☎ (068)85-408. 1687

NA POKLEKU nad Blanco prodamo manjši vikend z 2300 m² mladega sadovnjaka in vinograda. ☎ (0608)81-435. 1689

V ŠENTVIDU PRI STIČNI prodamo starejšo hišo in 1000 m² obdelovalne zemlje (stanovanjska, obrt, vikend). Informacije Posrednik, d.o.o., ☎ (061)153-016. 1693

prodam. Franc Marušič, Dol. Radulje 23, Bučka. 1706

V BLIŽINI BREŽIC ugodno prodam starejšo hišo z velikim dvoriščem in nekaj zemlje. Možen odkup samo zemlje ali samo hiše. Lokacija na ravnini. Informacije na ☎ (062)792-261, v petek po 17. uri. 1712

HIŠO v četrti gradbeni fazi na Regrških košenicah prodam. ☎ 25-539. 1714

NA HRASTU PRI METLIKI prodam njivo, 30 a, na lepi sončni legi. ☎ 22-349. 1717

V NOVEM MESTU prodam novejšo hišo v četrti gradbeni fazi s komunalno urejeno parcelo, (750 m²). Kličite vsak dan po 18. uri na ☎ (068)22-959. 1730

VIKEND - ZIDANICO z vinogradom, z lepim razgledom, na Stražnjem Vrhu pri Črnomlju poceni prodam. ☎ (061)578-320. 1732

večjim tovornim vozilom s priklopkom. ☎ 21-188. 1685

KLAVIR OZ. SINTENTIZATOR v Trebnjem učim. ☎ 78-180. 1695

POSLOVNI PROSTOR oddam. ☎ (068)28-287. 1725

POSLOVNI PROSTOR velikosti 30 m² v centru Krškega oddam v najem. ☎ (0608)32-139. 1726

OPREMLJEN BOUTIQUE velikosti 25 m², v strogem centru Krškega oddam v najem. ☎ (0608)32-139. 1727

OPREMLJENO TRGOVINO, 30 m², v strogem centru Krškega oddam v najem. ☎ (0608)32-139. 1728

službo dobi

MLAJŠE DEKLE za delo v bifeju takoj zaposlim. ☎ (0608)31-407. 1637

TAKOJ ZAPOSIM voznike kamionov. ☎ (068)42-350, zvečer. 1691

SAMOSTOJNEGA KUJARJA za gostilno v Trebnjem nujno iščem. ☎ 44-900. 1705

DEKLETA za delo v bistroju Viktorija zaposlimo redno ali honorarno. Informacije: Ljubljanska 27, ob 15. uri. 1709

POTNIKE za prodajo na terenu iščemo. Butler, ☎ 22-815. 1710

DEKLE za strežbo v bistroju zaposlim. ☎ 84-490. 1713

RAZLIČNE VRSTE samostojnih del na domu. Podrobna navodila z naslovi za nabavo materiala in prodajo blaga vam pošljem po pošti. Kerec, pošto ležšče, 61261 Ljubljana - Dobrunje. 1720

GOSTILNA ZLATA GOS nudi zaposlitev. Ponudbe na ☎ (0608)60-199. 1723

AKVIZITERJE za prodajo kvalitetnih tekstilnih izdelkov uveljavljenega podjetja zaposlimo honorarno. ☎ (068)25-084. 1724

HONORARNO ALI REDNO zaposlim prodajalko v drogeriji. ☎ 44-988. 1733

V BISTROJU v Dolenjskih Toplicah zaposlim simpatično dekle. Sobote in nedelje proste. ☎ 65-285. 1735

stanovanja

V NAJEM ODDAM dvosobno komfortno stanovanje s centralnim ogrevanjem. ☎ 9061)59-286, po 16. uri. 1684

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo: parcele za hiše v Novem mestu, vikend v Šmavru, hiše, stanovanja in poslovne prostore v Novem mestu in drugje. Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure.

PROTIVLOMNO in PROTIPOŽARNO varovanje vseh vrst objektov. JARNUŠ d.o.o., Kranj

zastopništvo: Trdinova 6, Črnomelj, tel.: (068)53-002

MONTAŽNI VIKEND, 3 x 4 m, na parceli 9 a, v brežiški občini, prodam. Cena zelo ugodna. ☎ (0608)34-927. 1701

STAREJŠO ZIDANICO in trtje v Draščih pri Metliki prodam. ☎ (061)570-104. 1702

TRAVNIK (70 a) v Hrvaškem Brodu

prodam

ŠKOTSKE TRIBARVNE OVČARJE, stare 5 tednov, rodovniške, odličnih staršev, bomo prodajali po 15. maju. Sprejemamo rezervacije. ☎ (068)25-986. 1690

AVTOMATSKI ŠIVALNI STROJ Singer prodam. ☎ (068)25-109. 1698

ROČNI NAMIZNI SITOTISK za tiskanje na vžigalnike, nov, s sitom prodam. Cena 200 DEM. ☎ (0608)34-927. 1700

14 VRAT s podboji prodam. ☎ 25-539. 1715

LAŽJO PRIPUŠČENO KOBILO z žrebetom prodam. Brane Makovec, Benečija 4, Trebnje. 1719

OVCE z mladiči prodam. Informacije na ☎ 65-692. 1731

SVINJSKE POLOVICE po 250 SIT/kg. ☎ 73-023. 1734

40 M3 HLODOVINE prodam. ☎ 65-440. 1736

razno

SKLADIŠČNI PROSTOR na prostem, od 200 - 300 m², iščem v bližnji okolici Novega mesta. Možen dostop z

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

ALOJZ ERBEŽNIK

elektromonter v pokojju

Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

Kolektiv PE ELEKTRO NOVO MESTO

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, babica in prababica

MARIJA ČADONIČ

iz Zilj 5

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala sosedom Starešiničevim za vsestransko pomoč, oseboj Doma počitka v Metliki, govornici Mariji Stegne, g. Hitju za organizacijo pogreba in g. župniku za opravljen obred. Hvala tudi pevkam z Otovca za pesmi, saj jih je pokojna vedno imela rada.

Žaljuoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila draga mama, tašča in stara mama

MARIJA JARC

rojena Kapš
iz Prečne 24

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom Prečne, župniku, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žaljuoči: vsi njeni

ZAHVALA

Samo delo, skrb in trpljenje, tvoje je bilo življenje.

V 96. letu starosti nas je po dolgi in težki bolezni zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

OTILIJA LUKMAN

iz Velike Bučne vasi 39 a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in sv. maše ter v tako velikem številu našo mamo pospremili na njeno zadnjo pot. Posebno zahvalo smo dolžni patronažni sestri g. Mariji Dragan, ki jo je obiskovala na domu in ji nudila zdravstveno pomoč. Veliko zahvalo smo dolžni tudi dobri sosedji g. Mimi Pavlič, ki nam je bila v času boleznj vedno na uslugo in nam veliko pomagala. Iskrena hvala g. župniku za ganljive besede v cerkvi in za opravljen obred, g. Janezu Potočarju pa za poslovilne besede ob odprtem grobu. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žaljuoči: vsi njeni

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje - tvoje je bilo življenje. Bolečine in trpljenje si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, babica, tašča, sestra in teta

ANTONIJA POPOVIČ

iz Škempljevca 14 pri Jugorju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Enako se zahvaljujemo oseboj nevrološkega oddelka bolnice Novo mesto in oseboj Doma počitka v Metliki za lajšanje bolečin, sodelavcem Revoza, g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke in Maji Marinčič za poslovilne besede pred domačo hišo. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljuoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 83. letu starosti je odšel od nas oče, stari oče, tast, brat, boter, stric in pradedek

JOŽE BRULC

iz Gabrja 86

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za podarjene vence, sveče in izrečeno sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni GD Gabrja za lepo organizacijo pogreba in spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se Martinu Luzarju in Vinku Rukšetu za poslovilne besede ob odprtem grobu, nosilcem praporov ter pevcem iz Gabrja za zapete žalostinke, internemu oddelku bolnice za lajšanje bolečin ter sosedu Alojzu Matku. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste pokojnika pospremili k zadnjemu počitku.

Žaljuoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedo, bratranec

ALOJZI ERBEŽNIK

iz Gor. Gradišča 6

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnjo pot. Posebej se zahvaljujemo g. Vidu Brezovarju za organizacijo pogreba, Gasilskemu društvu Dolenjske Toplice, Društvu upokojencev, ZB Dolenjske Toplice, Zdravilišču Dolenjske Toplice, Revozu, Adrii, Elektru Novo mesto, pevcem za zapete žalostinke ter gospodu kaplanu za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljuoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 45. letu zapustila draga žena, mamica, babica, hčerka

MILICA VOVK

Drska 59

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem za pomoč in tolažilne besede. Posebna zahvala dr. Kvasiču, Zdravstvenemu domu, oseboj visceralnega oddelka bolnice, družinam Tratnik, Južnič, Marinki Šmalc, Grabnarjev in Hrovatovim. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Kako bi zabil to gomilo, ker blago tvoje spi srce, ki nam brezmejno vdano bilo ves čas, do zadnjega je dne. (S. Gregorčič)

Ob boleči izgubi nenadomestljivega moža, očeta in dedka

FRANCA LEVSTKA - MILOŠA

iz Metlike

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, soborcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti in darovali cvetje. Hvala vsem, ki so nam izrekli sožalje, govornikom za ganljive besede slovesa, godbi in pevkam za izredno slovesno slovo. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali ter cenili njegovo življenje in delo!

V globoki žalosti: vsi njegovi

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, draga mama, več v našem domu ni. Niti zbogom nisi rekla

niti roke nam podala. Smrti te vzela je prerano, a v srcih naših boš ostala.

V 66. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

ZOFIJA KOSOVAN

Jelše 9, Leskovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče ter pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Hvala g. Žičkarju in g. kaplanu za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljuoči: vsi, ki smo jo imeli radi

Življenje si celo zidal in garat, vse za hišo in družino dal, le sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

ZAHVALA

Zakaj toliko si hitel, zakaj vsaj malo nisi poseedel? Ata, zdaj, ko te več med nami ni, vemo, koliko nam pomenil si.

Mnogo prezgodaj nas je v 58. letu starosti zapustil dragi mož, ata, stari ata, sin, brat in stric

FRANC STARIČ

iz Hrastnega pri Šentrupertu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence, cvetje, sveče in sv. maše. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala Gorenčevim in Slapšakovim, posebej še Zinki Gorenc za nesebično pomoč. Iskrena hvala gostilni Jaklič, kolektivom Dana Mirna, Tom Mirna, GG Novo mesto - enota Trebnje, Gradnjam Kranj, Tok Gozdarstvo Sevnica, Konjenišnemu društvu Šentrupert, Marinkinim sosedom iz Šentruperta, g. župniku, g. kaplanu, g. županu za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Prisrčna hvala g. Lojzetu Županu za besede slovesa ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljuoči: žena Pepca, sin Andrej, sin Franci z družino, hčerke Marinka in Štefka z družino, hčerke Jožica in Anica, vnuki, mama, bratje in sestre z družinami

Aleksandra Libenšek

Aleksandra Libenšek je nekako zvezana s krškimi Vidmami. Samo tri leta je bila zaposlena drugje in kar devetnajst let je delala v krški tovarni celuloze in papirja. V Vidmu se je pet let dejavno vključevala v tovarniški sindikat Pergam in zadnja tri leta je bila predsednica sindikata. Prav s tega mesta je odšla na zavod za zaposlovanje, kamor je Sklad za razvoj nagnal Vidmove delavce, potem ko so slovenska vlada in sodružniki skuhalo za krško podjetje stečaj. Mnogi vidijo v njej neke vrste Rozo Luxemburg. Nastopi Libenškove na javnih protestih obupanah Vidmovih delavcev so morda res izražali duha obdobja revolucij, vendar ji na sindikalno kariero ne bo nihče nikoli mogel prilepiti očitkov, da je divjaško vodila hordo kot morda kak populist kje v balkanski krčmi. Kajti zbori Vidmovih delavcev, kjer je zadosti visoko temperaturo sicer pomagala držati pravljnja beseda predsednice sindikata, so minili proti vsem pričakovanjem mimo.

Če torej sindikalna voditeljica, ki je v dosedanem krškem besednem boju za Vidmami nekajkrat nastopila v javnosti, ni zlorabila razdiralne moči od države zavedenih in ogoljufanih delavcev krškega papirniškega giganta, to še ne pomeni, da je mlajša in brezbržna. Je odločna, brez dlake na jeziku in pove naravnost, česar ni skrivala niti na letošnjem "mitingu resnice"

pred krškimi kulturnim domom. Takrat je rekla: "Gospodje Gorenc, Kos, Cargo, Mohorič, Norman, Korže, Tajnikar, Drnovšek, krivi ste propada Vidma! Delavce njihovo poštenje in pridnost odvezujeta vsake krivde pri tej svinjariji, ki ji pravite revitalizacija Vidma."

Kot govornica je tako zastavila svoj vpliv in ugled v prvih vrstah neke vrste mimodobne krške domovinske fronte. Toda njeno sindikalno delo je segalo dlje od javnega zborovanja. Pogajanja v kabinetih krških in ljubljanskih menedžerjev, uradnikov in politikov so bila celo napornejša delo. Vlekli so se za vsak milimeter delavskih pravic. Pogajanja o Vidmu so se izšla v škodo sindikata in krških delavcev zaradi česa drugega in še zdaleč ne zaradi kake Pergamove nesposobnosti.

Akterji Vidmove tragedije bržčas trdijo o Libenškovi, da je ravnala nespametno, saj je kot predsednica stopila na stran ponižanih in razžaljenih delavcev, se zavzemala za njihov skupni obstanek v tovarni in po vsem tem, tako kot večina "neposrednih", pristala na borzi dela, kjer čaka, kaj bo. Najbrž bi bilo s čisto osebnega zornega kota res pametneje, če bi trobila v isti rog s "poslovodniki", saj bi jo ti ob dnevu D najbrž pridržali ob svojem koritu in ji ne bi vročili delavske knjižice.

Kljub osebnemu zadovoljstvu zaradi čiste vesti se celo nje same včasih lotijo pomisleki, kaj je bilo pametno. In je nemima. Pomaga, da ji v nesreči stojijo ob strani mož in dva otroka. Dobro ji je tudi neobremenjeni in vselej neskončno prijazni pogled psičke. Vseeno v Libenškovi tli ogenj nezadovoljstva in nemoči in manjka samo še to, da bi ji kdo v stari udbovski maniri skušal streti žensko srce z grozilnimi pismi. Toda vse to sodi v delavski boj in v sindikalno akcijo. Aleksandra Libenšek se je s tem sprijaznila.

MARTIN LUZAR

Morili kormorani?

Neznane ptice so ribjemu življu v Kolpi naredile veliko škodo

FARA - Na Kolpi v Zlebeh (med Faro in Predgradom) so to zimo prvič videli neznane ptice, velike kot divje gosi, ki imajo okoli 15 cm dolge kljune. Domačini so jim rekli kramani, verjetno pa gre za kormorane.

"Na Kolpi so se zadrževali kar okoli dva meseca," je povedal Anton Janežič iz Zlebov. "Veliko rib so uničili, saj je bilo teh ptic na stotine. Moj sin je enkrat nabral 15 mrtvih rib, drugič pa jih je bilo tudi za pol vedra. Največ je bilo klenov in celo en sulček je bil vmes. Še več poškodovanih ali mrtvih rib je Kolpa odnesla, največ pa so jih požrli ti ptiči, ki so kot oblak kar zastrli sonce, če so se dvignili v zrak. O ptičih in škodi, ki jo delajo na ribah, smo obvestili pristojne v Kočevju. Odgovorili so, da so ti ptiči zaščiteni. Zaščiteni pa so tudi ribe, pa ni noben nič ukrenil.

Mrtve ribe, ki jih je pobral sin, so bile vse enako poškodovane. Vsaka je bila stisnjena za vrat, kot da so jih ptiči podavili," je povedal Janežič, ki do te zime takih ptičev na Kolpi ni še nikoli videl.

J. PRIMC

V Globokem shodlovskih zborov in registov Slovenije

Srečanje bo 12. junija

GLOBOKO PRI BREŽICAH - V kraju, kjer se je pred 20 leti začelo, bo 12. junija letos tudi jubilejno srečanje lovskih pevskih zborov in registov iz vse Slovenije. Ker se je medtem njihovo število povzpelo kar na blizu 30 skupin, so se prireditelji tokrat odločili za nekoliko drugačno zasnovi; najprej bodo namreč zbori in registi nastopili v štirih krajevnih središčih brežiške občine - v Artičah, Kapelah, Globokem in Pišecah - zatem pa na skupni zaključni prireditvi v Globokem. Na jubilejnem srečanju se bodo slovenskim pevcem in registom pridružili tudi prijatelji zelene bratovščine z Doberdoba v Italiji ter Klanc pri Reki na Hrvaškem.

Pavlič je motor zamenjal za avto

Novomeški dirkač Lojze Pavlič bo poslej tekmoval s serijskim avtomobilom daihatsu - Rad bi zmagal na Gorjancih - Na prvi dirki za las ob pokal

NOVO MESTO - Lojze Pavlič iz Novega mesta je minulo soboto končal svojo 20-letno motociklistično tekmovalno pot in se hkrati pridružil ljubiteljem hitrostnih in spretnostnih avtomobilističnih stez. V svoji dolgoletni bilanci ima zapisano, da je z 11. mestom na svetovnem prvenstvu dosegel najboljšo uvrstitev med vsemi dosežanji udeleženci, ki so branili še ju-

Z MOTORJA NA AVTO - Lojze Pavlič za volanom novega tekmovalnega vozila znamke daihatsu. Zeli si zmagati pred domačo publiko na letošnji dirki na Gorjance. (Foto: J. Pavlin)

motorja in se bolj udobno vsedem za volan", o svoji novi odločitvi pove Lojze.

Lojze se lahko pohvali, da bo edini tekmovalac, ki bo meseca avgusta po 25 letih spet pognal svoj avto po gorjanski cesti proti Vahti. Takrat je sedel za volanom fička, sedaj pa vozi daihatsu, tekmovalni avto v razredu N, ki ima 70 konjskih moči in doseže hitrost 180 kilometrov na uro. V njegovem tekmovalnem razredu vozi 15 takšnih vozil, ki so vsa enako izboljšana, tako da o zmagovalcu med njimi odločajo resnično vozniške spretnosti. Letos bodo vozili 4 krožne in 6 gorskih dirk. "Najbolj se veselim dirke na Gorjancih, saj bo to zagotovo najboljša letošnja dirka z mednarodno udeležbo," pove Lojze. Prvo dirko ima že za seboj in dokazal je, da se bo tudi med avtomobilisti boril za pokale. 18. aprila je na dirki v Goriških brdih le za 0,64 sekunde zgrešil tretje mesto med 10 tekmovalci v tej kategoriji. Udeležbe na dirkah in

priloge avtomobila niso poceni, čeprav je Lojze sam svoj mehanik. Zato je tudi njegov daihatsu ves popisan z imeni pokroviteljev. Na prvem mestu je Rainx, zatem pa: Studio D, Ergo Dvor, Krka Kosmetika in Zelišča, Pionir tours, Wisky Jim Beam in drugi.

J. PAVLIN

HARE KRISHNA FESTIVAL V LJUBLJANI

LJUBLJANA - Hare Krishna festival bo na svoji veliki evropski turneji v soboto, 15. maja, ob 20. uri gostoval tudi v veliki dvorani hale Tivoli v Ljubljani. V štirih programskih sklopih festivala bo koncert bhajan glasbe, multivizijski show Reinkarnacija, predavanje iz modrosti indijskih ved in mantra rock dance. Vstopnice za festival so že v prodaji in novomeški poslovodniki Kompassa, Novi trg 6, ki bo po potrebi organiziral do Ljubljane tudi avtobusni prevoz.

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR - Nagrada za uganko prejšnjega tedna, ko smo slikali kretniški stolp na železniški postaji v Novem mestu, bo romala v Belo krajino. Prejel jo bo Dušan Rožman, Prilozje 5, p. Gradac. Za predpraznično uganjanje naše slikovne uganke smo vam pripravili posebnost. Uganiti morate ime propadajočega gradu v okolici Novega mesta, ki se skriva za ruševinami obzidja na sliki. Zgodovina gradu govori, da so puntarski kmetje svoje tlačitelje pometali čez obzidje, lastniki pa so grad zaradi težko dostopne lege zapustili, in od takrat naprej je obojen na propad. Če ste uganili pravi odgovor, izpolnite kupon in ga na dopisnici do

torka, 4. maja, pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnico na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjsca!

Pošta ni obvestila - Klici cestarjem - Ali krški Agrokombinat kupuje vino? - Otroci bi radi Miro - Kdo varuje dediščino in kdo lastnino?

Podjetje PTT je s spremembo telefonskih številk pošteno zagodilo nam, našim bralecem in mnogim novomeškim podjetjem. Novomeščanka, ki že 22 let dvakrat dnevno hodi na pošto, je ugotovila, da smo bili v časopisu veliko premili do pošte. Sama je telefonistka v hiši z 18 telefonskimi številkami in je januarja dobila obvestilo, da bo PTT PREDVIDOMA 15. aprila spremeni telefonske številke. "Vemo, kaj pri pošti ponavadi pomeni predvidoma, zato se na ta datum nisimo zanesli, a potem ni bilo nobenega obvestila več. Če lahko za 18 telefonskih števil v eni hiši pošljejo račune v 18-ih kuvertah in poleg njih še obvestila o nakupu imenika v dodatnih 18-ih, bi lahko poslali še eno," je prepričana.

Naši bralec redno nergajo nad cestami in vsem, kar se dogaja na

njih in okoli njih. Delavec iz Novotermu že najmanj 10 let opaza, da delavci Cestnega podjetja prizadecno barvajo cestne oznache ravno med 13. in 14. uro. S prometnim zastojem res opozorijo na svoje delo, a obenem tudi na zastarele manire.

Skozi Mačkovec vodi zelo prometna cesta, ob kateri je trgovina, dve avtobusni postajališči in mnogo šolarjev, le nobenega prehoda za pešce ni. Rasto Božič bi bil srečen, če bi cestarji našli še kaj barve (pa čeprav ob 14. uri) tudi za mačkovsko zebro. Mirka Čadoniča iz Črnomlja pa zanima, kdo je dolžan skrbeti za cesto med Črnomljem in Vinico. Predvideva, da država, in v isti sapi predlaga, naj jo popravijo zagovorniki mednarodnega mejnega prehoda v Vinici, ki bi samo še zgostil promet. Cestarji zdaj v luknje občasno vržejo kako lopato kadečega se asfalta, ki g. Čadoniča spominja na čase, ko so si na paši noge grel v podobnih toplih kupčkih.

Kmete iz Metlike zanima, kako to, da morajo ob registraciji traktorjev plačati prispevek za ceste. O tem, kam gre zbrani denar, se bomo morali nemudoma pozanimati. Novinarsko otipavanje terena zahteva tudi klic Krčana, ki se je predstavil s polnim imenom in telefonsko številko. Na lastne oči je videl, kako so s tovornim vozilom (s koprsko registracijo, tudi številke si je zapisal) v Agrokombinat pripeljali 25.000 litrov rdečega vina. To se mu ne zdi prav, saj so krški vinogradniki dobili plačilo le za 10 odst. oddanega grozdja, ker menda vino ne gre v prodajo.

Ravnatelj žužemberškega vrtca je zamenjal varuhinjo Miro z novo delavko, ki ima ustreznjšo izobrazbo. Starši menijo, da zamenjava med letom ni primerna, še posebej, ker vedo, da so na Dvoru istočasno tudi zaposlili osebo brez primerne izobrazbe. Starši bi radi varuhinjo Miro nazaj, saj so otroci nanjo zelo navezani. Občan iz Novega mesta je bil

ogorčen, ko je v Dolenjskem listu prebral, kako je novinar Jože Splichal na lastno pest odstranil starodavno hišo na Bregu. "To se ni zgodilo prvič, saj je pred časom proti volji Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine že posegel v neko hišo. Zanima me, če je bil takrat kaznovan za prekršek, saj je Zavod navsezadnje zadolžen za varstvo in ne le za svetovanje!"

Naša bralka B. J. iz okolice Šentjerneja je pohvalila zavarovalnico Adriatik, ki s svojo prijaznostjo in dobrim poslovanjem pritrjuje, da je dobro imeti konkurenco. S konkurenco pri pobiranju pridelkov z njiv, pri paši po travnikih in odvažanju drv pa ni prav nič zadovoljna soseda Romov iz Dobruške vasi. Njihovi konji se pasejo tudi po pšenici, pa jim nihče nič ne more. Okoliški kmetje priporočajo oblastem, naj konje zaseže, saj Romi trdijo, da niso njihovi. Dokazano pa jih uporabljajo, ko vozijo drva iz bližnjih gozdov. Gospa opozarja vse, ki bodo pogrešali lepo nasekane metre, da so končali v Dobruški vasi pri Romih.

B.D.-G.

OCENJEVANJE PSOV

KOČEVJE - Kinološko društvo Kočevje priredi v nedeljo, 9. maja, ocenjevanje zunanosti psov, starih nad 9 mesecev. Prireditve se bo pričela ob 9. uri. Potekala bo na travnati površini za blagovnico Nama v Kočevju. Ocenjevali bodo vse službene in športne pasme psov

GRAJSKI VEČERI

OTOČEC - Okolje otoškega gradu že samo po sebi izžareva romantiko in pridih starih časov. Vsemu temu bodo sedaj dodali še glasbeno ozadje. Vsak teden dvakrat, prvič že v četrtek, 29. aprila, bo v glavni grajski restavraciji od 20. do 22. ure igral duo Colegium, vrhunska glasbenika iz Maribora, ki bosta za goste igrala na violino in klavir dunajske valčke, ciganske in zimzelene melodije. Vabljeni!

Izziv fotolovcem

Štirje letni časi v Kočevski Reki kot zanimiva turistična akcija

KOČEVSKA REKA - Tu se že zbirajo ljubitelji fotografiranja, ki želijo lepote posameznih letnih časov ujeti v objektiv. Dolej se je prijavilo že prek 20 ljubiteljev fotografiranja iz vse Slovenije.

V Kočevski Reki in njeni okolici imajo kaj fotografirati, saj je kraj bogat naravnih lepot, poln divjih živali in zanimivih ljudi. Pomlad je že začela kazati svoje čare, fotolovci pa jim sledijo in zbirajo pomladne motive. V drugi polovici junija bodo svoja dela na temo pomlad ponudili na ogled posebni strokovni žiriji, v kateri sta poleg znanega slovenskega fotoreporterja Joca Žnidaršiča še akademski kipar prof. Stane Jarm in član foto kluba Diana Konrad Lampe, oba iz Kočevja. Tri najboljše fotografije bo komisija nagradila, fotografiji z najboljšim lovskim motivom pa je namenjena posebna nagrada.

Turistični delavci iz Kočevske Reke pričakujejo še nadaljnje prijave, saj je akcija dovolj zanimiv izziv za prekaljene fotografe in tudi za začetnike.

IVE STANIČ

GOSPODARSTVO JE ZADNJA LUKNJA

Gospod župan se je zavzemal, da bi bilo glavno repiško smetišče v opuščnem rudniku rjavega premoga. Proti tej zamisli je bil gospod izvršnik, kajti tam blizu je stanovala njegova tašča, ki bi ji šlo sežiganje odpadkov na jetra. Zaradi te okoliščine je predlagal, naj komunalci uredijo občinsko odlagališče smeti v kotanji sredi stelnikov. S tem je stopil na žulj gospodu županu. Stelnik je bil last njegovega starega očeta, ki je slovel daleč naokoli po tem, da je kljub napredku Repičeve Drage gojil koze.

Vse razprave na sestankih repiške občinske skupščine so se zanejale in končevale s smetiščem. Enako je bilo tudi s sestanki izvršnega sveta. O občinskem odlagališču smeti so pričeli kmalu govoriti tudi na sestankih

strank. Približno polovica članstva je dala prav gospodu županu, druga polovica pa gospodu izvršniku. V razpravo se se vključili tudi krajan.

Če bo občinsko smetišče v nekdanjem rudniku, bomo prenehali plačevati davke, so grozili Zgornjerepičani.

Ko bodo pripeljali prve smeti v gospoda župana starega očeta stelnik, bomo okrog kotanje postavili s strelnim orožjem oborožene fantje, so resnih obrazov govorili Spodnjerepičani. Repiške učiteljice so pričlenje šolske ure z ekološkimi problemi. Učiteljica slovenskega jezika je za primer ločnega priredja uporabljala stavek:

Ali naj Repičani določijo za odlagališče smeti bivši rudnik ali pa morda kotanjo v stelniku, kjer se pasejo koze? Otroci v

repiškem otroškem vrtcu so si izmislili celo novo igrico. Z apnom so naredili na otroškem igrišču belo črto. Polovica igrišča je predstavljala opuščeni rudnik, druga polovica pa kotanjo v stelniku. Nato so se še sami razdelili v dve skupini, nakar so se pričeli mlaititi. Na teren poražencev so nato zmetali vse odpadke, ki so se tisti dan nabrali v vrtcu in okrog njega.

Oni o smetišču - repiško gospodarstvo pa jemlje vrag! je siknil pri Debelem medvedu Jožič Repič.

Najprej smetišče, zatem gospodarstvo, Repič. Treba je pripraviti prostor, na katerega bodo zvožili vse, kar je propadlo, medtem ko so se pripravili, kje naj repiško smetišče bo, ga je poučila Klotilda Zračnikova.

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.